

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Stanovisko

**Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
k Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky
za rok 2014**

Bratislava máj 2015

Obsah:

Zhrnutie.....	4
Ú v o d.....	6
1 Náležitosti NŠZÚ za rok 2014	7
2 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia SR za rok 2014.....	7
2.1 Stanovisko k ekonomickému vývoju SR v kontexte globálnej a európskej ekonomiky.....	7
2.2 Stanovisko k ekonomickému vývoju Slovenska	10
3 Stanovisko k výsledku hospodárenia verejnej správy za rok 2014 v metodike ESA 2010	14
3.1 Súhrnné výsledky hospodárenia RVS.....	16
3.2 Stav a vývoj dlhu verejnej správy podľa maastrichtských kritérií.....	17
4 Stanovisko k zámerom, cieľom a opatreniam rozpočtovej politiky v roku 2014.....	23
4.1 Základné rozpočtové ukazovatele	25
5 Stanovisko k príjmom štátneho rozpočtu	27
5.1 Hlavná kategória daňové príjmy.....	28
5.2 Hlavná kategória nedaňové príjmy.....	38
5.3 Hlavná kategória granty a transfery.....	40
6 Stanovisko k výdavkom štátneho rozpočtu.....	42
6.1 Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie	42
6.1.1 Hlavná kategória 600 - Bežné výdavky.....	43
6.1.2 Hlavná kategória 700 - Kapitálové výdavky	45
6.2 Výdavky podľa funkčnej klasifikácie	46
7 Stanovisko k vybraným kapitolám ŠR a štátnym účelovým fondom.....	47
8 Stanovisko k rozpočtovým vzťahom SR a EÚ.....	55
9 Stanovisko k hospodáreniu obcí, dopravných podnikov a VÚC za rok 2014.....	62
9.1 Stanovisko k hospodáreniu obcí	64
9.2 Stanovisko k hospodáreniu VÚC	72

Zoznam použitých skratiek

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
b. c.	bežné ceny
DPH	daň z pridanej hodnoty
EBRD	Európska banka pre obnovu a rozvoj
ECB	Európska centrálna banka
EFSF	Európsky nástroj finančnej stability
EIB	Európska investičná banka
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESA 2010	Európsky systém účtov
ESM	Európsky stabilizačný mechanizmus
EÚ	Európska únia
FNM SR	Fond národného majetku SR
FR SR	Finančné riaditeľstvo SR
FS	finančná správa
HDP	hrubý domáci produkt
HND	hrubý národný dôchodok
KF	kohézny fond
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
MF SR	Ministerstvo financií SR
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
MK SR	Ministerstvo kultúry SR
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MŠVVS SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
NBS	Národná banka Slovenska
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NSRR	Národný strategický referenčný rámec
NŠZÚ SR	návrh štátneho záverečného účtu SR
p. b.	percentuálny bod
RTVS, s. r. o.	Rozhlasová a televízna spoločnosť, s. r. o.
s. c.	stále ceny
SR	Slovenská republika
ŠD	štátne dlhopisy
ŠF	štrukturálne fondy
ŠFA	štátne finančné aktíva
ŠFP	štátne finančné pasíva
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	štátne pokladničné poukážky
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ŠR	štátny rozpočet
ŠZÚ SR	štátny záverečný účet SR
VPS	Všeobecná pokladničná správa
VÚC	vyšší územný celok
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZÚVS SR	záverečný účet verejnej správy SR

Zhrnutie

NKÚ SR v zmysle § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov vypracúva stanovisko k NŠZÚ SR.

NKÚ SR na základe výsledkov kontrolnej činnosti, kontroly správnosti zostavenia záverečných účtov vybraných rozpočtových kapitol, kontroly správnosti zostavenia NŠZÚ SR za rok 2014 ako aj analýzy vyžiadaných informácií konštatuje, že:

- NŠZÚ SR za rok 2014 obsahuje všetky náležitosti v zmysle ustanovenia § 29 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- v hospodárení ŠR vykazanom na hotovostnom princípe sa v roku 2014 dosiahli:
  - príjmy 12 496 866,5 tis. eur
  - výdavky 15 420 237,8 tis. eur
  - schodok 2 923 371,3 tis. eur,
- skutočný schodok ŠR bol v porovnaní so zákonom rozpočtovanou sumou nižší o 360 234,2 tis. eur a v porovnaní s rokom 2013 došlo k jeho zvýšeniu o 527 251,9 tis. eur, t. j. o 44,5 %,
- rast slovenskej ekonomiky v roku 2014 bol pozitívne ovplyvnený rastom ekonomiky krajín EÚ-28 na úrovni 1,3 %, ktorý bol podporený tak zahraničným, ako aj domácim dopytom v dôsledku oživenia globálnej ekonomiky, zlepšovania dôvery na finančných trhoch, uvoľnenia úverovej politiky ECB a oslabovania eura, pričom vývoj bol tlmený nižším investičným dopytom, vysokou mierou nezamestnanosti a zadlženosťou súkromného aj verejného sektora,
- hospodárenie subjektov verejnej správy v zmysle medzinárodnej metodiky vykazovania ESA 2010, rozhodujúcej pre hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií, sa pri konsolidovaných celkových príjmoch 31 234 553,0 tis. eur a konsolidovaných celkových výdavkoch 33 391 423,0 tis. eur skončilo podľa predbežných údajov deficitom vo výške 2 156 870,0 tis. eur, pričom skutočne dosiahnutý schodok bol vyšší oproti rozpočtovanému o 156 476,0 tis. eur,
- podiel schodku RVS na HDP dosiahol podľa predbežných údajov úroveň -2,9 %, čo v medzinárodnom porovnaní predstavuje rovnaký podiel schodku verejnej správy na HDP za rok 2014 ako je priemer štátov EÚ-28, t. j. -2,9 %, ale horší ako bol priemer štátov v rámci eurozóny (-2,4 %),
- konsolidovaný dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) dosiahol k 31.12.2014 hodnotu 40 296 873,0 tis. eur, pričom medziročné zvýšenie konsolidovaného dlhu o 2 923 371,0 tis. eur znížilo jeho podiel na HDP na úroveň 53,6 %, čo je o 1,0 % menej oproti roku 2013, s tým, že v medzinárodnom porovnaní mala SR 11-ty najnižší dlh v rámci krajín EÚ-28,
- rozdiel medzi celkovým objemom príjmov, ktoré SR v roku 2014 z rozpočtu EÚ skutočne získala a finančnými prostriedkami, ktoré SR do rozpočtu EÚ skutočne odvieďla, dosiahol sumu 479 725,0 tis. eur, čo je o 1 867 264,0 tis. eur menej oproti schválenému rozpočtu na rok 2014 a o 880 535,0 tis. eur menej oproti skutočnosti roku 2014, čo je neuspokojivé. A aj preto NKÚ SR poukazuje na to, že čerpanie finančných prostriedkov na štrukturálne opatrenia 2. programového obdobia bolo k 15.05.2015 len na úrovni 67,3 %.

Na základe kontrol vykonaných NKÚ SR v 11 rozpočtových kapitolách a 3 štátnych účelových fondoch je možné konštatovať, že účtovné a finančné výkazy zostavené k 31.12.2014 neobsahovali významné nesprávnosti a poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovných jednotiek. Návrhy záverečných účtov kapitol boli vypracované v súlade so Smernicou na vypracovanie záverečných účtov, len v kapitole MZ SR chýbalo jednoznačné členenie prostriedkov EÚ. Kapitoly a štátne účelové fondy dodržali záväzné ukazovatele a rozpočtové opatrenia boli vykonané v súlade so zákonom o ŠR na rok 2014 a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

NKÚ SR zistil kontrolou rozpočtových kapitol a štátnych účelových fondov viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov. Boli zistené nedostatky poukazujúce na nesúlad so zákonom o účtovníctve, o verejnom obstarávaní, o rozpočtových pravidlách verejnej správy, o správe majetku štátu, o finančnej kontrole, o pohľadávkach štátu a Občianskym zákonníkom.

V medziročnom zvýšení výnosov daňových príjmov ŠR za rok 2014 sa podľa NKÚ SR premietlo nielen zmiernenie očakávaných dopadov z legislatívnych zmien, zlepšením vyrovnaní daňovej povinnosti za rok 2013 a zlepšujúci sa výsledok hospodárenia firiem v roku 2014 pri dani z príjmov právnických osôb, ale aj zvýšenie efektivity výberu predovšetkým dane za tovary a služby, t. j. dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní, a to nielen vplyvom účinného boja proti daňovým podvodom, ale aj vplyvom priaznivého vývoja ekonomického prostredia.

V oblasti kapitálových výdavkov NKÚ SR upozorňuje, že nižšie čerpanie kapitálových výdavkov je spôsobené aj nižším čerpaním finančných prostriedkov EÚ, ktoré majú veľmi vysoký podiel na celkových verejných investíciách v SR. Nedostatočné výsledky Slovenska z posledných rokov vo sfére investícií môžu naštříbiť dlhodobé vyhliadky krajiny v oblasti hospodárskeho rastu.

V súvislosti s nepriaznivým stavom využívania finančných prostriedkov zo záväzku 2. programového obdobia, kde k 15.05.2015 bolo vyčerpaných len 67,3 %, NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že aj v 3. programovom období je potrebné eliminovať hroziace riziká na najnižšiu možnú mieru. NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti dospel k záveru, že včasnosť vyhlasovania výziev a ich rozloženie do prvých rokov programového obdobia má strategický význam na implementáciu európskych fondov. NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje, že z 3. programového obdobia už uplynulo 17 mesiacov a ešte nebola vyhlásená žiadna výzva, čo indikuje skutočnosť, že chyby a problémy 2. programového obdobia sa môžu opakovať.

V oblasti hospodárenia obcí a VÚC NKÚ SR poukazuje na mieru finančnej sebestačnosti, ktorá vyjadruje tiež závislosť obcí na grantoch a transferoch predovšetkým z príslušných kapitol ŠR, aby obce a VÚC mohli v dostatočnej miere financovať svoje potreby spojené s ich plnením tak originálnych, ako aj prenesených kompetencií.

V oblasti preneseného výkonu pôsobností štátnej správy obcami bolo kontrolou NKÚ SR zistené, že príjmy 93 kontrolovaných obcí na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy nepostačovali na krytie výdavkov spojených s vykonávaním týchto kompetencií. Napr. na úseku matriky boli výdavky v priemere o 15 % vyššie ako príjmy z transferov.

Kontrolná činnosť NKÚ SR bola zameraná aj na oblasť dlhovej politiky subjektov územnej samosprávy v rámci strategického zámeru NKÚ SR v oblasti udržateľnosti verejných financií. Výsledky kontroly poukázali najmä na pretrvávajúce nedostatky v oblasti vykazovania skutočného dlhu miest a obcí vo finančných výkazoch predkladaných MF SR prostredníctvom systému ŠP. Zároveň v primeranej miere bolo poukázané aj na riziká súvisiace s účinnosťou zákona o rozpočtovej zodpovednosti od 01.01.2015 pre subjekty územnej samosprávy. V súvislosti s tým boli v troch prípadoch výsledky kontroly odstúpené MF SR na ďalšie konanie.

NKÚ SR na základe priebežných kontrolných zistení v územnej samospráve dospel k záveru, že viaceré nedostatky sú spojené s nesprávnou aplikáciou všeobecne záväzných právnych predpisov, a to predovšetkým zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o obecnom zriadení, zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní a zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Na základe kontrolou zistených nedostatkov NKÚ SR navrhol kontrolovaným subjektom v súlade s § 13 ods. 2 zákona o NKÚ SR odporúčania, ktoré by mali zabezpečiť elimináciu nepriaznivého vplyvu zistených nedostatkov pri vynakladaní verejných zdrojov a prostriedkov EÚ.

Úvod

NKÚ SR v zmysle § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov vypracoval stanovisko k NŠZÚ SR za rok 2014, ktoré je podľa § 29 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov správou o rozpočtovom hospodárení SR, ktorá obsahuje aj výsledky rozpočtového hospodárenia subjektov verejnej správy za príslušný rozpočtový rok, z hľadiska dodržania:

- zákona č. 473/2013 Z. z. o ŠR na rok 2014,
- zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami ŠR a nakladaním s majetkom štátu.

NKÚ SR v stanovisku hodnotí:

- náležitosti NŠZÚ SR za rok 2014,
- ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia SR,
- výsledok hospodárenia verejnej správy za rok 2014 v metodike ESA 2010,
- výsledky hospodárenia ŠR na hotovostnej báze,
- príjmy a výdavky ŠR,
- vybrané kapitoly ŠR,
- rozpočtové vzťahy SR a EÚ,
- hospodárenie obcí a VÚC.

Stanovisko sa opiera o kontrolné poznatky NKÚ SR za rozpočtový rok 2014, údaje a informácie poskytnuté, resp. publikované ŠP, ARDAL-om, ŠÚ SR, Radou pre rozpočtovú zodpovednosť, NBS a Eurostatom.

1 Náležitosti NŠZÚ za rok 2014

NKÚ SR konštatuje, že predložený NŠZÚ za rok 2014 je v súlade s § 29 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a obsahuje:

- údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia subjektov verejnej správy a o stave dlhu verejnej správy k 31. decembru rozpočtového roka v jednotnej metodike platnej pre EÚ, vykázané Európskej komisii do 1. apríla bežného roka,
- vyhodnotenie zamerania a opatrení rozpočtovej politiky,
- údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia ŠR,
- iné údaje o plnení RVS.

2 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia SR za rok 2014

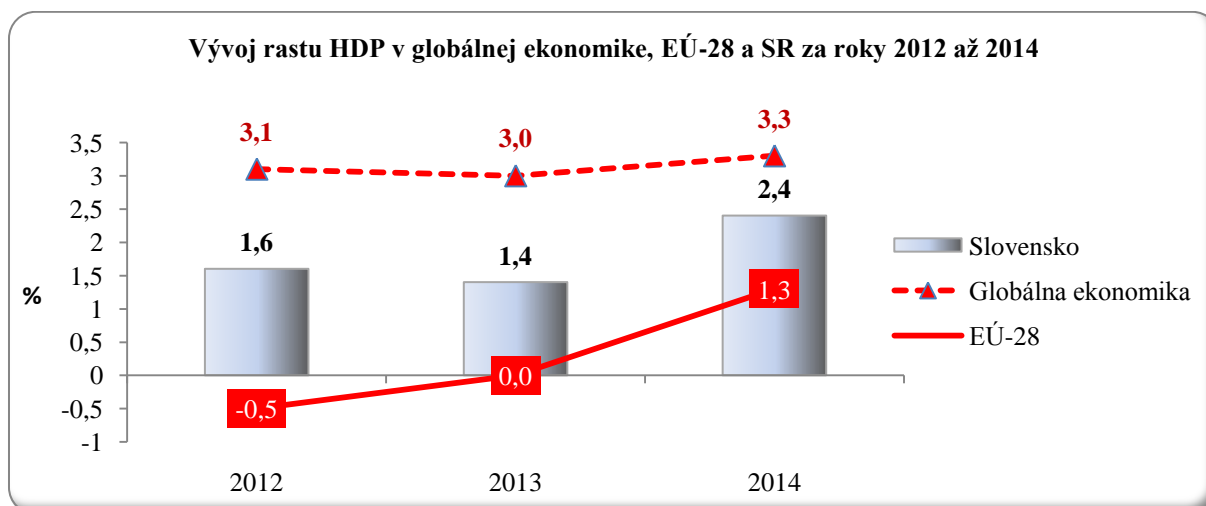
NKÚ SR vo svojom stanovisku k návrhu ŠR na rok 2014 vyjadril názor, že na reálny rast malej a otvorenej ekonomiky Slovenska v roku 2014 budú mať rozhodujúci vplyv predovšetkým faktory vonkajšieho ekonomického prostredia, a to z dôvodu vývoja dlhovej krízy, nepriaznivej hospodárskej situácie viacerých krajín eurozóny, pokračovania neistého vývoja rastu svetového hospodárstva, a tým aj exportných trhov významných obchodných partnerov slovenskej ekonomiky.

V tejto súvislosti NKÚ SR zároveň konštatoval, že tieto riziká sa nedajú výraznejšie ovplyvniť domácou hospodárskou politikou a činnosťou vlády SR, ktoré sa premietajú len vo vývoji faktorov vnútorného ekonomického prostredia.

2.1 Stanovisko k ekonomickému vývoju SR v kontexte globálnej a európskej ekonomiky

Rast HDP v globálnej ekonomike sa za rok 2014 medziročne zvýšil o 0,3 p. b. na úroveň 3,3 %. Z vyspelých krajín sveta najvyšší rast ekonomickej aktivity dosiahli USA na úrovni 2,4 %, čo bolo v porovnaní s rokom 2013 viac o 0,5 p. b. V roku 2014 aj naďalej pretrvával relatívne dynamickejší rast rozvíjajúcich sa krajín pred vyspelými, a to aj napriek miernemu medziročnému poklesu rastu ekonomiky Číny.

Porovnanie ekonomického rastu globálnej ekonomiky, EÚ-28 a Slovenska za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Eurostat

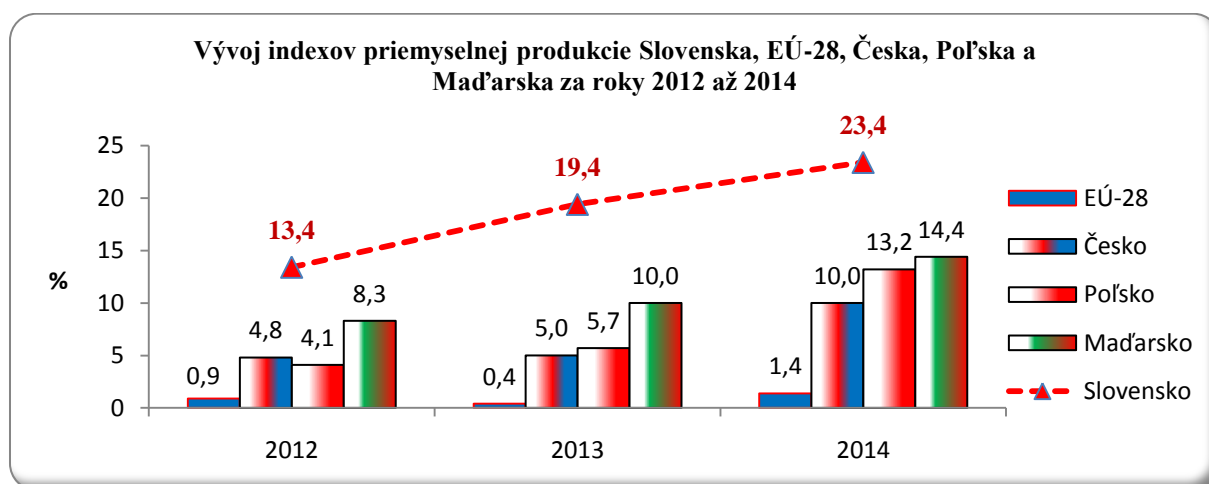

Podľa NKÚ SR vo výkonnosti slovenskej ekonomiky za rok 2014 sa pozitívne premietol predovšetkým rast ekonomiky krajín EÚ-28 na úrovni 1,3 %, ktorý bol podporený tak zahraničným, ako aj domácim dopytom v dôsledku oživenia globálnej ekonomiky, zlepšovania dôvery na finančných trhoch, uvoľnenia úverovej politiky ECB, oslabovania eura a pod. Tento vývoj bol tlmený nižším investičným dopytom, vysokou mierou nezamestnanosti a zadlženosťou súkromného aj verejného sektora.

Slovensko v porovnaní s krajinami V-4 dosiahlo za rok 2014 rast HDP na úrovni 2,4 %, čo bolo síce v porovnaní s Českom viac o 0,4 p. b., ale v porovnaní s Poľskom menej o 1,0 p. b. a s Maďarskom dokonca o 1,2 p. b.

Najvýznamnejší vplyv na vývoj výkonnosti ekonomiky Slovenska za rok 2014, na rozdiel od viacerých iných krajín EÚ, malo oživenie priemyselnej produkcie.

Porovnanie indexov priemyselnej produkcie Slovenska, EÚ-28, Česka, Poľska a Maďarska za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Eurostat

NKÚ SR v súvislosti s vývojom indexu priemyselnej produkcie Slovenska za rok 2014 pozitívne hodnotí činnosť vlády SR v oblasti hospodárskej politiky, v rámci ktorej v spolupráci s podnikateľským sektorom prepájala jej jednotlivé zložky a vyhľadávala vhodné možnosti riešenia problémov slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní jej špecifických zvláštností. Tým vytvorila predpoklady pre realizáciu štrukturálnych zmien zameraných na podporu hospodárskeho rastu a zamestnanosti.

Porovnanie rastu a miery zamestnanosti Slovenska, EÚ-28, Česka, Poľska a Maďarska za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

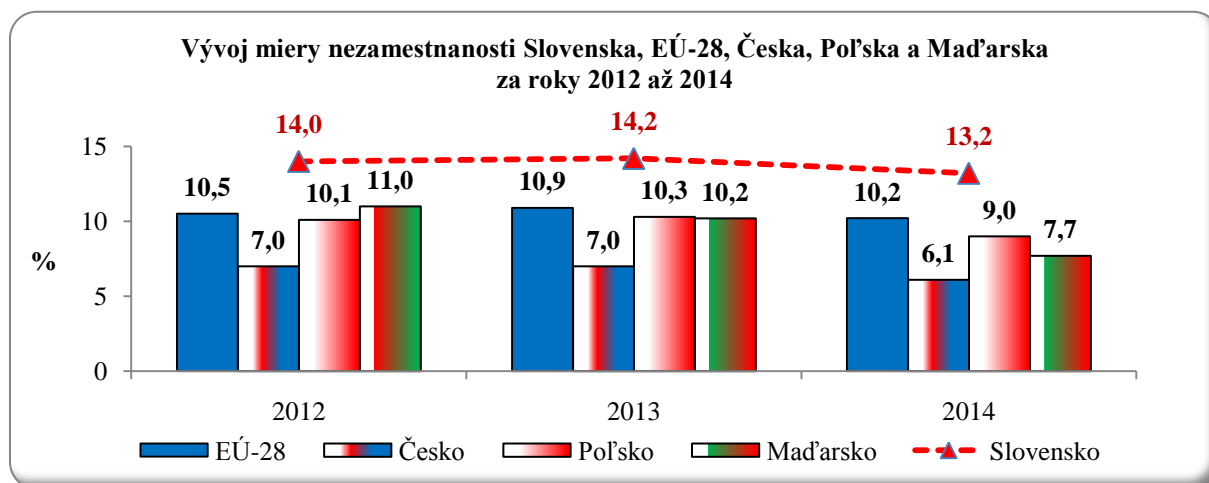
Názov krajiny	Ukazovateľ zamestnanosti	2012	2013	2014	Rozdiel v %
a	b	1	2	3	4 = 3 - 2
Slovensko	rast	0,1	- 0,8	1,4	2,2
	miera	65,1	65,0	65,9	0,9
EÚ - 28	rast	- 0,4	- 0,3	0,8	1,1
	miera	68,4	68,4	69,2	0,8
Česko	rast	0,4	0,4	0,4	0,0
	miera	71,5	72,5	73,5	1,0
Poľsko	rast	0,1	- 0,1	1,7	2,0
	miera	64,7	64,9	66,5	1,6
Maďarsko	rast	0,1	0,9	3,2	2,3
	miera	61,6	63,0	66,7	3,7

Zdroj: Eurostat

Slovensko napriek medziročnému zvýšeniu rastu a miery zamestnanosti za rok 2014 zaostalo za priemerom krajín EÚ-28 a predovšetkým vyspelých krajín, ako napr. Nemecko, v ktorom miera zamestnanosti za rok 2014 medziročne vzrástla o 0,4 p. b. na úroveň 77,7% pri medziročnom zvýšení rastu zamestnanosti o 0,3 p. b. na úroveň 0,9 %. Trh práce aj napriek pozitívnemu vývoju v roku 2014 zostal podľa NKÚ SR aj naďalej slabou stránkou európskej ekonomiky, a to z dôvodu vysokej úrovne nezamestnanosti vo viacerých krajinách EÚ.

Porovnanie miery nezamestnanosti Slovenska, EÚ-28, Česka, Poľska a Maďarska za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Eurostat

Miera nezamestnanosti Slovenska všetkých osôb vo veku od 15 do 74 rokov za rok 2014 na úrovni 13,2 % patrí v rámci krajín EÚ k najvyšším, nakoľko vyššiu dosiahlo iba Portugalsko úrovňou 14,1 %, Chorvátsko úrovňou 17,3 %, Španielsko úrovňou 24,5 % a Grécko úrovňou 26,5 %.

V priebehu roka 2014 pokračovalo prehĺbovanie trendu postupného znižovania harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien až do záporných hodnôt. V decembri 2014 tento index dosiahol v krajinách EÚ-28 úroveň -0,1 %, čo bolo spôsobené predovšetkým výrazným poklesom cien ropy na svetových trhoch a následne aj energií. Podľa NKÚ SR vývoj dlhodobo nízkej inflácie, ktorá v priemere za rok 2014 dosiahla úroveň 0,4 %, nie je možné hodnotiť pozitívne, nakoľko z hľadiska dosiahnutia cenovej stability sa odhaduje jej rast na úrovni približne 2 %, čo je aj cieľom ECB.

Postupné oživovanie ekonomiky krajín EÚ-28 v roku 2014 bolo sprevádzané viacerými rizikami, z ktorých najvýznamnejšie boli spojené s geopolitickým vývojom predovšetkým na Ukrajine, ale aj v ďalších regiónoch.

NKÚ SR v tejto súvislosti pozitívne hodnotí vývoj ekonomickej výkonnosti Slovenska, ku ktorému najvýznamnejšie prispel domáci dopyt podporený predovšetkým investičným dopytom v dôsledku nižších úrokových sadzieb a zlepšených úverových podmienok s následným dopadom na zvýšenie ziskovosti firiem, tvorby nových pracovných miest, miezd, a tým aj kúpyschopnosti domácností.

2.2 Stanovisko k ekonomickému vývoju Slovenska

Tvorba HDP v b. c. za rok 2014 medziročne vzrástla o 1,6 mld. eur na úroveň 75,2 mld. eur, čo v trhových cenách predstavovalo tvorbu konečného výsledku činnosti rezidentských jednotiek. K tomuto pozitívnemu vývoju prispel tak zahraničný dopyt, ktorého objem medziročne vzrástol o 4,6 %, ako aj domáci dopyt, ktorého objem medziročne vzrástol o 3,0 %. Tempo rastu HDP za rok 2014 sa medziročne zvýšilo o 1,0 p. b. na úroveň 2,4 %.

Porovnanie medziročnej tvorby a rastu HDP, vrátane jeho zložiek na základe výdavkovej metódy, za roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2013	2014	Rozdiel
a	b	1	2	3 = 2 - 1
Tvorba HDP v b. c.	mld. eur	73,6	75,2	1,6
z toho:				
• konečná spotreba domácností	mld. eur	41,0	41,9	0,9
• konečná spotreba neziskových inštitúcií	mld. eur	0,7	0,8	0,1
• konečná spotreba verejnej správy	mld. eur	13,3	13,9	0,6
• tvorba hrubého fixného kapitálu	mld. eur	15,0	15,9	0,9
• zmena stavu zásob a cenností	mld. eur	0,2	- 0,1	- 0,3
• vývoz tovaru a služieb	mld. eur	68,4	69,1	0,7
• dovoz tovaru a služieb	mld. eur	65,1	66,0	0,9
Tvorba HDP v s. c.	%	1,4	2,4	1,0
z toho:				
• konečná spotreba domácností	%	-0,8	2,2	3,0
• konečná spotreba neziskových inštitúcií	%	1,1	1,7	0,6
• konečná spotreba verejnej správy	%	2,4	4,4	2,0
• tvorba hrubého fixného kapitálu	%	- 2,7	5,7	8,4
• vývoz tovaru a služieb	%	5,2	4,6	-0,6
• dovoz tovaru a služieb	%	3,8	5,0	1,2

Zdroj: ŠÚ SR

NKÚ SR pozitívne hodnotí vývoj vybraných ukazovateľov ekonomického rastu za rok 2014, pričom pri miernom medziročnom poklese vývozu tovarov a služieb berie do úvahy jeho oživenie v jeho poslednom štvrtroku. K rastu výkonnosti ekonomiky najvýznamnejšie prispela tvorba hrubého fixného kapitálu v súvislosti s oživením investičnej aktivity tak súkromného ako aj verejného sektora v podmienkach uvoľnených úverových podmienok. Vo vývoji konečnej spotreby domácností sa premietlo zvýšenie ich kúpyschopnosti. Negatívny vplyv na vývoj HDP mala nižšia úroveň cenovej hladiny.

Vývoj nominálneho rastu vývozu a dovozu tovarov a služieb za rok 2014 sa podľa NKÚ SR premietol v medziročnom znížení miery otvorenosti slovenskej ekonomiky o 1,7 p. b. na úroveň 179,7 %, čo vyjadruje podiel súčtu vývozu a dovozu tovarov a služieb na HDP v b. c. Tento pozitívny vývoj súvisel s medziročným poklesom tak exportnej výkonnosti ekonomiky meranej podielom zahraničného dopytu na HDP o 4,3 p. b. na úroveň 92,2 %, ako aj s medziročným poklesom dovozneho náročnosti o 4,6 p. b. na úroveň 90,2 %.

Podľa NKÚ SR napriek medziročnému zlepšeniu miery otvorenosti ekonomiky Slovenska za rok 2014, ktorá tiež vyjadruje mieru zapojenia slovenskej ekonomiky do medzinárodného obchodu, jej úroveň aj naďalej potvrdzuje obmedzenosť rozsahu vnútorného trhu a zároveň jeho citlivosť na hospodársky vývoj v krajinách najvýznamnejších obchodných partnerov slovenských vývozcov tovarov a služieb.

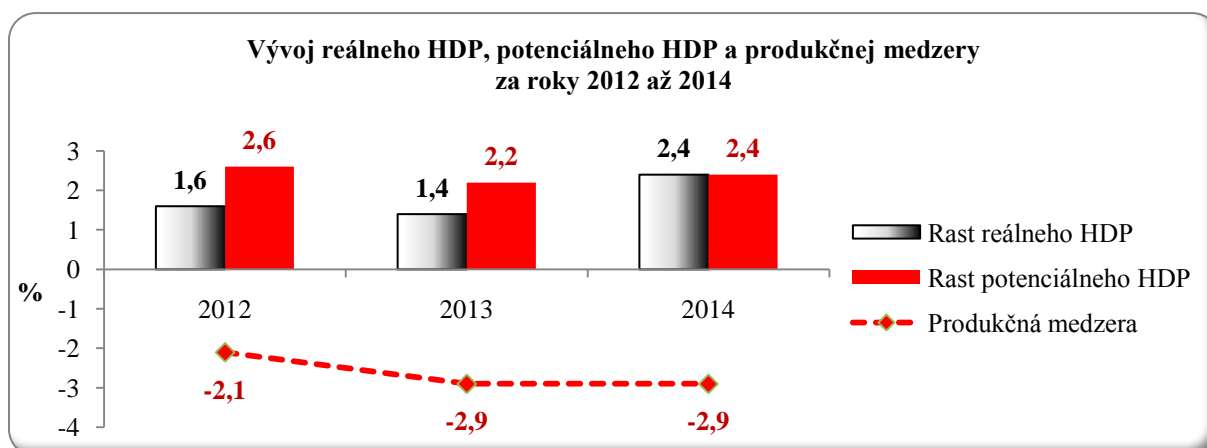

Slovensko v roku 2014 na jednej strane vyviezlo tovary v objeme 64,8 mld. eur a služby v objeme 4,3 mld. eur a na druhej doviezlo tovary v objeme 60,2 mld. eur a služby v objeme 5,8 mld. eur. Najvyššie aktívne saldo zahraničného obchodu za rok 2014 malo Slovensko s Nemeckom vo výške 1,4 mld. eur, Českom vo výške 0,7 mld. eur, Poľskom vo výške 0,6 mld. eur a Spojeným kráľovstvom vo výške 0,6 mld. eur.

Lepší ako v návrhu RVS na roky 2014 až 2016 prognózovaný vývoj HDP a jeho zložiek za rok 2014 sa podľa NKÚ SR pozitívne premietol v plnení daní. Predovšetkým nominálny rast HDP spojený aj s rastom ziskovosti firiem prispel k zvýšeniu plnenia daní z príjmov právnických a fyzických osôb a nominálny rast konečnej spotreby domácnosti prispel k zlepšeniu plnenia dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní.

Rast potenciálneho HDP, ktorý predstavuje dlhodobu udržateľnú kapacitu ekonomiky, za rok 2014 medziročne vzrástol o 0,2 p. b. na úroveň 2,4 %, čo vyjadruje maximálnu úroveň HDP, ktorú bolo možné na Slovensku dosiahnuť pri danom stave technológie a počtu obyvateľov bez toho, že by dochádzalo k prehrievaniu ekonomiky a urýchľovaniu rastu priemernej ročnej miery inflácie.

Porovnanie rastu reálneho HDP, potenciálneho HDP a produkčnej medzery za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

K rastu potenciálneho HDP za rok 2014 prispeli všetky výrobné faktory, z toho najvýznamnejšie celková produktivita výrobných faktorov, ktorá dosiahla rovnakú úroveň príspevku 2,1 % ako v roku 2013. Medziročnú úroveň si zachoval aj príspevok výrobného faktora práce na úrovni 0,2 %. Medziročne sa zvýšil iba príspevok výrobného faktora zásob kapitálu o 0,2 p. b. na úroveň 0,1 %.

Mierne zvýšenie rastu potenciálneho HDP za rok 2014 sa nepremietlo v uzatvorení produkčnej medzery, ktorá si podľa NKÚ SR udržala medziročnú úroveň -2,9 % z potenciálneho HDP.

Priemerná ročná miera inflácie za rok 2014 dosiahla úroveň -0,1 %, čo vyjadruje rast cenovej hladiny tovarov a služieb, ktorý je meraný priemerným ročným rastom indexu spotrebiteľských cien.

Podľa NKÚ SR nízka cenová hladina v roku 2014 prispela k zvýšeniu ziskovosti firiem, investičných aktivít, konkurencieschopnosti slovenských vývozcov, kúpyschopnosti domácností a pod., čím tlmila jej negatívny vplyv na tvorbu HDP.

V porovnaní s rokom 2013 najviac v roku 2014 klesli ceny poľnohospodárskych výrobkov o 7,8 %, a to predovšetkým z dôvodu medziročného poklesu cien rastlinných výrobkov o 13,4 %. Ceny dodávok elektriny a plynu medziročne klesli o 6,5 %. Ceny tovarov priemyselných výrobcov určených pre vývoz medziročne klesli o 3,3 %.

Porovnanie medziročnej zmeny priemernej, jadrovej a čistej ročnej miery inflácie za roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2013	2014	Rozdiel
a	b	1	2	3 = 2 - 1
Index spotrebiteľských cien	%	1,4	- 0,1	- 1,5
z toho:				
• regulované ceny	%	0,8	- 0,9	- 1,7
• zmeny nepriamych daní	%	0,0	0,0	0,0
• Jadrová inflácia	%	1,5	0,2	- 1,3
z toho:				
• ceny potravín	%	3,7	- 0,7	- 4,4
○ Čistá inflácia bez zmien nepriamych daní	%	1,0	0,4	- 0,6

Zdroj: ŠÚ SR

V nízkej úrovni cenovej hladiny za rok 2014 sa podľa NKÚ SR premietlo nielen znižovanie regulovaných cien energií a potravín, ale napríklad aj zrušenie cestovného v železničnej doprave pre vybrané skupiny cestujúcich.

Priemerný rast zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl za rok 2014 sa medziročne zvýšil o 1,4 p. b. na úroveň 1,4 %, čo vyjadruje v percentách rast počtu pracujúcich, ktorý sa medziročne zvýšil o 33,7 tis. osôb na úroveň 2 363,0 tis. osôb.

Najvyšší rast priemerného počtu zamestnaných osôb za rok 2014 sa dosiahol v Žilinskom kraji na úrovni 4,5 % a v Košickom kraji na úrovni 2,5 %. Pokles priemerného rastu zamestnaných osôb za rok 2014 bol vykázaný iba v Prešovskom kraji o 0,3 % a v Trnavskom kraji o 2,4 %. Najväčší priemerný počet zamestnaných osôb za rok 2014 dosiahol Bratislavský kraj na úrovni 440 820,0 tis. osôb.

NKÚ SR pozitívne hodnotí, že rast zamestnanosti sa v IV. štvrťroku 2014 v priemere v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2013 medziročne zvýšil až o 2,1 p. b. na úroveň 2,7 %, čo predstavovalo medziročné zvýšenie počtu pracujúcich až o 63,8 tis. osôb na úroveň 2 390,9 tis. osôb.

V priaznivom vývoji rastu zamestnanosti v roku 2014 sa podľa NKÚ SR premietlo nielen úsilie vlády SR v oblasti oživovania ekonomického rastu, ale aj jej opatrenia v oblasti motivačnej sociálnej politiky štátu, ako napr. v rámci iniciatívy EÚ „Záruky pre mladých“, Národnej stratégie zamestnanosti s nadrezortným charakterom, Národnej stratégie vzdelávania, zintenzívnenia vzdelávania marginalizovaných komunít, vrátane Rómov a pod. Pretrvávajúcim problémom však zostala nevýrazná podpora malým a stredným podnikateľom, ktorí sú jedným z hlavných zdrojov nových pracovných miest.

Priemerná miera nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl medziročne za rok 2014 klesla o 1,0 p. b. na úroveň 13,2 %, čo vyjadruje v percentách rast počtu nezamestnaných, ktorý sa medziročne znížil o 27,3 tis. osôb na úroveň 358,7 tis. osôb.

Miera nezamestnanosti podľa metodiky výberového zisťovania pracovných síl ŠÚ SR sa počíta ako podiel nezamestnaných osôb na počte ekonomicky aktívneho obyvateľstva, do ktorého sa nezahŕňajú osoby na rodičovskej dovolenke. Za nezamestnaných sú považované všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré sú schopné nastúpiť do práce najneskôr do dvoch týždňov alebo v posledných štyroch týždňoch si aktívne hľadali prácu alebo si prácu našli a do zamestnania nastúpia najneskôr do 3 mesiacov.

Najvyššiu priemernú mieru nezamestnanosti za rok 2014 dosiahol Banskobystrický kraj na úrovni 18,3 % a Prešovský kraj na úrovni 17,5 %. Najnižšiu Bratislavský kraj na úrovni 6,0 % a Trenčiansky kraj na úrovni 8,6 %. Najväčší priemerný počet nezamestnaných osôb za rok 2014 bol v Prešovskom kraji na úrovni 69,2 tis. osôb a v Košickom kraji na úrovni 58,4 tis. osôb.

V miernom zlepšení ukazovateľov nezamestnanosti za rok 2014 sa podľa NKÚ SR premietli viaceré už skôr prijaté opatrenia vlády SR, ako napr. novela zákona o službách zamestnanosti a následné zefektívnenie týchto služieb na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny, národné projekty na podporu zamestnávania mladých ľudí do 29 rokov, odvodové úľavy pre zamestnávateľov v prípade dlhodobo nezamestnaných osôb a pod.

Pomerne vysoká miera nezamestnanosti, pre ktorú sú charakteristické výrazné rozdiely medzi regiónmi Slovenska, je dlhodobým problémom nielen trhu práce, ale aj celej ekonomiky. Príčinou tohto pretrvávajúceho javu je podľa NKÚ SR predovšetkým nízka úroveň kvalifikácie a zručností dlhodobo nezamestnaných, a to predovšetkým u rómskych marginalizovaných komunít.

NKÚ SR v tejto súvislosti pozitívne hodnotí úsilie vlády SR hľadať ďalšie riešenia problémov nezamestnanosti, ako napr. v oblasti zlepšovania infraštruktúry najmenej rozvinutých regiónov, podpory prílevu priamych zahraničných investícií do týchto regiónov, posilňovania činnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny v nich, znižovania nákladov práce pre zamestnancov s nízkou kvalifikáciou, prepájania školstva s potrebami zamestnávateľov, vytvárania podmienok pre integráciu rómskeho obyvateľstva do pracovných procesov a pod.

V tejto súvislosti NKÚ SR pozitívne hodnotí predovšetkým pokles dlhodobej nezamestnanosti za rok 2014, t. j. počet nezamestnaných osôb dlhšie ako 1 rok, ktorý sa medziročne znížil o 42,2 tis. osôb na 222,3 tis. osôb. Rovnako pozitívne hodnotí aj medziročné zníženie miery nezamestnanosti v IV. štvrtroku 2014 o 1,6 p. b. na úroveň 12,6 %, čo predstavovalo medziročné zníženie počtu nezamestnaných o 41,8 tis. osôb na úroveň 344,8 tis. osôb.

Rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve za rok 2014 medziročne vzrástol o 1,7 p. b. na úroveň 4,1 %, čo predstavovalo jej medziročné zvýšenie o 34,0 eur na úroveň 858,0 eur.

Vývoj priemernej mesačnej nominálnej mzdy spojenej s rastom zamestnanosti za rok 2014 sa podľa NKÚ SR pozitívne premietol vo vývoji mzdovej základne, a tým aj vo výbere predovšetkým dane z príjmov fyzických osôb, dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní.

Rast priemernej mesačnej reálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve za rok 2014 medziročne vzrástol o 3,2 p. b. na úroveň 4,2 %, k čomu najvýznamnejšie prispela nízka úroveň priemernej ročnej miery inflácie. Podľa NKÚ SR predstih rastu reálnej mzdy pred rastom produktivity práce na úrovni 1,0 % nevyvolal v roku 2014 nákladovú infláciu, ktorá by sa významnejšie prejavila vo zvýšení jednotlivých nákladoch práce, a tým aj v ohrození konkurencieschopnosti domácich exportérov.

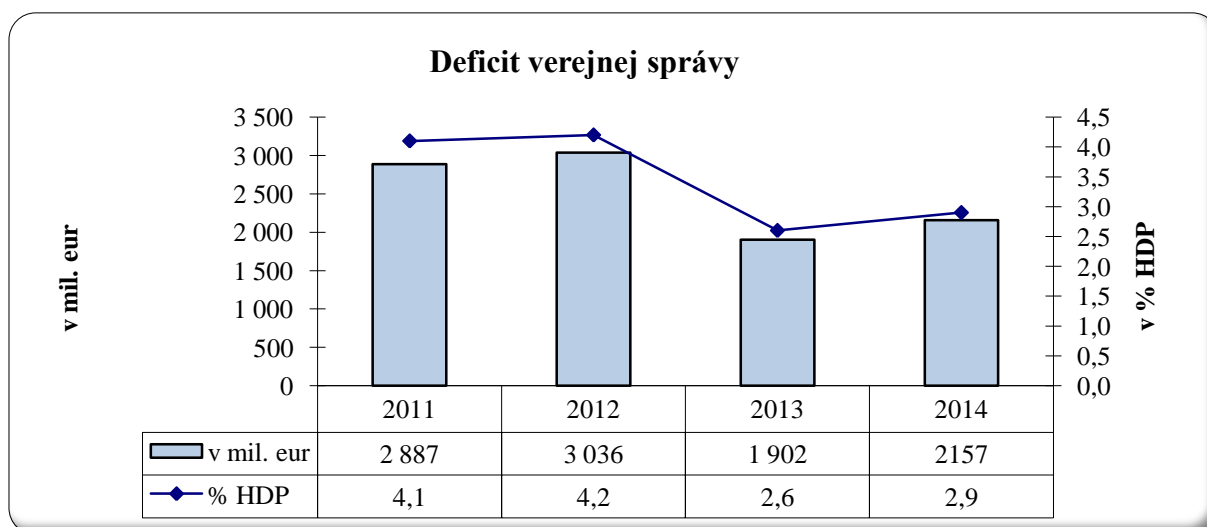
3 Stanovisko k výsledku hospodárenia verejnej správy za rok 2014 v metodike ESA 2010

Hospodárenie subjektov verejnej správy v zmysle medzinárodnej metodiky vykazovania ESA 2010, rozhodujúcej pre hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií, sa pri konsolidovaných celkových príjmoch 31 234 553,0 tis. eur a konsolidovaných celkových výdavkoch 33 391 423,0 tis. eur skončilo podľa predbežných údajov deficitom vo výške 2 156 870,0 tis. eur. Skutočne dosiahnutý schodok sa oproti rozpočtovanému prehýbil o 156 476,0 tis. eur.

Konsolidácia verejných financií je základným predpokladom pre udržateľný rozvoj Slovenska. RVS na roky 2014 až 2016 mal stanovený cieľový schodok v roku 2014 na úrovni 2,6 % HDP tak, aby sa pokračovalo v konsolidácii verejných financií v strednodobom horizonte.

Vykázaný schodok verejného sektora v roku 2014 sa podieľa na HDP 2,9 %, čo je o 0,3 % viac oproti rozpočtovanému schodku. Negatívny vplyv na vývoj schodku mali výdavky verejnej správy, ktoré boli o 4 932 298,0 tis. eur vyššie oproti rozpočtovaným. Plnenie príjmov oproti rozpočtu bolo vyššie o 4 775 822,0 tis. eur.

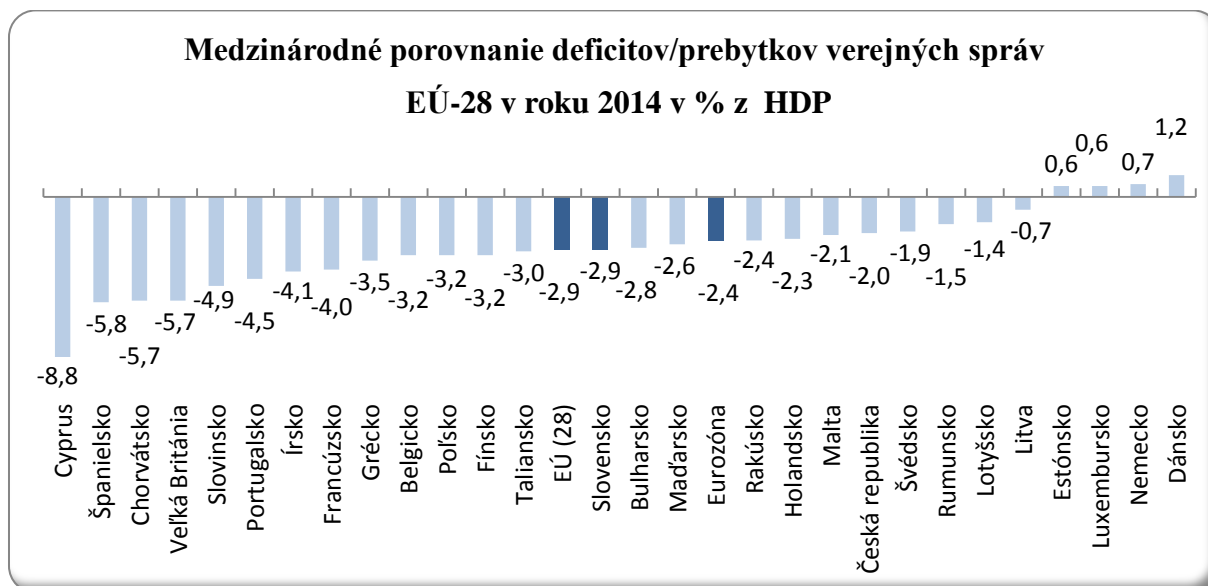
Podľa 1. notifikácie Eurostatu je vývoj fiškálneho kritéria v rokoch 2011 až 2014 nasledovný:

Zdroj: Eurostat

V medzinárodnom porovnaní dosiahla SR rovnaký podiel schodku verejnej správy na HDP za rok 2014 ako je priemer štátov EÚ-28, t. j. 2,9 %, ale horší ako bol priemer štátov v rámci eurozóny (2,4 %). Podľa euroindikátorov publikovaných Eurostatom vyššie deficity ako 3,0 % HDP dosiahlo 12 členských krajín EÚ: Cyprus (8,8 %), Španielsko (5,8 %), Chorvátsko a Veľká Británia (5,7 %), Slovinsko (4,9 %), Portugalsko (4,5 %), Írsko (4,1 %), Francúzsko (4,0 %), Grécko (3,5 %), Belgicko, Poľsko a Fínsko (3,2 %). Najnižšie deficity boli zaznamenané v Litve (0,7 %), Lotyšsku (1,4 %) a Rumunsku (1,5 %). Rozpočtový prebytok bol dosiahnutý v Dánsku (1,2 %), Nemecku (0,7 %) a Estónsku a Luxembursku (0,6 %).

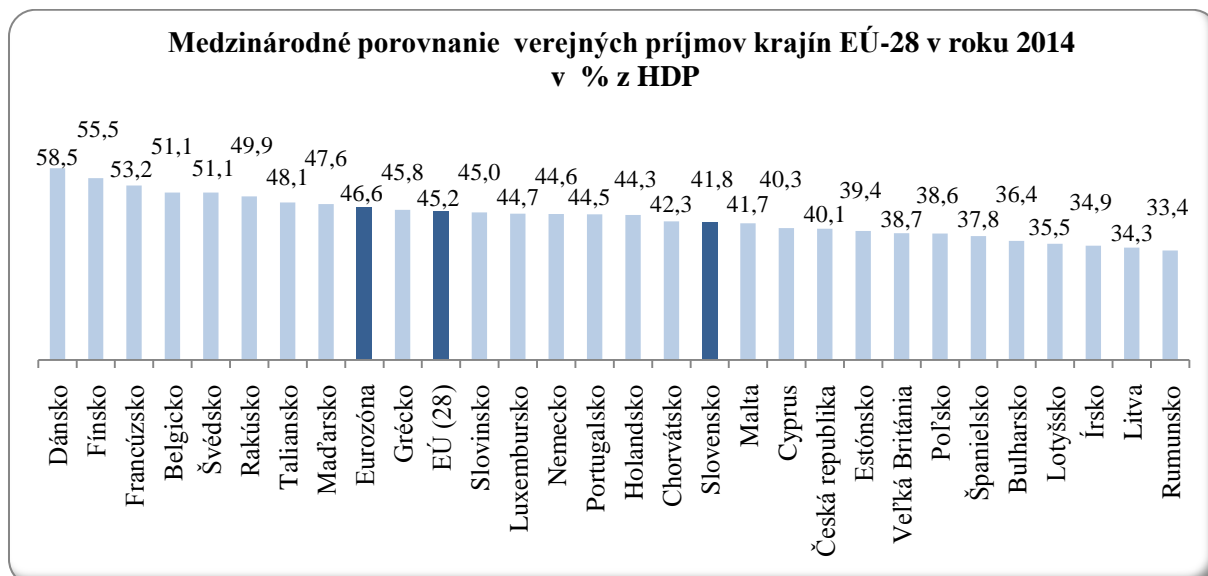
Porovnanie deficitov štátov EÚ-28 je uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: Eurostat

NKÚ SR konštatuje, že uvedený deficit verejnej správy je dosahovaný pri príjmoch RVS, ktoré predstavovali 41,8 % podiel na HDP.

Medzinárodné porovnanie verejných príjmov krajín EÚ-28 v roku 2014 v % z HDP je uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: Eurostat

3.1 Súhrnné výsledky hospodárenia RVS

Prehľad o štruktúre deficitu na aktuálnej báze podľa jednotlivých subjektov verejnej správy s predbežnými údajmi za skutočnosť roka 2014 (definitívne údaje bude možné prezentovať po spresnení týchto výsledkov na základe vykonaných auditov a po získaní definitívnych údajov pre časové rozlíšenie daní a poistného za rok 2014 z finančnej správy, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní) a revidovanými údajmi za skutočnosť roka 2013 podáva nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Por. č.	Subjekty verejnej správy	2013		2014	
		Skutočnosť	Rozpočet	Skutočnosť ¹⁾	Rozdiel
	a	1	2	3	4=3-2
1.	Štátny rozpočet ²⁾	-2 235 134	-2 353 824	-1 995 194	358 630
2.	Štátne fondy spolu	261 458	248 871	209 880	-38 991
3.	Fond národného majetku SR	-147 325	-15 795	-216 769	-200 974
4.	Slovenský pozemkový fond	9 931	7 824	16 657	8 833
5.	Slovenská konsolidačná, a.s.	-3 889	2 680	3 645	965
6.	Verejné vysoké školy	47 938	1	-14 913	-14 914
7.	Úrad pre dohľad nad zdrav. starostlivosťou	2 833	185	2 226	2 041
8.	Ústav pamäti národa	-21	0	6	6
9.	Slovenské nár. stredisko pre ľudské práva	0	0	0	0
10.	Rozhlas a televízia Slovenska	3 326	1 072	-1 590	-2 662
11.	RTVS, s. r. o.	143	-	-	-
12.	Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	77	-12	132	144
13.	Danubiana	-374	0	-6 640	-6 640
14.	Tlačová agentúra SR	-2	434	-630	-1 064
15.	Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	214	60	-215	-275
16.	Audiovizuálny fond	-238	50	1 162	1 112
17.	Železnice Slovenskej republiky	58 251	0	30 998	30 998
18.	Národná diaľničná spoločnosť	147 160	0	6 854	6 854
19.	Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	-41 352	0	29 135	29 135
20.	Eximbanka	-2 845	0	7 454	7 454
21.	Dopravné podniky	-	0	-46 100	-46 100
22.	Vyššie územné celky	53 741	15 019	15 781	762
23.	Obce	115 951	22 357	-11 099	-33 456
24.	Neziskové org. obcí zaradené do sektora	192	0	0 ⁴⁾	0
25.	Sociálna poisťovňa	-198 705	44 340	-38 569	-82 909
26.	Verejné zdravotné poistenie	5 167	28 317	-70 068	-98 385
27.	Zdravotnícke zariadenia - ústredná správa	-26 420	0	-62 905	-62 905
28.	Zdravotnícke zariadenia - miestna samospráva	-3 778	0	970	970
29.	Ostatné subjekty - ústredná správa	0	0	1 156	1 156
30.	Ostatné subjekty - miestna samospráva	-	0	-8 471	-8 471
31.	Príspevkové organ. zaradené do sektora spolu	20 331	-1 973	-9 763	-7 790
	z toho: štátne	23 951	-285	-14 770	-14 485
	obecné	1 392	-1 057	1 690	2 747
	vyšších územných celkov	-5 012	-631	3 317	3 948
	Schodok verejnej správy spolu	-1 933 370	-2 000 394	-2 156 870	-156 476

Zdroj: MF SR

¹⁾ Údaje za skutočnosť 2013 sú predbežné

²⁾ Vrátane štátnych finančných aktív a mimorozpočtových účtov

Z prehľadu hospodárenia jednotlivých subjektov verejnej správy je zrejmé, že na horšie plnenie rozpočtovaného schodku vo výške 156 476 tis. eur negatívne vplývalo v rozhodujúcej miere hospodárenie FNM SR (-200 974 tis. eur), verejné zdravotné poistenie (-98 385 tis. eur), Sociálna poisťovňa (-82 909 tis. eur) a zdravotnícke zariadenia v rámci ústrednej štátnej správy (-62 905 tis. eur). Naopak rozhodujúci pozitívny vplyv na plnenie rozpočtového schodku malo hospodárenie štátu (358 630 tis. eur). Z ostatných subjektov verejnej správy ovplyvnili pozitívne schodok verejnej správy novozaradené subjekty, ktoré

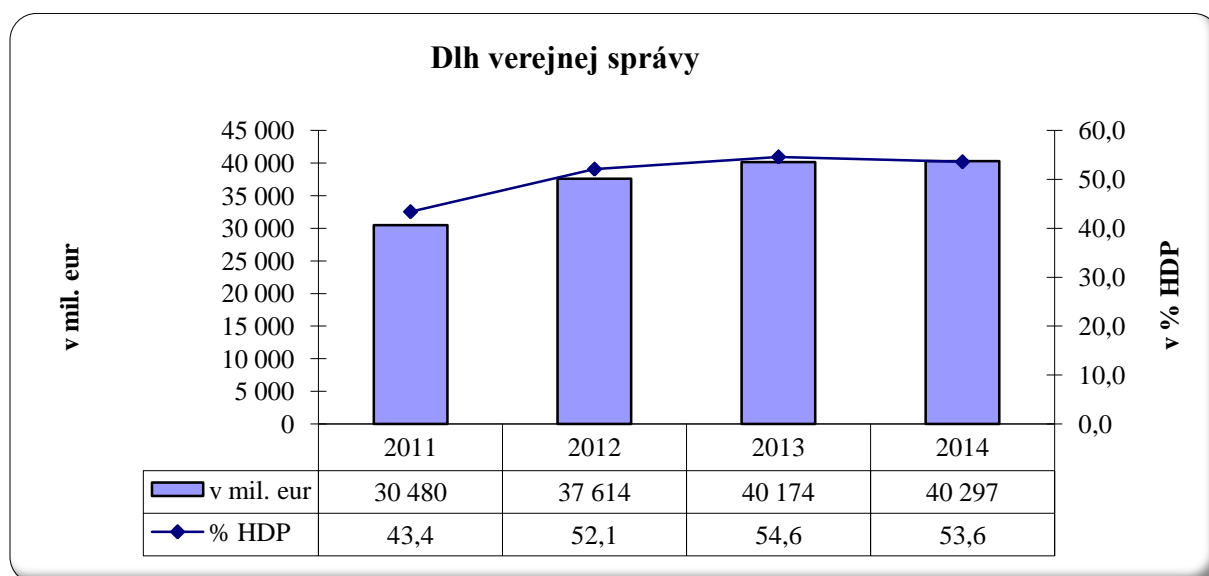
v roku 2014 neboli rozpočtované, a to Železnice SR (30 998 tis. eur), Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (29 135 tis. eur) a Eximbanka (7 454 tis. eur).

NKÚ SR konštatuje, že schodok verejnej správy bol negatívne ovplyvnený hospodárením rozhodujúcich subjektov verejnej správy, verejného zdravotného poistenia, Sociálnej poisťovne, štátnych fondov a obcí. Výsledok bol tiež ovplyvnený zaradením nových subjektov verejnej správy - Železníc SR, Národnej diaľničnej spoločnosti, Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, Eximbanky, zdravotníckych zariadení a dopravných podnikov.

3.2 Stav a vývoj dlhu verejnej správy podľa maastrichtských kritérií

Maastrichtský dlh predstavuje konsolidovaný súčet všetkých záväzkov sektora verejnej správy v nominálnej hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov iných ako akcie, okrem finančných derivátov a prijatých pôžičiek, pričom nezahŕňa záväzky z nesplatených úrokov.

K 31.12.2014 dosiahol maastrichtský dlh verejnej správy hodnotu 40 296,9 mil. eur. Medziročné zvýšenie konsolidovaného dlhu o 122,6 mil. eur a pokles jeho pomeru k HDP o 1,0 % znížilo jeho podiel na HDP na úroveň 53,6 %. Zníženie bolo spôsobené rastom dlhu o 0,31 % a súčasným rastom HDP o 2,4 %.

Zdroj: Eurostat

S účinnosťou od 1. marca 2012 na Slovensku platí ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti. Jedným z najdôležitejších pravidiel je maximálny limit podielu hrubého dlhu verejnej správy, ktorého horná hranica je stanovená do roku 2017 na 60 % HDP. Následne až do roku 2027 sa horný limit dlhu verejnej správy bude postupne každoročne znižovať o jeden percentuálny bod, až dosiahne úroveň 50 % HDP. Zákon zároveň upravuje automatické sankčné mechanizmy, ktoré budú aktivované po prekročení stanovenej výšky hrubého dlhu.

Ak výška dlhu dosiahne 53 % podielu na HDP a zároveň nedosiahne 55 % HDP, vláda predloží na rokovanie NR SR návrh opatrení, ktorými navrhuje zabezpečiť zníženie dlhu a znížia sa platy členov vlády na úroveň ich platov v predchádzajúcom rozpočtovom roku.

Na zvýšení maastrichtského dlhu verejnej správy sa aj v roku 2014 najviac podieľal hotovostný schodok štátneho rozpočtu vo výške 2 923,4 mil. eur. Schodok ŠR a ďalšie finančné potreby štátu vyvolali potrebu vydania cenných papierov na finančných trhoch prostredníctvom aukcií, syndikátov bánk a priamymi predajmi vo výške 4 880,9 mil. eur. Na konci roka 2014 bola k dispozícii likviditná rezerva v hodnote 1 468,6 mil. eur.

Ďalším vplyvom bolo prevzatie záväzkov SR z EFSF vo výške 102,2 mil. eur.

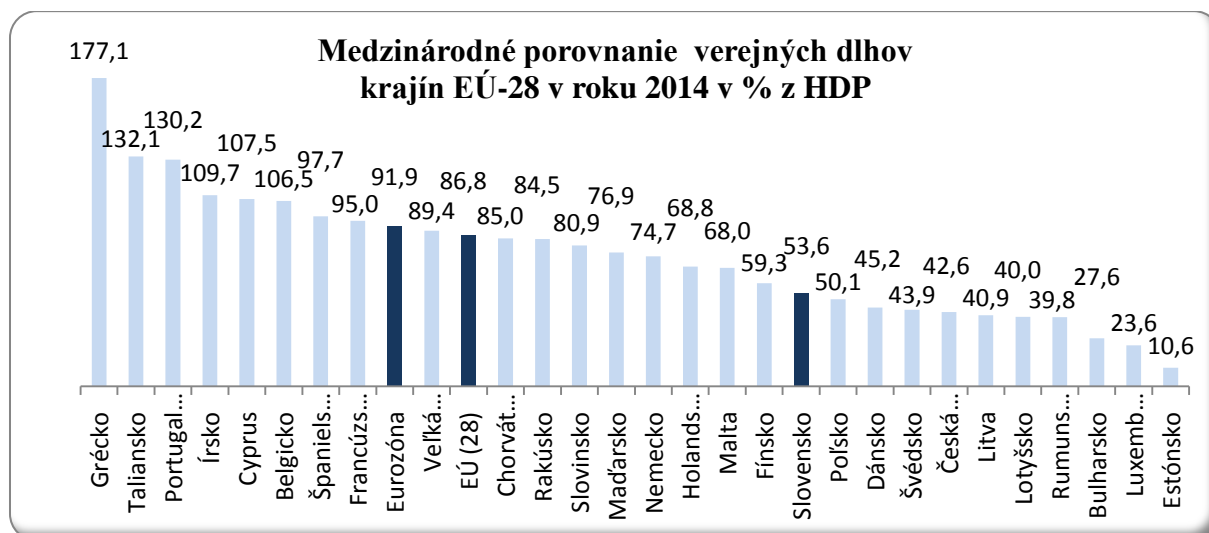
Na základe jesennej notifikácie údajov za rok 2013 Eurostatom bola Národná diaľničná spoločnosť preklasifikovaná do sektoru verejnej správy spätne od svojho vzniku v roku 2005 a jej dlh v roku 2014 predstavoval 297 418 tis. eur, preklasifikovanie Eximbanky zvýšilo dlh o 23 800 tis. eur a preklasifikovanie zdravotníckych zariadení zvýšilo dlh o 28 012 tis eur.

Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov bola v roku 2014 poskytnutá zo štátnych finančných aktív návratná finančná výpomoc v sume 520 000 tis. eur na splatenie bankových úverov. Návratná finančná výpomoc je predmetom konsolidácie, a preto jej preradenie do sektoru verejnej správy v roku 2013 nemalo vplyv na konsolidovaný maastrichtský dlh verejnej správy.

Jarnou notifikáciou údajov za rok 2014 boli preklasifikované do sektoru verejnej správy dopravné podniky miest Bratislava, Žilina a Košice, čo spôsobilo nárast dlhu o 84 731 tis. eur.

Najväčší pozitívny vplyv na vývoj dlhu v roku 2014 mali najmä splátky troch emisií štátnych dlhopisov v celkovej nominálnej hodnote 2 529,9 mil. eur, spätné odkúpenie štátnych dlhopisov splatných v rokoch 2014 a 2015 v nominálnej hodnote 1 511,2 mil. eur a splátky úverov vo výške 281,2 mil. eur.

Porovnanie dlhov verejných správ krajín EÚ-28 je v nasledujúcom grafe:

Zdroj: Eurostat

K 31.12.2014 vykázali najnižší maastrichtský dlh v rámci krajín EÚ-28 Estónsko (10,6 %), Luxembursko (23,6 %), Bulharsko (27,6 %), Rumunsko (39,8 %), Lotyšsko (40,0 %). Šestnásť členských štátov EÚ má dlh vyšší ako 60 % k HDP. Najvyšší dlh vykazuje

Grécko (177,1 %), Taliansko (132,1 %), Portugalsko (130,2 %), Írsko (109,7 %), Cyprus (107,5 %) a Belgicko (106,5 %).

Verejný dlh SR na aktuálnej báze je v štruktúre tvorený dlhom ústrednej vlády (ústredných orgánov štátnej správy) a dlhom ostatných zložiek verejnej správy, čo dokumentuje nasledovný prehľad:

(v tis. eur)

Subjekty verejnej správy	31.12.2013	31.12.2014	Zmena
a	1	2	3 = 2 - 1
Ústredné orgány štátnej správy ¹⁾	38 642 551	39 288 509	645 958
Príspevkové organizácie štátne vo verejnej správe	1 091	1 038	-53
FNM SR	15 543	15 415	-128
Železnice SR	63 685	63 074	-611
Národná diaľničná spoločnosť	334 633	297 418	-37 215
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	520 000	520 000	0
Eximbanka	26 204	23 800	-2 404
Verejné vysoké školy	1	0	-1
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	2	3	1
Ostatné jednotky ústrednej správy	0	2 720	2 720
VÚC	401 982	363 586	-38 396
Príspevkové organizácie VÚC vo verejnej správe	32	12	-20
Obce	1 233 831	1 236 742	2 911
Príspevkové organizácie obcí vo verejnej správe	839	661	-178
Neziskové organizácie obcí	47	0	-47
Dopravné podniky	0	84 731	84 731
Ostatné jednotky miestnej samosprávy	0	5 797	5 797
Zdravotnícke zariadenia v ústrednej správe	34 003	27 963	-6 040
Zdravotnícke zariadenia v miestnej samospráve	2 470	49	-2 421
Verejná správa spolu	41 276 914	41 931 318	654 604
Konsolidácia ²⁾	1 102 658	1 634 645	531 987
Verejná správa spolu konsolidovaná	40 174 256	40 296 873	122 617
% maastrichtského dlhu z HDP	54,6	53,6	-1,0
¹⁾ Bez záväzkov ARDAL voči Štátnej pokladnici	3 993 526	5 286 449	1 292 923
²⁾ Bez záväzkov z vkladov verejnej správy v ŠP	2 858 942	2 998 733	139 791

Údaje o dlhu verejnej správy SR sú konsolidované, t. j. znížené o záväzky ARDAL voči ŠP a o vzájomné záväzky jednotlivých subjektov verejnej správy.

Najvyšší podiel na financovaní maastrichtského dlhu k 31. 12. 2014 mali ŠD v sume 35 155 486 tis. eur a bankové úvery a iné záväzky v sume 4 990 840 tis. eur. Podľa princípu rezidencie je dlh verejnej správy rozdelený na domáci a zahraničný:

Ukazovateľ	31. 12. 2014	
	v tis. eur	v %
Dlh verejnej správy (maastrichtský) spolu	40 296 873	100,0
v tom:		
– domáci dlh	15 715 308	39,0
– zahraničný dlh	24 581 565	61,0

Zdroj: MF SR

Z hľadiska splatnosti má verejný dlh nasledovné charakteristiky:

Ukazovateľ	31. 12. 2013	
	v tis. eur	v %
Dlh verejnej správy (maastrichtský) spolu	40 296 873	100,0
v tom		
– krátkodobý dlh	139 642	0,3
– dlhodobý dlh	40 157 231	99,7

Zdroj: MF SR

Podľa meny je tvorený maastrichtský dlh z 92,0 % dlhom v eurách a 8,0 % tvoril dlh v iných menách (USD, švajčiarske franky, japonské jeny, české koruny a nórske koruny).

Rozhodujúci objem z dlhu verejnej správy tvorí dlh ústredných orgánov štátnej správy, ktorý je v správe MF SR a predstavuje 39 288 509 tis. eur, čo tvorí 97,5 % dlhu verejnej správy. Dlh ústredných orgánov štátnej správy vyčíslený v novej metodike ESA 2010 sa odlišuje od tzv. štátneho dlhu, ktorý sa vyčísľuje vrátane záväzkov z časového rozlíšenia niektorých položiek pasív (akruálne úroky, emisné ážia, alikvotné úrokové výnosy) a ostatných korigujúcich položiek (záväzky z refinančného systému). Dlh ústredných orgánov štátnej správy bol k 31.12.2014 tvorený záväzkami z emisií ŠD vo výške 35 155 486 tis. eur, bankových úverov a pôžičiek v sume 1 565 412 tis. eur, záväzkov z vkladov v ŠP vo výške 105 396 tis. eur, záväzkov z EFSF v sume 1 997 007 tis. eur a záväzku z pôžičky Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov vo výške 465 208 tis. eur.

Dlh ústredných orgánov štátnej správy medziročne vzrástol o 1,7 %, čo predstavovalo 645 958 tis. eur a bolo zapríčinené najmä schodkom štátneho rozpočtu.

Rámec efektívneho riadenia dlhu a programových cieľov v parametroch dlhu v hodnotenom období určovala „Stratégia riadenia štátneho dlhu na roky 2011 – 2014“. Hlavným cieľom riadenia štátneho dlhu je zabezpečiť plnenie záväzkov štátu a zabezpečiť refinancovanie na kapitálovom trhu.

Dlh ostatných subjektov verejnej správy participuje na celkovom maastrichtskom verejnom dlhu sumou 2 643 009 tis. eur, konsolidovanou vo výške 1 634 645 tis. eur.

Z ostatných zložiek verejnej správy poklesol dlh zaznamenaný vo VÚC o sumu 38 396 tis. eur na 363 586 tis. eur, najmä znížením stavu investičných dodávateľských úverov a bankových úverov.

Dlh obcí dosiahol 1 236 742 tis. eur a oproti roku 2013 vzrástol o 2 911 tis. eur. Bol tvorený najmä úvermi a inými pôžičkami, pričom najväčšiu časť vo výške 626 783 tis. eur poskytol ŠFRB. Predmetom konsolidácie sú zostatky úverov zo ŠR a úvery poskytnuté ŠFRB.

Dlh FNM SR predstavujú záväzky voči obyvateľstvu z emisie ŠD z roku 1996 a prevzatie rizikových záruk z kúpnych zmlúv podľa § 30 zákona č. 91/1992 Zb. o prevode majetku štátu na iné osoby, ktoré sa znížili o 128 tis. eur na sumu 15 415,0 tis. eur.

Štátny dlh

Štátny dlh, ktorý je v zákone o štátnom dlhu a štátnych zárukách definovaný ako súhrn záväzkov SR z minulých rokov predstavoval k 31.12.2014 sumu 43 815 114,7 tis. eur.

Vývoj štátneho dlhu podľa údajov vykázaných v účtovníctve MF SR za roky 2010 až 2014 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v tis. eur)

Položka	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu:	30 430 046,5	33 635 399,1	40 130 554,4	42 053 646,5	43 815 114,7
Index rastu reťaz	121,8	110,5	119,3	104,8	104,2

Celkový štátny dlh vzrástol v roku 2014 oproti minulému roku v absolútnom vyjadrení o 1 761 468,2 tis. eur, t. j. o 4,2 %, čo spôsobilo dlhové prefinancovanie schodku ŠR, účasť SR v ESM a získanie peňažných prostriedkov z emisií ŠD.

Porovnaním vybraných konečných stavov ŠFP vykázaných k 31.12.2014 v účtovníctve kapitoly VPS a inventarizácii majetku a záväzkov k 31.12.2014 so stavmi uvedenými v ZÚ VPS, NKÚ SR nezistil rozdiely.

Stav a zmeny štátneho dlhu z hľadiska pokrytia dlhovými nástrojmi dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v tis. eur)

Položky	Stav k 31.12.2013	Stav k 31.12.2014	Zmena
Štátne dlhopisy emitované na domácom trhu	27 599 787,6	29 146 280,5	1 546 492,7
ŠPP emitované	11 500,0	0	-11 500,0
Štátne rehabilitačné dlhopisy	20,1	20,1	0
Refinančný systém –záväzky voči Štátnej pokladnici	3 994 072,6	5 287 283,2	1 293 210,6
Záväzky z prevzatých úverov ŽSR a Žsp, a. s.	230 745,3	0	-230 745,3
Vládne záväzky voči zahraničiu (pôžičky)	57 349,0	29 725,5	-27 623,5
Zahraničné záväzky prevzaté od ČSOB, a. s.	5 099,3	5 221,8	122,5
Záväzky voči podnikom zo zahraničných vládnych úverov	9,0	10,3	1,3
Záväzky z úverových vzťahov ŠFCH	60 624,1	54 204,7	-6 419,4
Záväzky zo zmluvy medzi MF SR a EIB	1 491 110,6	1 485 623,4	-5 487,2
Záväzky z prevzatých úverov ŽSR a Žsp, a. s.	10 152,6	0	-10 152,6
Záväzky z prevzatých úverov Metro Bratislava, a. s.	24 772,8	21 679,4	-3 092,9
Záväzky z prevzatých úverov SVP, š. p. B. Štiavnica	2 420,4	657,2	-1 763,2
Záväzky z upísaných nesplatených CP a vkladov	1 058 639,4	966 479,9	-92 159,5
Štátne dlhopisy emitované v zahraničí	7 352 514,7	6 793 840,4	-558 674,3
Iné záväzky	16,4	12,5	-3,9
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	115,5	131,2	15,7
Záväzky z pevných termínovaných operácií	154 697,1	23 944,3	-130 752,8
Záväzky celkom	42 053 646,5	43 815 114,7	1 761 468,2

Zdroj: Účtovníctvo MF SR

Najvyšší podiel na stave ŠFP vykázaných k 31.12.2014 vo výške 43 815 114,7 tis. eur tvorili záväzky z emisií štátnych cenných papierov vo výške 35 940 120,7 tis. eur a záväzky z refinančného systému vo výške 5 287 283,2 tis. eur.

V Stratégii riadenia štátneho dlhu na roky 2011 až 2014 boli oproti predchádzajúcej stratégii prehodnotené hodnoty limitov pre refinančné a úrokové riziko a cieľom riadenia dlhu bolo čo najviac sa priblížiť k novostanoveným limitom.

Vyhodnotenie refinančného a úrokového rizika štátneho dlhu podľa platnej Stratégie riadenia štátneho dlhu:

Pri refinančnom riziku bolo na obdobie rokov 2011 - 2014 stanovené strategickým zámerom udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov v období do jedného roka k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 25 % a udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov v období do piatich rokov k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 65 %. Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka sa medziročne zvýšila z 9,61 % vykázaných k 31.12.2013 na 12,31 % k 31.12.2014 a hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do piatich rokov, ktorá bola k 31.12.2013 na úrovni 47,65 % poklesla k 31.12.2014 na hodnotu 45,51 %.

Pri úrokovom riziku bolo stanovené strategickým zámerom udržiavanie podielu súčtu všetkých záväzkov preceňovaných v období do jedného roka k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 25 % a udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov preceňovaných v období do piatich rokov k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 65 %. Hodnota úrokového rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka dosiahla k 31.12.2014 hodnotu 16,54 %, čo predstavuje pokles oproti úrovni 16,59 % vykázananej k 31.12.2013. Hodnota úrokového rizika kumulatívnej splatnosti do piatich rokov bola k 31.12.2013 na úrovni 47,69 % a k 31.12.2014 poklesla na hodnotu 45,54 %.

Durácia a priemerná splatnosť sú sledované ako sekundárne ukazovatele. Priemerná vážená splatnosť portfólia ŠD a vládnych úverov v priebehu roka 2014 vzrástla na 6,8 roka a priemerná vážená durácia na 6,2 roka. Spôsobilo to hlavne vydanie ŠD s dlhšou dobou do splatnosti pri poklese úrokových nákladov, čo sa prejavilo aj v poklese priemernej vázenej úrokovej sadzby celkových záväzkov štátu z 3,60 % v roku 2013 na 3,35 % k 31.12.2014.

NKÚ SR na základe posúdenia charakteristík a parametrov dlhu konštatuje priebežné zabezpečovanie zámerov a cieľov definovaných stratégiou riadenia štátneho dlhu.

Vyhodnotenie programu 08H - Dlhová služba k 31.12.2014:

Zámerom programu bolo financovanie dlhu centrálnej vlády a krytie potrieb štátneho rozpočtu pri čo možno najnižších nákladoch v súlade s primeraným stupňom rizika. V rámci programu boli stanovené 3 ciele a ich vyhodnotenie je nasledovné:

- Cieľ 1: Minimalizovať úrokový výnos z emitovaných ŠPP tak, aby priemerná úroková sadzba z nových emisií nepresiahla plánovanú hodnotu, ktorá pre rok 2014 bola stanovená vo výške 1,45 %. V roku 2014 neboli emitované žiadne ŠPP. Cieľ bol splnený.
- Cieľ 2: Vydávať ŠD v súlade s existujúcou výnosovou krivkou ŠD obchodovaných na sekundárnom trhu tak, aby priemerná úroková sadzba z nových emisií nepresiahla plánovanú hodnotu, stanovenú pre rok 2014 vo výške 4,39 %. Na domácom trhu boli realizované ŠD v menovitej hodnote 4 472 800 tis. eur a ich priemerná úroková sadzba dosiahla hodnotu 2,35 %, čím bol cieľ splnený.
- Cieľ 3: Vydávať ŠD denominované v cudzej mene v súlade s potrebami financovania dlhu a v súlade s vývojom na sekundárnom trhu tak, aby priemerná úroková sadzba z nových emisií nepresiahla plánovanú hodnotu, stanovenú pre rok 2014 vo výške 4,91 %. V roku 2014 SR realizovala 2 syndikované emisie ŠD v menovitej hodnote 407 967 tis. eur a ich priemerná úroková sadzba dosiahla hodnotu 4,13 %, čím bol cieľ splnený.

4 Stanovisko k zámerom, cieľom a opatreniam rozpočtovej politiky v roku 2014

Návrh RVS na roky 2014 až 2016 bol vypracovaný v intenciách Programového vyhlásenia vlády SR. Základným cieľom fiškálnej politiky je zabezpečenie dlhodobu udržateľných verejných financií, čo si vyžaduje pokračovanie v konsolidácii, ktorá je základným predpokladom pre udržateľný rozvoj Slovenska. Pri zostavovaní návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016 bol presadzovaný princíp, aby konsolidácia verejných financií čo najmenej negatívne pôsobila na ekonomickú aktivitu a hospodársky rast Slovenska.

Hlavný rozpočtový cieľ vlády SR v roku 2014 bol stanovený v podobe deficitu 2,64 % HDP. Slovensko tak pokračovalo v dodržiavaní svojich záväzkov voči EÚ vyplývajúcich z Paktu stability a rastu. Udržanie cieleného deficitu pod 3 % HDP bolo nevyhnutné z dôvodu udržania a posilnenia dôveryhodnosti Slovenska na finančných trhoch a aj z dôvodu, že dňa 17. júna 2014 bolo prijaté rozhodnutie Rady EÚ o zrušení procedúry nadmerného deficitu pre SR.

Po výraznej konsolidácii verejných financií v roku 2013 nastalo v roku 2014 dočasné uvoľnenie fiškálnej politiky. Deficit RVS dosiahol hodnotu 2,87 % HDP. To predstavuje prekročenie cieľa v porovnaní s rozpočtovaným o 0,23 % HDP.

Rozdiel bol spôsobený predovšetkým neuznaním výraznej časti dividend Eurostatom ako aktuálneho príjmu verejných financií podľa metodiky ESA 2010. Negatívne vplyvy boli však do veľkej miery kompenzované výrazne lepším výberom daní, než predpokladal rozpočet verejnej správy na roky 2014 až 2016.

Pozitívne a negatívne vplyvy na saldo rozpočtu verejnej správy sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Vplyvy na saldo rozpočtu verejnej správy	tis. eur	% HDP
1. Saldo verejnej správy - rozpočet	-2 000 394	-2,64
Pozitívne vplyvy:	1 493 033	1,97
Daňové a odvodové príjmy verejnej správy	695 510	0,92
Úspora prostriedkov na spolufinancovanie (ŠR)	257 008	0,34
Odvod do rozpočtu EÚ	167 318	0,22
Prenesené výdavky ŠR do nasledujúcich rokov	339 796	0,45
Výdavky na obsluhu štátneho dlhu	33 401	0,04
Negatívne vplyvy:	-1 649 509	-2,19
Vybrané nedaňové príjmy	-1 039 685	-1,38
v tom:		
• výpadok príjmov z dividend	-714 218	-0,95
• výpadok ostatných kapitálových príjmov	-76 012	-0,10
• výpadok príjmov z predaja emisných povoleniek	-59 115	-0,08
• výpadok príjmov z predaja digitálnej dividendy	-86 120	-0,11
• prevod peň. prostriedkov zo zostatku zrušených vkladov na doručiteľa	-26 000	-0,03
• splátka NFV ŽS Cargo Slovakia	-78 220	-0,10
Korekcie k EÚ fondom	-111 010	-0,15
Výdavky verejného zdravotného poistenia	-160 450	-0,21
Výdavky Sociálnej poisťovne	-115 136	-0,15
Hospodárenie štátnych fondov	-27 008	-0,04
Ostatné vplyvy	-148 676	-0,20
Vplyv novozaradených subjektov do sektora VS, ktoré neboli súčasťou schváleného RVS	-47 544	-0,06
2. Saldo verejnej správy - skutočnosť	-2 156 870	-2,87

Zdroj: MF SR

Daňové a odvodové príjmy verejnej správy mali pozitívny vplyv na RVS vo výške 695 510 tis. eur. Hlavným pozitívnym faktorom bol vývoj úspešnosti výberu daní a mierne pozitívny vplyv priniesol aj vývoj ekonomického prostredia. Najvýraznejším pozitívnym faktorom bolo pokračujúce zvyšovanie efektivity výberu daní vďaka prijatým opatreniam proti daňovým únikom. Príjem DPH bol lepší o 116 350 tis. eur nad rámec RVS a opatrenia na zvýšenie úspešnosti výberu DPH pozitívne prispievali aj k rastu úspešnosti výberu dane z právnických osôb a vyššia úspešnosť bola zaznamenaná aj v prípade spotrebných daní z minerálnych olejov a tabaku.

Pretrvávajúce problémy v čerpaní EÚ fondov priniesli v roku 2014 úsporu na spolufinancovaní zo ŠR vo výške 257 008 tis. eur.

Aj v súvislosti s novelami rozpočtu EÚ a prechodom na novú metodiku ESA 2010 vznikla úspora na odvode do EÚ založenom na vlastných zdrojoch na aktuálnej báze vo výške 167 318 tis. eur.

Úspora z výdavkov prenesených do nasledujúcich rokov:

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy je možné kapitálové výdavky a vybrané bežné výdavky ŠR preniesť do nasledujúcich dvoch rokov. Prenesené výdavky do ďalšieho rozpočtového roka pôsobia v smere zníženia skutočného salda oproti schválenému RVS v danom rozpočtovom roku a prenesené a zároveň použité výdavky z predchádzajúceho rozpočtového roka naopak saldo v danom rozpočtovom roku zvyšujú. Vzhľadom na to vznikla v roku 2014 celková úspora oproti rozpočtu na úrovni 339 796 tis. eur.

Aktuálne náklady na financovanie štátneho dlhu:

Skutočné náklady boli nižšie o 33 401 tis. eur. Najväčší pozitívny vplyv malo ekonomické prostredie, keď nižšie ako predpokladané úrokové sadzby znížili úrokové náklady štátneho dlhu o 45 331 tis. eur. Ďalší pozitívny vplyv mali nižšie poplatky, ktoré súvisia s emitovaním cenných papierov, a to vo výške 22 197 tis. eur. Naopak k zvýšeniu úrokových nákladov oproti rozpočtu o 34 128 tis. eur prispela emisná politika MF SR v zastúpení ARDAL. V dôsledku priaznivej situácie na finančných trhoch a vysokom dopyte v aukciách sa ARDAL-u podarilo emitovať ŠD s výrazne dlhšou dobou splatnosti. Predĺžením splatnosti dlhu dochádza k zvýšeniu úrokových nákladov, zároveň sa však zlepšujú kvantitatívne parametre dlhu predpísané stratégiou riadenia štátneho dlhu, čím sa znižuje refinančné riziko riadenia dlhu.

Výrazný výpadok oproti RVS zaznamenali vybrané nedaňové príjmy, ktoré spolu prehlbili schodok o 1 156 549 tis. eur. Najväčší výpadok týchto príjmov oproti rozpočtu zaznamenali príjmy z dividend od podnikov štátnej správy v celkovej sume 714 218 tis. eur, najmä v súvislosti s rozhodnutiami Eurostatu na základe ktorých, pri aplikácii pravidiel ESA 2010, tieto príjmy nebolo možné považovať za príjem RVS.

V rámci auditu využívania EÚ fondov identifikovala EK vo viacerých operačných programoch nezrovnalosti, čím SR vznikli finančné korekcie vo výške 111 010 tis. eur.

Zhoršenie skutočného plnenia oproti rozpočtu vo fondoch sociálneho zabezpečenia bolo spôsobené tým, že výdavky verejného zdravotného poistenia boli oproti rozpočtovanej úrovni vyššie o 160 450 tis. eur, pričom výdavky samotného poistenia boli vyššie

o 90 874 tis. eur. Celkové výdavky Sociálnej poisťovne vzrástli oproti rozpočtovanej úrovni o 115 136 tis. eur a samotné výdavky poistenia boli vyššie o 50 634 tis. eur. Horšie hospodárenie štátnych fondov (Environmentálny fond bez daňových príjmov a príjmov z predaja emisných povoleniek) oproti rozpočtu malo negatívny vplyv vo výške 27 008 tis. eur.

Ostatné vplyvy sa podieľali na zhoršení salda verejnej správy v súhrnnej výške 148 676 tis. eur. Patrí sem napr. vplyv pohľadávok a záväzkov ŠR, úrokov z mechanizmu EFSF, imputované záväzky železničným spoločnostiam a hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy mimo ŠR.

Na základe rozhodnutia Eurostatu a zavedením novej metodiky ESA 2010 do platnosti sa uskutočnilo v priebehu roka 2014 preradenie niektorých jednotiek do sektora verejnej správy. Rozpočty týchto jednotiek neboli súčasťou schváleného rozpočtu na rok 2014, ale vykázaná skutočnosť týchto jednotiek výrazne ovplyvnila schodok RVS. Vplyv novozaradených subjektov do sektora VS, ktoré neboli súčasťou schváleného RVS na roky 2014 až 2016 bol vo výške 47 544 tis. eur.

Na výsledné saldo v pomere k HDP vplyva aj samotná zmena HDP. Skutočné nominálne HDP pokleslo oproti prognóze v rozpočte o 0,7 % kvôli nižšiemu ekonomickému rastu ale i výrazne nižšej inflácii. Tento faktor samotný prispel k zhoršeniu podielu salda RVS na HDP o 0,02 percentuálneho bodu.

NKÚ SR konštatuje, že saldo RVS bolo ovplyvnené najmä neuznaním výraznej časti dividend Eurostatom ako aktuálneho príjmu verejných financií podľa metodiky ESA 2010, ale na druhej strane negatívne vplyvy boli do veľkej miery kompenzované výrazne lepším výberom daní, než predpokladal rozpočet verejnej správy na roky 2014 až 2016.

4.1 Základné rozpočtové ukazovatele

V zákone č. 473/2013 Z. z. o ŠR na rok 2014 boli celkové príjmy štátneho rozpočtu rozpočtované sumou 14 108 311,8 tis. eur. Celkové výdavky ŠR boli určené sumou 17 391 917,4 tis. eur. Schodok ŠR bol určený sumou 3 283 605,6 tis. eur. Prehľad o rozpočtovaných a skutočných celkových príjmoch, celkových výdavkoch a schodku ŠR je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia schváleného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
Celkové príjmy	12 796 443,8	14 108 311,8	12 140 697,4	12 496 866,5	102,9	356 169,1	97,7
Celkové výdavky	14 819 702,1	17 391 917,4	15 591 320,7	15 420 237,8	98,9	-171 082,9	104,1
Schodok ŠR	-2 023 258,3	-3 283 605,6	-3 450 623,3	-2 923 371,3	84,7	527 251,9	144,5

Zdroj: MF SR

Na základe vykonaných rozpočtových opatrení boli príjmy v priebehu roka znížené o 1 967 614,4 tis. eur na sumu 12 140 697,4 tis. eur a výdavky na 15 591 320,7 tis. eur. Rozpočtovaný schodok bol zvýšený o 167 017,7 tis. eur na úroveň 3 450 623,3 tis. eur.

Pri skutočných dosiahnutých príjmoch 12 496 866,5 tis. eur a čerpaných výdavkoch v sume 15 420 237,8 tis. eur sa rozpočtové hospodárenie skončilo schodkom na hotovostnej

báze vo výške 2 923 371,3 tis. eur, ktorý svojim objemom dosiahol úroveň 89,0 % schváleného rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 došlo k zvýšeniu schodku ŠR o 527 251,9 tis. eur, t. j. o 44,5 %.

Plnenie príjmov, čerpanie výdavkov a výsledok hospodárenia ŠR na hotovostnej báze počas jednotlivých mesiacov roka 2014 dokumentujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Ukazovateľ		1.	2.	3.	4.	5.	6.
Príjmy	a)	959,4	1 681,8	2 586,7	3 457,7	4 365,4	5 349,6
	b)	6,8	11,9	18,3	24,5	30,9	37,9
Výdavky	a)	1 082,3	2 558,9	3 672,5	4 973,9	6 244,4	7 319,4
	b)	6,2	14,7	21,1	28,6	35,9	42,1
Saldo		-122,9	-877,1	-1 085,8	-1 516,2	-1 879,0	-1 969,8
Ukazovateľ		7.	8.	9.	10.	11.	12.
Príjmy	a)	6 356,3	7 214,2	8 788,0	9 720,8	10 811,9	12 496,9
	b)	45,1	51,1	62,3	68,9	76,6	88,6
Výdavky	a)	8 509,0	9 633,9	10 628,1	11 844,6	13 116,9	15 420,2
	b)	48,9	55,4	61,1	68,1	75,4	88,7
Saldo		-2 152,7	-2 419,7	-1 840,1	-2 123,8	-2 305,0	-2 923,3

Zdroj: MF SR

a) v mil. eur

b) % plnenia schváleného ŠR

Priebežné hospodárenie ŠR charakterizované vývojom salda k ultimu jednotlivých mesiacov roka 2014 v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2013 je uvedené v nasledujúcom v prehľade:

(v mld. eur)

Obdobie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2013	-0,063	-0,713	-0,953	-1,076	-1,601	-1,665	-1,626	-1,917	-1,977	-1,972	-1,963	-2,023
2014	-0,123	-0,877	-1,086	-1,516	-1,879	-1,970	-2,153	-2,420	-1,840	-2,124	-2,305	-2,923

Zdroj: MF SR

Proces plnenia ŠR, financovania schodku ŠR a správu štátneho dlhu upravuje zákon o ŠP a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nesúlad medzi príjmami a výdavkami ŠR podľa dikcie zákona o štátnom dlhu a štátnych zárukách možno kryť prostriedkami získanými vykonávaním finančných operácií na domácom finančnom trhu a zahraničných finančných trhoch prijímaním úverov, vydávaním štátnych cenných papierov a inými činnosťami súvisiacimi s riadením rizík štátneho dlhu.

NKÚ SR analyzoval systém zabezpečovania likvidity ŠR a súlad postupu MF SR pri tvorbe zdrojov financovania schodku ŠR v nadväznosti na ustanovenia citovaných zákonov.

ARDAL v mene MF SR zabezpečovala v priebehu roka 2014 dostatočnú likviditu na realizáciu rozpočtových výdavkov, krytie štátneho dlhu a priebežného schodku štátneho rozpočtu finančnými zdrojmi získanými z emisií ŠD a voľnými finančnými zdrojmi ŠP.

V roku 2014 bolo uskutočnených 19 konkurenčných aukcií ŠD, 3 predaje pomocou syndikátu bánk a 1 predaj formou súkromného umiestnenia emisie. Celkovo bolo z predaja ŠD získaných 4 880,9 mil. eur. V roku 2014 ARDAL vďaka výraznému dopytu po štátnych cenných papieroch s dlhšou dobou splatnosti neotvorila žiadnu novú emisiu štátnych pokladničných poukážok. Tiež v roku 2014 nebol čerpaný žiadny vládny úver.

SR k 31.12.2014 disponovala voľnými finančnými zdrojmi vo výške 1 468,6 mil. eur. Počas roka ARDAL využívala možnosť zhodnocovať voľnú likviditu v mene MF SR v NBS prostredníctvom ŠP. K 31.12.2014 boli zhodnotené finančné zdroje v komerčných bankách a na termínovaných vkladoch v NBS prostredníctvom ŠP v hodnote 1 468,6 mil. eur.

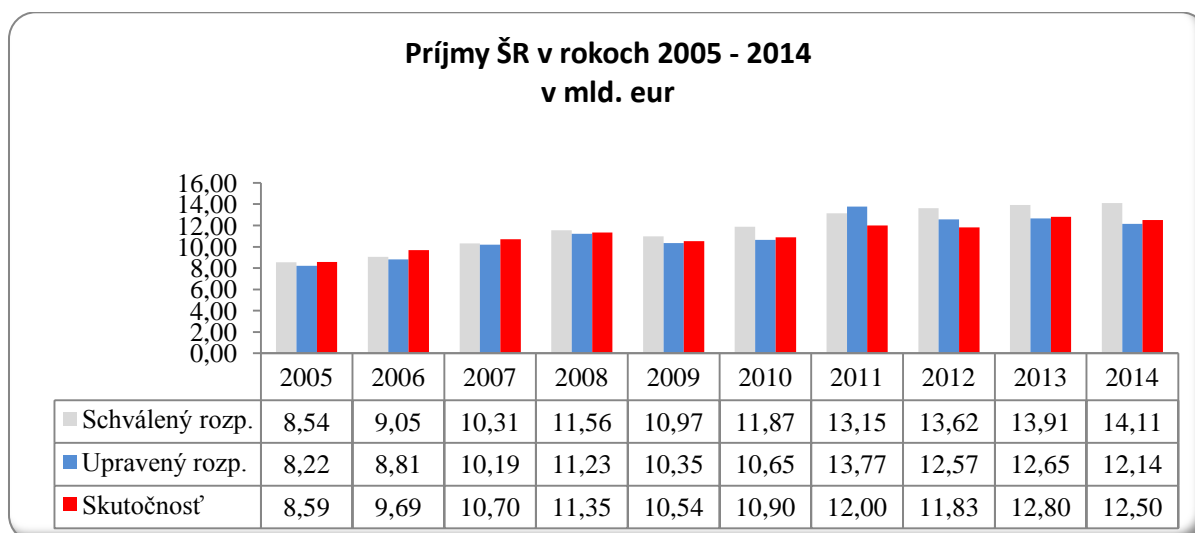
Krytie vykázaného schodku ŠR na hotovostnej báze k 31.12.2014 vo výške 2 923,4 mil. eur bolo v plnej výške zabezpečené príjmami získanými z predaja štátnych dlhopisov.

NKÚ SR konštatuje, že v roku 2014 bola zabezpečená denná platobná schopnosť štátu, vykonávali sa operácie za účelom optimalizácie zostatkov na jedinom účte ŠP, postupy MF SR a ARDAL pri tvorbe zdrojov dlhového financovania deficitného hospodárenia ŠR a v procese riadenia a zabezpečovania likvidity štátu zodpovedali platnému legislatívnemu rámcu.

5 Stanovisko k príjmom štátneho rozpočtu

Zákonom o ŠR na rok 2014 boli celkové príjmy ŠR schválené vo výške 14 108 311,8 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 12 140 697,4 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli výšku 12 496 866,5 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 102,9 % oproti upravenému rozpočtu.

Príjmy ŠR v rokoch 2005 až 2014 sú uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: MF SR

Štruktúra príjmov ŠR podľa hlavných kategórií v roku 2013 a 2014 je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upravenéh o rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
A. Daňové príjmy	9 134 431,40	8 690 538,0	8 690 538,0	9 293 066,1	106,9	602 528,1	101,7
B. Nedaňové príjmy	1 262 480,20	1 397 768,9	1 397 931,7	1 635 551,6	117,0	237 619,8	129,6
C. Granty a transfery	2 399 532,10	4 020 004,9	2 052 227,6	1 568 248,8	76,4	-483 978,8	65,4
Príjmy spolu	12 796 443,80	14 108 311,8	12 140 697,4	12 496 866,5	102,9	356 169,1	97,7

Zdroj: ŠP

5.1. Hlavná kategória daňové príjmy

NKÚ SR pozitívne hodnotí výnosy daňových príjmov ŠR za rok 2014, ktoré dosiahli skutočné plnenie v objeme 9 293 066 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 8 690 538 tis. eur viac o 602 528 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 9 134 432 tis. eur medziročne viac o 158 634 tis. eur.

Porovnanie skutočného plnenia daňových príjmov ŠR a ich štruktúry na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočným plnením za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	% plnenia rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
a	1	2	3	$4 = 3/2 * 100$	$5 = 3 - 2$	$6 = 3/1 * 100$
Daňové príjmy ŠR	9 134 432	8 690 538	9 293 066	106,9	602528	101,7
z toho:						
• dane z príjmov a kapitálového majetku	2 384 094	1 808 048	2 318 952	128,3	510904	97,3
• dane z majetku	123	0	90	-	90	73,2
• dane za tovary a služby	6 699 582	6 838 810	6 912 218	101,1	73408	103,2
• dane z medzinárodného obchodu a transakcií	27 553	27 540	31 512	114,4	3972	114,4
• sankcie	23 068	16 140	30 288	187,7	14148	131,3
• iné dane	12	0	6	-	6	50,0

Zdroj: Návrh ŠZÚ SR za rok 2014

Podľa NKÚ SR v medziročnom zvýšení výnosov daňových príjmov ŠR za rok 2014 sa premietlo nielen zmiernenie očakávaných dopadov z legislatívnych zmien, zlepšením vyrovnanie daňovej povinnosti za rok 2013 a zlepšujúci sa výsledok hospodárenia firiem v roku 2014 pri dani z príjmov právnických osôb, ale aj zvýšenie efektivity výberu predovšetkým dane za tovary a služby, t. j. dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní, a to nielen vplyvom účinného boja proti daňovým podvodom, ale aj vplyvom priaznivého vývoja ekonomického prostredia.

V tejto súvislosti NKÚ SR pripomína, že úspešnosti výberu daňových príjmov ŠR venuje vo svojej kontrolnej činnosti zvýšenú pozornosť a jedným z jeho strategických zámerov je aj kontrola hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti finančnej správy.

Napríklad v rámci kontroly zabezpečenia efektívnosti a účinnosti stavu realizácie zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov prostredníctvom programu UNITAS vo FR SR, ktorá sa vykonáva v I. polroku 2015, sú okrem kontroly uvádzania do prevádzky nového integrovaného informačného systému finančnej správy – časť daňový systém overované aj vybrané ukazovatele efektívnosti činnosti finančnej správy a úspešnosti jej výberu daňových príjmov ŠR za daňovú oblasť.

NKÚ SR na základe analýzy týchto ukazovateľov v priebehu kontroly dospel k záveru, že po roku 2012, ktorý bol negatívne poznamenaný kolapsom v daňovej oblasti finančnej správy, dochádza realizáciou opatrení prijatých vedením MF SR a FR SR v rokoch 2012 až 2014 k zvyšovaniu výberu daňových príjmov ŠR v daňovej oblasti a sú vytvorené predpoklady pre pokračovanie v tomto trende.

Porovnanie úspešnosti výberu daňových príjmov ŠR finančnou správou za daňovú oblasť za roky 2011 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v mil. eur)

Názov ukazovateľa	2011	2012	2013	2014	Rozdiel
a	1	2	3	4	5 = 4 - 3
• Daň z príjmov fyzických osôb	1 703,32	1 851,87	1 872,71	1 993,03	120,32
z toho:					
o zo závislej činnosti	1 641,37	1 764,60	1 790,89	1 907,97	117,08
o z podnikania a nerezidentných osôb	61,95	87,26	81,82	85,06	3,24
• Daň z príjmov právnických osôb	1 645,91	1 759,24	2 028,43	1 947,50	- 80,93
• Daň vyberaná zrážkou	143,25	167,15	177,79	175,07	- 2,72
• Daň z majetku	0,35	0,35	0,40	0,21	- 0,19
• Daň z pridanej hodnoty	2 199,58	1 611,82	2 062,01	2 302,64	240,63
z toho:					
• výber	8 440,57	8 027,83	8 033,12	8 352,41	319,29
• vrátené nadmerné odpočty	- 6 240,99	- 6 416,01	- 5 971,11	- 6 049,77	- 78,66
• Spotrebné dane	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00
• Daň z motorových vozidiel, cestná daň	129,38	135,01	140,10	151,18	11,08
• Pokuty z daňových konaní	0,91	0,54	0,69	0,88	0,19
• Daň z emisných kvót	29,44	10,03	0,02	0,01	- 0,01
Výber daní za daňovú oblasť	12 093,14	11 952,02	12 253,27	12 620,28	367,01
Hrubý výnos daní za daňovú oblasť	5 852,15	5 536,01	6 282,16	6 570,51	288,35
Daňové príjmy ŠR za daňovú oblasť	4 106,10	3 757,42	4 457,12	4 635,02	177,90

Zdroj: Vybrané ukazovatele poskytnuté FR SR v rámci prebiehajúcej kontroly NKÚ SR

K zlepšeniu výberu daňových príjmov ŠR finančnou správou v daňovej oblasti v rokoch 2013 a 2014 podľa NKÚ SR okrem priaznivého vývoja ekonomického prostredia a prijímania relevantných legislatívnych a nelegislatívnych opatrení vládou SR prispelo aj zvýšenie úrovne jednosmernej elektronickej komunikácie medzi klientmi a samotnou finančnou správou v daňovej oblasti v rámci konsolidácie a integrácie už existujúcich informačných systémov, vrátane implementácie nových.

Porovnanie vybraných ukazovateľov elektronickej podávania štruktúrovaných daňových dokumentov za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(počet)

Názov ukazovateľa	2012	2013	2014	Rozdiel
a	1	2	3	4 = 3 - 2
• Daňové priznania k dani z príjmov FO	7 805	18 064	83 688	65 624
• Daňové priznania k dani z príjmov PO	23 447	31 117	139 238	108 121
• Daňové priznania k dani z motorových vozidiel	13 485	53 901	144 118	90 217
• Daňové priznania k dani z pridanej hodnoty	386 503	789 455	1 713 174	923 719
• Súhrmné výkazy dane z pridanej hodnoty	204 012	227 810	245 969	18 159
• Hlásenia o vyúčtovaní dane z príjmov	12 744	60 295	126 101	65 806
• Prehľad o zrazených a odvedených preddavkov na daň	206 213	747 037	1 499 686	752 649
• Účtovné výkazy	20 236	91 011	534 658	443 647
Elektronické podávanie daňových dokumentov spolu	874 445	1 927 679	4 486 632	2 558 953

Zdroj: Vybrané ukazovatele poskytnuté FR SR v rámci prebiehajúcej kontroly NKÚ SR

Zvýšenie úrovne elektronickej komunikácie medzi klientmi a finančnou správou v daňovej oblasti, ktoré sa v roku 2014 premietlo v jednoznačnom náraste počtu elektronickej podávaných daňových dokumentov, prispelo podľa NKÚ SR k vyššej transparentnosti a verejnej kontrole v rámci plnenia opatrení Akčného plánu boja proti daňovým podvodom, ktorý prijala vláda SR v roku 2012.

Jedným z najvýznamnejších prínosov zo zvýšenia úrovne jednosmernej elektronickej komunikácie v daňovej oblasti finančnej správy v roku 2014 bolo zavedenie povinnosti

predkladania kontrolného výkazu pre platiteľov dane z pridanej hodnoty. Týmto sa vytvorili podmienky pre krížovú kontrolu údajov uvedených v kontrolných výkazoch vzájomne obchodujúcich platiteľov dane z pridanej hodnoty s cieľom lepšej identifikácie podvodov, a to aj v prípadoch komplikovanejších reťazcov firiem. Zavedenie kontrolného výkazu pre platiteľov dane z pridanej hodnoty spoločne s lotériou pokladničných bločkov zameranou na identifikáciu neregistrovaných elektronických pokladníc a pod. sa podľa NKÚ SR pozitívne premietlo aj v efektívnosti a účinnosti výsledkov kontroly finančnej správy v daňovej oblasti.

Porovnanie objemu nálezov z kontroly finančnej správy v daňovej oblasti za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

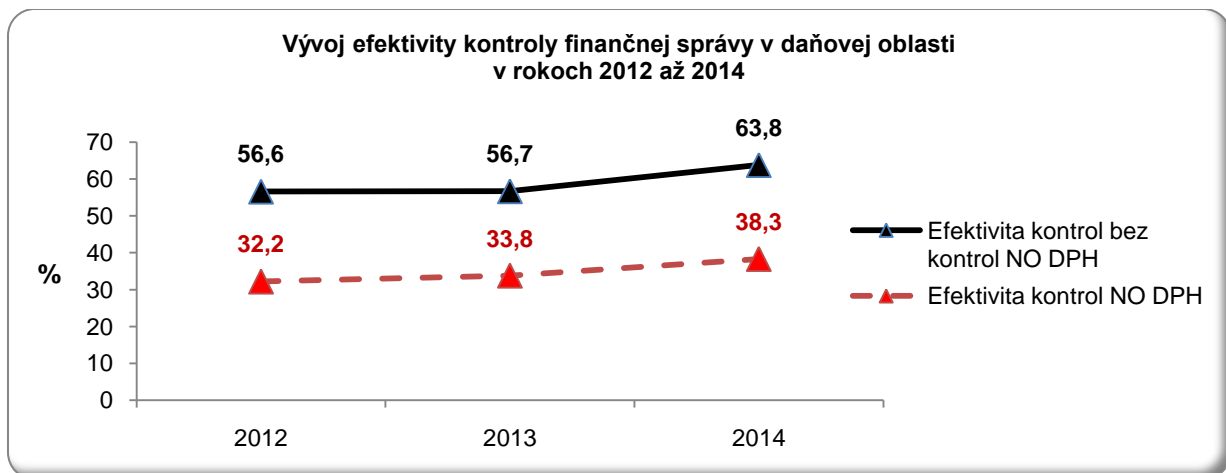
(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	2012	2013	2014	Rozdiel
a	1	2	3	4 = 3 - 2
• Plánovaný objem nálezov z kontroly bez určenia dane podľa pomôcok	224 940	247 000	254 411	7 411
• Skutočný objem nálezov z kontroly bez určenia dane podľa pomôcok	290 655	293 278	412 118	118 840
z toho:				
• zadržané nadmerné odpočty na DPH	85 989	97 989	96 691	- 1 298

Zdroj: Vybrané ukazovatele poskytnuté FR SR v rámci prebiehajúcej kontroly NKÚ SR

NKÚ SR pozitívne hodnotí skutočné plnenie objemu nálezov z kontroly finančnej správy v daňovej oblasti bez určenia dane podľa pomôcok v roku 2014, ktoré v porovnaní s plánovaným objemom medziročne vzrástlo o 43,2 % na úroveň 161,9 % a pozitívne sa premietlo aj v ukazovateľoch efektivity týchto kontrol.

Porovnanie ukazovateľov efektivity kontrol finančnej správy v daňovej oblasti na základe ňou stanovených limitov minimálnej výšky nálezu za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Vybrané ukazovatele poskytnuté FR SR v rámci prebiehajúcej kontroly NKÚ SR

V súvislosti s výpočtom efektivity kontrol finančnej správy v daňovej oblasti NKÚ SR pripomína, že v roku 2011 do tohto výpočtu bola zahrnutá každá kontrola s akýmkoľvek nálezom. Od roku 2012 sa však sprísnila podmienka pre posudzovanie tejto efektivity tým, že FR SR boli stanovené limity minimálnej výšky nálezu, aby mohla byť kontrola považovaná za efektívnu.

Prehľad minimálnej výšky nálezov pre výpočet efektivity kontroly finančnej správy v daňovej oblasti v rokoch 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v eurách)

Názov ukazovateľa	2012	2013	2014	Rozdiel
a	1	2	3	4 = 3 - 2
• Daň z príjmov fyzickej osoby	100	500	500	0
• Daň z príjmov právnickej osoby	200	1000	1000	0
• Daň z pridanej hodnoty	50	500	500	0
• Nadmerné odpočty na dani z pridanej hodnoty	každý nález	500	400	- 100
• Iné kontroly	každý nález	100	100	0

Zdroj: Vybrané ukazovatele poskytnuté FR SR v rámci prebiehajúcej kontroly NKÚ SR

Ďalším pozitívom prijatých legislatívnych a nelegislatívnych opatrení vlády SR a zvýšenia úrovne jednosmernej elektronickej komunikácie medzi klientmi a samotnou finančnou správou v daňovej oblasti v roku 2014 je podľa NKÚ SR popri medziročnom zvýšení plnenia objemu nálezov z kontroly a jej efektivity vyjadrenej zvýšením priemerných nálezov na 1 kontrolu a na 1 kontrolóra.

Porovnanie vývoja kontrolnej činnosti finančnej správy v daňovej oblasti za roky 2012 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	2012	2013	2014	Rozdiel
a	1	2	3	4 = 3 - 2
• Skutočný objem nálezov z vykonaných kontrol vrátane určenia dane podľa pomôcok	525 096	573 215	646 893	73 678
z toho:				
• objem nálezov na DPH	305 212	379 169	490 458	111 289
• Priemerný nález na 1 kontrolu	33	44	52	8
• Priemerný nález na 1 kontrolóra	375	388	428	40
Počet vykonaných kontrol	16 053	13 059	12 488	- 571

Zdroj: Vybrané ukazovatele poskytnuté FR SR v rámci prebiehajúcej kontroly NKÚ SR

NKÚ SR pozitívne hodnotí vývoj kontrolnej činnosti finančnej správy v daňovej oblasti v roku 2014, čo však neplatí pre oblasť vymáhania daňových nedoplatkov.

Porovnanie vývoja vymáhania daňových nedoplatkov finančnej správy v daňovej oblasti za roky 2011 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	2011	2012	2013	2014	Rozdiel
a	1	2	3	4	5 = 4 - 3
• Vymožiteľné daňové nedoplatky	977 321	1 185 490	754 230	773 890	19 660
• Vymožená suma na základe úkonov exekútorov	185 507	114 630	182 960	205 090	22 130
• Vymáhaná suma v daňovom exekučnom konaní	448 054	307 689	308 130	205 094	- 103 036
• Pomer vymožených daňových nedoplatkov k vymožiteľným daňovým nedoplatkom (v %)	18,98	9,67	24,26	26,50	2,24

Zdroj: Vybrané ukazovatele poskytnuté FR SR v rámci prebiehajúcej kontroly NKÚ SR

Podľa NKÚ SR finančná správa v daňovej oblasti nie je pri vymáhaní daňových nedoplatkov dostatočne účinná, nakoľko sotva dosahuje úroveň miery dosiahnuteľného minima z objemu vymožiteľných daňových nedoplatkov, ktorú je možné vypočítať ako rozdiel medzi celkovým objemom evidovaných daňových nedoplatkov a objemom daňových nedoplatkov kvalifikovaných ako „dočasne nevymožiteľné“ v evidencii štátnych príjmov. V rokoch 2011 až 2014 sa táto miera pohybovala len na úrovni 19 % až 27 %.

NKÚ SR odôvodňuje tento názor nedostatočnou flexibilitou využitia akčného času v procese vymáhania daňových nedoplatkov finančnou správou, ktorá môže súvisieť napríklad s včasným zisťovaním majetkových pomerov daňového dlžníka a jeho následným postihnutím daňovou exekúciou v zákonom stanovených lehotách. S tým je spojené riziko, že finančná správa môže byť v niektorých prípadoch prinútená status vymožitelného daňového nedoplatku zmeniť na status dočasne nevymožiteľného daňového nedoplatku, a to z dôvodu nedostatku alebo už neexistencie majetku daňového dlžníka postihnuteľného daňovou exekúciou.

Z tohto dôvodu NKÚ SR plánuje v II. polroku 2015 kontrolu dodržiavania ustanovenia § 86 ods. 1 zákona 563/2009 Z. z. o správe daní v znení neskorších predpisov, v rámci ktorej sa má vykonať systematické preverenie postupov FR SR, daňových a colných úradov pri evidovaní daňových nedoplatkov a postupovaní dočasne nevymožiteľných daňových nedoplatkov do spoločnosti Slovenská konsolidačná, a. s., a to z hľadiska uplatňovania kontrolných mechanizmov ustanovených citovaným zákonom a vnútroorganizačnými predpismi FR SR súvisiacimi s procesmi vymáhania daňových nedoplatkov.

Cieľom tejto kontrolnej akcie má byť zvýšenie účinnosti finančnej správy v oblasti maximalizácie výberu daňových príjmov ŠR ustanoveného citovaným zákonom a znižovanie rozdielu medzi tým, čo by malo byť zaplatené a čo v skutočnosti zaplatené je, nakoľko finančná správa nesmie poskytovať legálne možnosti vyhnúť sa plateniu daní a cla a rovnako nesmie uľahčovať nelegálne daňové úniky alebo dokonca daňové subjekty k takýmto únikom motivovať.

5.1.1 Stanovisko k plneniu daní z príjmov a kapitálového majetku

Výnosy dane z príjmov a kapitálového majetku dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 2 318 952 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 1 808 048 tis. eur viac o 510 904 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 2 384 094 tis. eur medziročne menej o 65 142 tis. eur.

Porovnanie skutočného plnenia dane z príjmov a kapitálového majetku na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočným plnením za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	% plnenia rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
a	1	2	3	$4 = 3/2*100$	$5 = 3 - 2$	$6 = 3/1*100$
Daň z príjmov a kapitálového majetku	2 384 094	1 808 048	2 318 952	128,3	510 904	97,3
z toho:						
• daň z príjmov FO	208 584	218 999	232 618	106,2	13 619	111,5
• daň z príjmov PO	1 997 726	1 434 995	1 911 273	133,2	476 278	95,7
• daň z príjmov vyberaná zrážkou	177 784	154 054	175 061	113,6	21 007	98,5

Zdroj: Návrh ŠZÚ SR za rok 2014

Na nižšie rozpočtovanie dane z príjmov a kapitálového majetku na rok 2014 mala podľa NKÚ SR najvýznamnejší vplyv kvantifikácia dopadov novely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov v prognóze daní a odvodov v návrhu RVS na roky 2014 až 2016, a to predovšetkým v súvislosti s daňou z príjmov právnických osôb.

Podľa NKÚ SR jedným z dôvodov vyššieho skutočného ako rozpočtovaného plnenia dane z príjmov právnických osôb za rok 2014 je skutočnosť, že pri jej prognózovaní sa vychádzalo z údajov individuálnych daňových priznaní právnických osôb za rok 2011, nakoľko údaje za rok 2012 neboli k dispozícii. Na druhej strane oproti prognózovaným predpokladom sa v roku 2014 výraznejšie prejavil aj rast ziskovosti firiem a nižšia miera ich optimalizácie z dôvodu nižšej sadzby dane z príjmov právnických osôb, čo súviselo s priaznivejším ako očakávaným vývojom ekonomického prostredia.

Výnosy dane z príjmov a kapitálového majetku za rok 2014 boli podľa NKÚ SR negatívne ovplyvnené prevodmi podielu z odvedených daní z príjmov fyzických a právnických osôb na verejnoprospešný účel, ktoré dosiahli výšku 52 206 tis. eur.

Výnosy dane z príjmov fyzických osôb dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 232 618 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 218 999 tis. eur viac o 13 619 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 208 584 tis. eur medziročne viac o 24 034 tis. eur.

Porovnanie skutočného plnenia dane z príjmov fyzických osôb a jej štruktúry na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočným plnením za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	% plnenia rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
a	1	2	3	4 = 3/2*100	5 = 3 - 2	6 = 3/1*100
Daň z príjmov FO	208 584	218 999	232 618	106,2	13 619	111,5
z toho:						
• zo závislej činnosti	1 788 045	1 834 214	1 903 784	103,8	69 570	106,5
• z podnikania, z inej SZČ a z prenájmu	79 712	108 044	82 671	76,5	-25 373	103,7
• výnos dane z príjmov FO poukázaný územnej samospráve	-1 638 229	-1 723 259	-1 732 097	100,5	-8 838	105,7
• prevod podielu dane z príjmov FO na osobitný účet	-20 944	0	-21 740	-	-21 740	103,8

Zdroj: Návrh ŠZÚ SR za rok 2014

Podľa NKÚ SR na plnenie dane z príjmov fyzických osôb za rok 2014 mal rozhodujúci pozitívny vplyv priaznivejší vývoj mzdovej bázy. V porovnaní s prognózou makroekonomického vývoja v RVS na roky 2014 až 2016 rast zamestnanosti za rok 2014 bol v skutočnosti o 1,2 p. b. rýchlejší na úrovni 1,4 % a rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca hospodárstva o 1,3 p. b. na úrovni 4,1 %. To sa pozitívne premietlo predovšetkým vo výnosoch dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti.

Vyššie poukázanie výnosov dane z príjmov fyzických osôb územnej samospráve za rok 2014 súviselo s novelou zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnnej od 01.01.2014. V zmysle nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov sa zvýšil podiel obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb zo 65,4 % na úroveň 67,0 % pri zachovaní podielu VÚC na úrovni 21,9 % a zníženie podielu štátu z 12,7 % na úroveň 11,1 %.

Výnosy dane z príjmov právnických osôb dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 1 911 273 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 1 434 995 tis. eur

viac o 476 278 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 1 997 726 medziročne menej o 86 453 tis. eur.

Podľa NKÚ SR v plnení dane z príjmov právnických osôb za rok 2014 sa pozitívne premietlo predovšetkým zvýšenie úspešnosti výberu tejto dane a zlepšenie ekonomického prostredia a v rámci neho ziskovosti firiem. Negatívne sa prejavili nielen už skôr komentované legislatívne zmeny, ale aj tvorba nominálneho HDP, ktorá v porovnaní s prognózou v RVS na roky 2014 až 2016 bola nižšia o 0,6 mld. eur na úrovni 75,2 mld. eur.

Výnosy dane z príjmov vyberanej zrážkou dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 175 061 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 154 054 tis. eur viac o 21 007 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 177 784 tis. eur medziročne menej o 2 723 tis. eur.

Podľa NKÚ SR v plnení dane z príjmov vyberanej zrážkou za rok 2014 sa okrem nižšej ako prognózovanej tvorby HDP negatívne prejavili aj ďalšie vplyvy súvisiace napríklad s medziročným poklesom objemu vkladov a úrokových sadzieb v dôsledku vysokej miery refinancovania starších úverov. Pozitívne prispeli predovšetkým príjem zo zdanenia nevyplatených ziskov spreď roka 2014, pravidelné úhrady licenčných poplatkov daňovými subjektmi a úspešnosť výberu tejto dane finančnou správou.

5.1.2 Stanovisko k plneniu daní z majetku

Výnosy daní z majetku neboli na rok 2014 rozpočtované. Dobiehajúce výnosy týchto daní, a to predovšetkým dane z prevodu a prechodu nehnuteľností, dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 90 tis. eur.

5.1.3 Stanovisko k plneniu daní za tovary a služby

Výnosy daní za tovary a služby dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 6 912 218 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 6 838 810 tis. eur viac o 73 408 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 6 699 582 tis. eur medziročne viac o 212 636 tis. eur.

Porovnanie skutočného plnenia daní za tovary a služby na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočným plnením za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	% plnenia rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
a	1	2	3	$4 = 3/2*100$	$5 = 3 - 2$	$6 = 3/1*100$
Dane za tovary a služby	6 699 582	6 838 810	6 912 218	101,1	73 408	103,2
z toho:						
• daň z pridanej hodnoty	4 722 853	4 901 752	4 902 813	100,0	1 061	103,8
• spotrebné dane	1 976 667	1 936 957	2 009 327	103,7	72 370	101,7

Zdroj: Návrh ŠZÚ SR za rok 2014

Podľa NKÚ SR v plnení daní za tovary a služby za rok 2014 sa pozitívne prejavilo predovšetkým pokračujúce zvyšovanie úspešnosti ich výberu, a to predovšetkým dane z pridanej hodnoty v súvislosti s realizáciou Akčného plánu boja proti daňovým podvodom.

Negatívne sa vo vývoji daní za tovary a služby v roku 2014 podľa NKÚ SR prejavila nízka úroveň priemerného rastu indexu spotrebiteľských cien na úrovni 0,2 %, ktorá mala rozhodujúci vplyv na zníženie nominálneho rastu konečnej spotreby domácnosti o 0,4 p. b. na úroveň 2,1 % oproti prognózovaným predpokladom v návrhu RVS na roky 2014 až 2016.

Výnosy dane z pridanej hodnoty dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 4 902 813 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 4 901 752 tis. eur viac o 1 061 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 4 722 853 tis. eur medziročne viac o 179 960 tis. eur.

V pozitívnom vývoji výnosov dane z pridanej hodnoty za rok 2014 sa podľa NKÚ SR premietlo nielen zvýšenie úspešnosti výberu, ale aj zavedenie kontrolného výkazu o konkrétnych obchodných transakciách platiteľa dane z pridanej hodnoty, jednosmerné elektronické podávanie štruktúrovaných dokumentov medzi finančnou správou a platiteľmi dane z pridanej hodnoty a predovšetkým zvýšenie účinnosti kontroly, v rámci vykonávania ktorej objem nálezov z kontroly dane z pridanej hodnoty v roku 2014 medziročne vzrástol o 111 289 tis. eur na úroveň 490 458 tis. eur.

V zlepšení výberu dane z pridanej hodnoty za rok 2014 sa podľa NKÚ SR premietlo zavedenie kontrolného výkazu o konkrétnych obchodných transakciách platiteľa dane z pridanej hodnoty s cieľom zlepšenia identifikovania podvodov aj v komplikovaných reťazcoch firiem, presun daňovej povinnosti na príjemcu plnenia u rizikových komodít s cieľom obmedzenia možnosti karuselových obchodov a plnenie ďalších, vrátane už skôr prijatých opatrení v rámci Akčného plánu boja proti daňovým podvodom, ktoré boli zamerané na znižovanie únikov na dani z pridanej hodnoty.

V tejto súvislosti NKÚ SR pozitívne hodnotí výrazné zníženie uzatvárania kontrol nadmerných odpočtov na dani z pridanej hodnoty v roku 2014, a to aj napriek negatívne vplyvu na skutočný vývoj výnosov tejto dane za rok 2014, čo je jedným z hlavných dôvodov prečo objem vrátených nadmerných odpočtov na dani z pridanej hodnoty za rok 2014 v porovnaní s rokom 2013 medziročne vzrástol o 78 660 tis. eur na úroveň 6 049 770 tis. eur pri medziročnom poklese objemu zadržaných nadmerných odpočtov na dani z pridanej hodnoty o 1 298 tis. eur na úroveň 96 691 tis. eur.

NKÚ SR tiež pozitívne hodnotí snahu FR SR a MF SR pokračovať v prijímaní ďalších opatrení v rámci Akčného plánu boja proti daňovým podvodom, ktoré majú byť zamerané na prevenciu aj únikov na dani z pridanej hodnoty, ochrany vnútroštátneho základu dane, medzinárodné zdaňovanie a zabezpečenie automatického nahlasovania relevantných informácií v systéme VIES II a pod. Na druhej strane však vníma skutočnosť, že viaceré prijímané opatrenia sú sprevádzané zvýšenými administratívnymi nárokmi na platiteľov dane s čím je spojené zvyšovanie nákladov na dodržiavanie daňových predpisov.

Problematika Akčného plánu boja proti daňovým podvodom je jedným zo strategických zámerov kontrolnej činnosti NKÚ SR. Aj preto sa na rok 2016 plánuje vykonanie v poradí druhej kontroly účinnosti opatrení zavedených v rámci II. a III. etapy Akčného plánu boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016.

Výnosy spotrebných daní dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 2 009 327 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 1 936 957 tis. eur viac

o 72 370 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 1 976 667 tis. eur viac o 32 660 tis. eur.

Porovnanie skutočného plnenia spotrebných daní na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočným plnením za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	% plnenia rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
a	1	2	3	4 = 3/2*100	5 = 3 - 2	6 = 3/1*100
Spotrebné dane celkom	1 976 667	1 936 957	2 009 327	103,7	72 370	101,7
z toho:						
• z minerálneho oleja	1 042 082	1 027 664	1 070 414	104,2	42 750	102,7
• z liehu	200 449	193 953	201 149	103,7	7 196	100,3
• z piva	55 232	55 820	55 347	99,2	- 473	100,2
• z vína	4 220	4 134	4 331	104,8	197	102,6
• z tabaku a tabakových výrobkov	631 584	614 486	640 879	104,3	26 393	101,5
• z elektriny	16 811	16 762	13 952	83,2	- 2 810	83,0
• zo zemného plynu	741	769	426	55,4	- 343	57,5
• z uhlia	25 548	23 369	22 829	97,7	- 540	89,4

Zdroj: Návrh ŠZÚ SR za rok 2014

Vo vývoji výnosov spotrebných daní za rok 2014 sa podľa NKÚ SR pozitívne premietlo predovšetkým zvýšenie úspešnosti výberu týchto daní s výnimkou daní z elektrickej energie, zemného plynu a z uhlia. Prekvapením je dosiahnuté skutočné plnenie spotrebnej dane z minerálneho oleja vzhľadom na pokračujúci pokles spotreby nafty a benzínu.

NKÚ SR pozitívne hodnotí vývoj skutočného plnenia dane z tabaku a tabakových výrobkov v roku 2014, a to v súvislosti s legislatívnou zmenou v rámci boja proti daňovým podvodom, ktorá sprísnila obchodovanie s týmito komoditami a zaviedla zdaňovanie aj tabakovej suroviny, t. j. sušených tabakových listov, čo eliminovalo možnosti obchodovania s nelegálnym a teda nezdaneným tabakom. Pozitívne sa prejavilo aj zavedenie nových ochranných prvkov na kontrolnej známke.

V súvislosti s vývojom skutočného plnenia daní z elektrickej energie, zemného plynu a uhlia NKÚ SR konštatuje, že legislatívna zmena zákona č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu v znení neskorších predpisov nenaplnila rozpočtové predpoklady, i keď priniesla zníženie administratívnej záťaže pre registrované subjekty a zjednodušenie procesu registrácie nových daňových subjektov.

Overenie efektívnosti správy vybraných spotrebných daní a ich výberu, systém obehu tovaru v rámci krajín EÚ a s tretími krajinami bol cieľom kontroly, ktorú NKÚ SR vykonal v roku 2014. Výsledkom tejto kontroly bolo zistenie, že výber spotrebných daní prebiehal bez väčších výkyvov, a to aj pri klesajúcom počte zamestnancov v rámci organizačných zmien. Výber spotrebných daní bol vyhodnotený s vysokou úspešnosťou, čo súviselo predovšetkým s platobnou disciplínou daňových subjektov a zabezpečením spotrebných daní. V roku 2014 bolo až 99,06 % priznaných spotrebných daní uhradených v lehote splatnosti, pričom celková suma neuhradených riadne priznaných spotrebných daní dosiahla úroveň 0,01 %.

NKÚ SR na základe výsledkov tejto kontroly odporučil FR SR upraviť príslušný modul informačného systému finančnej správy za colnú oblasť s cieľom zamedzenia odoslaniu tovaru s nedostatočným zabezpečením dane, zaviesť jednotný systém merateľných

ukazovateľov výkonnosti, aby bolo možné nielen posudzovať efektívnosť a účinnosť správy spotrebných daní, ale aj porovnávať výkony jednotlivých colných úradov, napr. z hľadiska efektivity a účinnosti vnútorných kontrol.

NKÚ SR v tejto súvislosti plánuje na rok 2016 vykonanie paralelnej medzinárodnej kontroly v oblasti spotrebných daní s NKÚ Českej republiky, ktorá bude okrem vyššie uvedených oblastí zameraná aj na overenie systému pre verifikáciu a výmenu údajov o daňových subjektoch obchodujúcich s tovarom podliehajúcim spotrebnej dani v rámci EÚ.

5.1.4 Stanovisko k plneniu daní z medzinárodného obchodu a transakcií

Výnosy daní z medzinárodného obchodu a transakcií dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 31 512 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 27 540 tis. eur viac o 3 972 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 27 553 tis. eur medziročne viac o 3 959 tis. eur.

Porovnanie skutočného plnenia spotrebných daní na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočným plnením za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	% plnenia rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
a	1	2	3	$4 = 3/2*100$	$5 = 3 - 2$	$6 = 3/1*100$
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	27 553	27 540	31 512	114,4	3 972	114,4
z toho:						
• dovozné clo	58	0	-7	-	- 7	0
• podiel na vybraných finančných prostriedkoch	27 461	27 540	31 515	114,4	3 975	114,8

Zdroj: Návrh ŠZÚ SR za rok 2014

Výnosy dovozného cla neboli na rok 2014 rozpočtované a jeho dobeh v roku 2014 predstavoval zápornú hodnotu 7 tis. eur.

Vyššie skutočné plnenie výnosu z podielu na vybraných finančných prostriedkoch EÚ za rok 2014 súviselo z lepšieho plnenia vlastných tradičných zdrojov EÚ pripadajúcich na dovozné clo a poľnohospodárske poplatky, z ktorých 75 % plynie priamo do rozpočtu EÚ a 25 % tvorí podiel členskej krajiny na týchto vybraných finančných prostriedkoch.

5.1.5 Stanovisko k plneniu sankcií uložených v daňovom konaní

Výnosy zo sankcií uložených v daňovom konaní a sankcií súvisiacich s úhradou dane dosiahli za rok 2014 skutočné plnenie vo výške 30 288 tis. eur, čo bolo v porovnaní s ich rozpočtom vo výške 16 140 tis. eur viac o 14 148 tis. eur a so skutočným plnením za rok 2013 vo výške 23 068 tis. eur medziročne viac o 7 220 tis. eur.

NKÚ SR pripomína, že zo skutočného plnenia sankcií v daňovom konaní a sankcií súvisiacich s úhradou dane za rok 2014 bolo 5 773 tis. eur presunutých do dane z príjmov fyzických osôb a následne relevantne poukázaný výnos územnej samospráve.

Finančná správa za rok 2014 v daňových konaniach povolila úľavy na daniach alebo zo sankcií a odpustila daňové nedoplatky alebo sankcie v celkovej sume 1 511 tis. eur.

5.1.6 Stanovisko k plneniu iných daní

Výnosy iných daní neboli na rok 2014 rozpočtované a ich dobeh v roku 2014 predstavoval dobeh zrušenej emisnej dane vo výške 6 tis. eur.

5.2 Hlavná kategória nedaňové príjmy

Prehľad o plnení nedaňových príjmov ŠR v rokoch 2013 a 2014 je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upravených o rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
B. Nedaňové príjmy	1 262 480,2	1 397 768,9	1 397 931,7	1 635 551,6	117,0	237 619,8	129,6
210 Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	50 221,3	181 946,5	163 433,5	625 686,3	382,8	462 252,8	1 245,9
220 Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	317 042,2	328 180,2	472 612,4	497 674,3	105,3	25 061,8	157,0
230 Kapitálové príjmy	530 953,4	277 313,4	153 021,6	152 664,3	99,8	-357,3	28,8
240 Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, NFV, vkladov a ážio	18 790,6	10 682,9	10 683,0	9 583,2	89,7	-1 099,8	51,0
250 Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, NFV, vkladov a ážio	15,4	12,0	12,0	8,4	69,8	-3,6	54,7
290 Iné príjmy	345 457,4	599 633,9	598 169,3	349 935,2	58,5	-248 234,0	101,3

Zdroj: MF SR

Nedaňové príjmy boli schválené zákonom o ŠR na rok 2014 vo výške 1 397 768,9 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli zvýšené na sumu 1 397 931,7 tis. eur. Skutočné nedaňové príjmy boli vykázané vo výške 1 635 551,6 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 117,0 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 boli nedaňové príjmy o 373 071,3 tis. eur vyššie, t. j. o 29,6 %.

Kategória 210 – Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku

Na rok 2014 boli príjmy tejto kategórie rozpočtované vo výške 181 946,5 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 163 433,5 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli výšku 625 686,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 382,8 % oproti upravenému rozpočtu. V roku 2014 bol oproti roku 2013 zaznamenaný nárast príjmov tejto kategórie o 575 464,9 tis. eur. Výšku príjmov ovplyvnili predovšetkým dividendy od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu v kapitolách MF SR, MH SR a VPS ktorých skutočnosť plnenia za roky 2013 a 2014 a ich rozpočet na rok 2014 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Dividendy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	Rozdiel	Podiel
		schválený	upravený			
a	1	2	3	4	4-3	$4/3*100$
Ministerstvo financií SR	4 175	135 883	135 000	151 067	16 067	111,2
• Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s., Bratislava	3 000	3 065	3 065	3 000	-65	97,9
• Slovenská konsolidačná, a.s., Bratislava	1 175	1 450	1 450	1 477	27	101,9

Dividendy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	Rozdiel	Podiel
		schválený	upravený			
• Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	0	500	500	500	0	100,0
• Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	0	130 868	129 985	146 090	16 105	111,6
Ministerstvo hospodárstva SR	31 854	30 441	14 200	14 200	0	46,6
• Transpetrol, a.s.	7 861	7 000	7 000	7 000	0	100,0
• Slovak Telekom, a.s.	23 993	21 817	5 576	5 576	0	25,6
• JAVYS, a.s.	0	1 624	1 624	1 624	0	100,0
Všeobecná pokladničná správa	0	0	0	446 594	446 594	-
• Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	0	0	0	446 594	446 594	-

Zdroj: MF SR

Vyššie plnenie príjmov tejto kategórie bolo ovplyvnené rozhodnutiami akcionárov z minulých období o výplate dividend v roku 2014. Najvyšší príjem z dividend bol v kapitole VPS, a to 446 594 tis. eur. Išlo o doplatok dividend Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. za rok 2012 a zároveň výplatu dividend za rok 2013. Tieto dividendy v kapitole VPS rozpočtované neboli vzhľadom na to, že sa od 1. augusta 2014 previedli majetkové účasti na podnikanie spoločnosti SPP z FNM SR na MH SR.

Kategória 220 – Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Príjmy boli rozpočtované v sume 328 180,2 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli zvýšené o 144 432,2 tis. eur na sumu 472 612,4 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli výšku 497 674,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 105,3 % upraveného rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 príjmy tejto kategórie vzrástli o 180 632,1 tis. eur, t. j. o 57,0 %.

Administratívne poplatky dosiahli sumu 203 604,1 tis. eur, z toho tržby z predaja kolkových známok 83 712,2 tis. eur a ostatné poplatky 87 835,4 tis. eur. Pokuty, penále a iné sankcie 68 922,6 tis. eur a poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb sumu 225 147,6 tis. eur. Ich výška závisela najmä od počtu jednotlivých aktov konania v priebehu roka (kolkové známky, súdne a správne poplatky). Najväčší podiel z týchto príjmov bol dosiahnutý v kapitole VPS (190 370,0 tis. eur) a MDVRR SR (176 281,0 tis. eur) predovšetkým za predaj frekvencií vo frekvenčných pásmach 800 MHz, 1 800 MHz a 2 600 MHz. V kapitole MV SR bol celkový príjem v sume 54 061,0 tis. eur, z toho za pokuty uložené v konaniach 36 916,0 tis. eur a za stravné 10 336 tis. eur.

Štruktúra najvýznamnejších administratívnych poplatkov v kapitole VPS je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Administratívne poplatky	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	Rozdiel	% plnenia	Index 2014/13
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	(4-3)	(4/3)	(4/1)
Súdne	31 198,5	35 000,0	35 000,0	31 209,2	-3 790,8	89,2	100,0
Tržby z predaja kolkových známok	75 758,7	42 500,0	42 500,0	79 373,5	36 873,5	186,8	104,8
Ostatné poplatky	70 398,1	121 885,0	121 885,0	75 534,2	-46 350,8	62,0	107,3
Licencie	65,6	3 150,0	3 150,0	86,1	-3 063,9	2,7	131,1

Zdroj: MF SR

Kategória 230 – Kapitálové príjmy

Kapitálové príjmy boli rozpočtované vo výške 277 313,4 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené o 124 291,8 tis. eur na sumu 153 021,6 tis. eur. Skutočné kapitálové príjmy dosiahli výšku 152 664,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 99,8 % oproti upravenému rozpočtu. Pokles príjmov v porovnaní s rokom 2013 predstavoval sumu 378 289,1 tis. eur. Kapitálové príjmy predstavujú príjmy z predaja kapitálových aktív, pozemkov a pod. Ide o predaj nadbytočného majetku štátu. Najvýraznejší objem príjmov tejto kategórie bol zaznamenaný v kapitole SŠHR SR (93 614,0 tis. eur) a z neho suma 93 042,0 tis. eur predstavovala DPH z úhrady kúpnej ceny za odpredaj núdzových zásob ropy a ropných výrobkov, ktorú uhradila Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov. MZP SR z predaja emisných kvót získalo príjem vo výške 46 062 tis. eur. V ostatných kapitolách došlo k odpredaju nadbytočného majetku v podobe pozemkov, budov a motorových vozidiel. Z toho MZV SR dosiahlo príjem vo výške 3 464,0 tis. eur, MV SR 3 356,0 tis. eur a MF SR 2 000,0 tis. eur.

Kategória 240 – Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov a NFV

Príjmy tejto kategórie boli rozpočtované vo výške 10 682,9 tis. eur. Skutočné príjmy boli vykázané vo výške 9 583,2 tis. eur, t. j. 89,7 % schváleného rozpočtu. Táto kategória príjmov vykázala oproti roku 2013 pokles o 9 207,4 tis. eur, t. j. o 49,0 %. Podstatnú časť príjmov tejto kategórie tvorili príjmy z účtov finančného hospodárenia v ŠP a príjmy z úrokov z návratných finančných výpomocí a štátnych záruk v kapitole VPS.

Kategória 250 – Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, vkladov a NFV

Príjmy v tejto kategórii boli rozpočtované v sume 12,0 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli sumu 8,4 tis. eur. Išlo najmä o príjmy zo zahraničných úverov a vkladov.

Kategória 290 – Iné nedaňové príjmy

Iné nedaňové príjmy boli na rok 2014 rozpočtované vo výške 599 633,9 tis. eur. V skutočnosti dosiahli príjmy výšku 349 935,2 tis. eur, t. j. 58,5 % upraveného rozpočtu. Rozhodujúca časť príjmov v sume 162 157,5 tis. eur bola dosiahnutá v kapitole VPS a tvorili ju najmä príjmy z odvodov z hazardných hier (146 185,0 tis. eur). MH SR dosiahlo iné nedaňové príjmy v sume 68 360 tis. eur išlo najmä o odvod z množstva elektriny dodanej koncovým odberateľom elektriny od prevádzkovateľov distribučných sústav a prenosovej sústavy. V kapitole MDVRR SR bola dosiahnutá suma 54 470 tis. eur ktorú predstavovali vratky Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.

5.3 Hlavná kategória granty a transfery

Príjmy v kategórii granty a transfery boli na rok 2014 schválené zákonom o ŠR rozpočte v objeme 4 020 004,9 tis. eur. V priebehu roka boli rozpočtovými opatreniami znížené na sumu 2 751 069,2 tis. eur. Súčasťou rozpočtu neboli granty, ktoré ako dobrovoľné príspevky darcov nie sú rozpočtované.

Skutočný príjem ŠR z grantov a transferov bol v roku 2014 v objeme 1 568 248,8 tis. eur, t. j. 76,4 % z upraveného rozpočtu. V porovnaní s predchádzajúcim rokom boli tieto príjmy nižšie o 831 283,3 tis. eur. Prehľad o plnení grantov a transferov štátneho rozpočtu v rokoch 2013 a 2014 je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
C. Granty a transfery spolu	2 399 532,1	4 020 004,9	2 052 227,6	1 568 248,8	76,4	-483 978,8	65,4
310 Tuzemské bežné granty a transfery	207 182,3	846 806,5	846 806,5	299 471,9	35,4	-547 334,6	144,5
320 Tuzemské kapitálové granty a transfery	5 719,7	0,0	0,0	1 028,0	0,0	1 028,0	18,0
330 Zahraničné granty	11 633,1	0,0	0,0	10 243,8	0,0	10 243,8	88,1
340 Zahraničné transfery	2 174 997,1	3 173 198,4	1 205 421,2	1 257 505,1	104,3	52 083,9	57,8

Zdroj: MF SR

Kategória 310 – Tuzemské bežné granty a transfery

Tuzemské bežné granty a transfery rozpočtované v objeme 846 806,5 tis. eur dosiahli v skutočnosti len 299 471,9 tis. eur, t. j. 35,4 % upraveného rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 boli vyššie o 92 289,6 tis. eur, t. j. o 44,5 %. Objemovo najdôležitejšou časťou týchto príjmov boli prostriedky na posilnenie ŠFA z rozpočtu FNM SR, ktoré fond získal ako dividendy v spoločnostiach s majetkovou účasťou fondu. Uznesením č. 588 z 10.10.2013 vláda SR pôvodne odsúhlasila použitie majetku fondu v roku 2014 na posilnenie ŠFA vo výške 823 764 tis. eur. Uznesením č. 508 z 15.10.2014 vláda SR zmenila uznesenie č. 588 a znížila pôvodnú sumu na celkový objem 266 027 tis. eur, ktoré mal fond zabezpečiť z dividend. Tieto prostriedky fond aj previedol v dvoch čiastkach na účet ŠFA do kapitoly VPS. Dôvodom tohto zníženia bola skutočnosť, že v auguste 2014 nadobudla účinnosť novela zákona č. 197/2014 Z. z. o privatizácii, v zmysle ktorej účasti fondu na podnikaní inej právnickej osoby prešli do vlastníctva štátu v mene ktorého koná MH SR.

Ďalšie príjmy v rámci tejto kategórie tvorili najmä príjmy z príspevkov zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchrannej zdravotnej služby a na činnosť Národného centra zdravotníckych informácií vo výške 23 161 tis. eur v kapitole MZ SR.

Kategória 320 – Tuzemské kapitálové granty a transfery

Príjmy tejto kategórie neboli rozpočtované. Skutočný príjem bol vykázaný vo výške 1 028,0 tis. eur, čo bolo v porovnaní s rokom 2013 menej o 4 691,7 tis. eur.

Kategória 330 – Zahraničné granty

Táto kategória príjmov sa nerozpočtuje. Skutočnosť zahraničných grantov dosiahla sumu 10 243,8 tis. eur, v porovnaní s rokom 2013 boli tieto príjmy nižšie o 1 389,3 tis. eur.

Kategória 340 – Zahraničné transfery

Z prostriedkov všeobecného rozpočtu EÚ boli rozpočtované zahraničné transfery vo výške 3 173 198,4 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na 1 205 421,2 tis. eur. V skutočnosti boli prostriedky z rozpočtu EÚ prijaté v objeme 1 257 505,1 tis. eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje pokles o 917 492,0 tis. eur (o 42,2%).

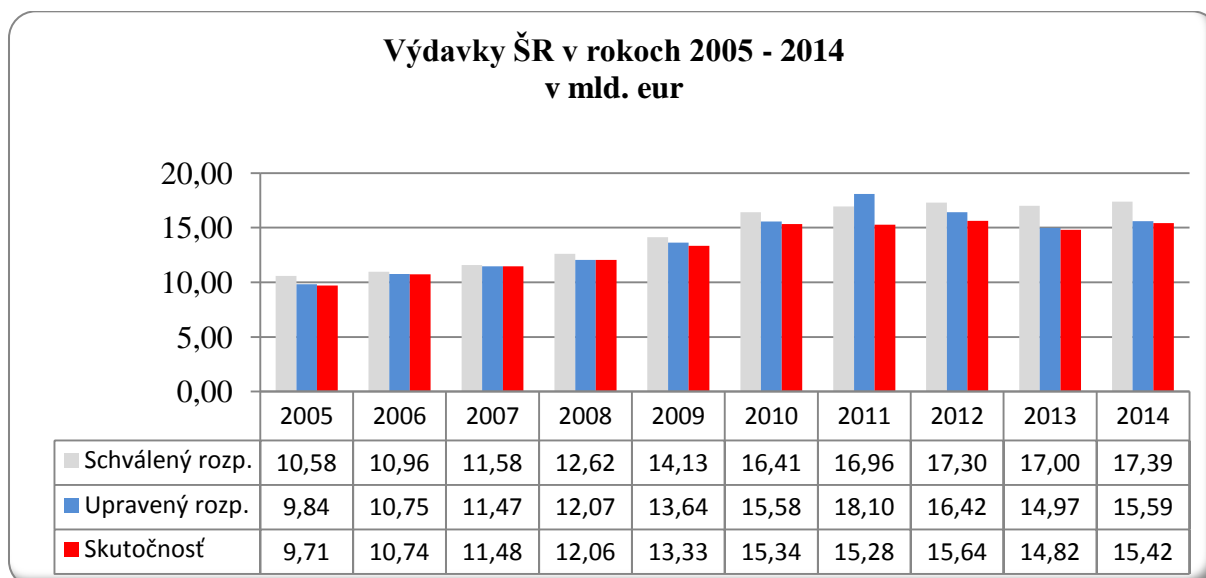

NKÚ SR konštatuje, že v porovnaní so schváleným rozpočtom boli skutočné príjmy z grantov a transferov nenaplnené predovšetkým z dôvodu problémov v čerpaní prostriedkov EÚ, v rámci ktorých bol príjem v porovnaní so schváleným rozpočtom nižší o 1 915 693,3 tis. eur.

Podrobné hodnotenie príjmov ŠR z prostriedkov rozpočtu EÚ a ich čerpanie je uvedené v časti 8 (Rozpočtové vzťahy SR a EÚ).

6 Stanovisko k výdavkom štátneho rozpočtu

Výdavky ŠR boli zákonom o ŠR na rok 2014 určené vo výške 17 391 917,4 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 15 591 320,7 tis. eur. Skutočnosť bola vykázaná vo výške 15 420 237,8 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 98,9 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 bolo čerpanie výdavkov vyššie o 600 535,7 tis. eur, t. j. o 4,1 %. Výdavky ŠR v rokoch 2005 až 2014 sú uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: MF SR

6.1 Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Ekonomická klasifikácia triedi rovnorodé druhy výdavkov na hlavné kategórie, kategórie, položky a podpoložky a umožňuje ich identifikáciu.

Výdavky ŠR v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
600 Bežné výdavky	12 964 260,0	14 863 248,5	13 614 374,6	13 441 150,3	98,7	-173 224,2	103,7
700 Kapitálové výdavky	1 855 442,1	2 528 668,9	1 976 946,1	1 979 087,5	100,1	2 141,4	106,7
Výdavky spolu	14 819 702,1	17 391 917,4	15 591 320,7	15 420 237,8	98,9	-171 082,9	104,1

Zdroj: MF SR

Hlavným nositeľom úspor na rok 2014 bolo rámcové posúdenie činností a kompetencií ústredných orgánov štátnej správy spolu s ich podriadenými príspevkovými a rozpočtovými organizáciami, a to s cieľom navrhnúť opatrenia zamerané na ich konsolidáciu, optimalizáciu ich počtu a úsporu finančných prostriedkov.

6.1.1 Hlavná kategória 600 - Bežné výdavky

Bežné výdavky ŠR v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
600 Bežné výdavky	12 964 260,0	14 863 248,5	13 614 374,6	13 441 150,3	98,7	-173 224,2	103,7
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	1 548 404,9	1 531 905,3	1 623 212,3	1 626 364,9	100,2	3 152,6	105,0
620 Poistné a príspevok do poisťovní	544 941,3	532 648,6	577 907,1	579 308,6	100,2	1 401,5	106,3
630 Tovary a služby	1 282 033,3	2 508 248,4	1 423 132,9	1 443 283,3	101,4	20 150,4	112,6
640 Bežné transfery	9 588 527,5	10 290 091,2	9 989 767,2	9 791 919,1	98,0	-197 848,1	102,1
650 Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi	353,0	355,0	355,0	274,4	77,3	-80,6	77,7

Zdroj: MF SR

Rozpočet bežných výdavkov bol schválený vo výške 14 863 248,5 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený o 1 248 873,9 tis. eur na sumu 13 614 374,6 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 13 441 150,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 98,7 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 bolo čerpanie bežných výdavkov o 476 890,4 tis. eur vyššie, t. j. o 3,7 %. Podiel skutočných bežných výdavkov na celkových výdavkoch predstavuje 87,2 %. V roku 2013 bol 87,5 %, čo poukazuje na mierne zníženie podielu bežných výdavkov oproti kapitálovým. Bežnými výdavkami sa financujú prevádzkové potreby ŠR: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v štátnych rozpočtových organizáciách a na to nadväzujúce platby poistného a príspevkov zamestnávateľov do poisťovní, výdavky na tovary a služby, ďalej bežné transfery poskytnuté zo ŠR a splátky úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi.

Kategória 610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Rozpočet tejto kategórie bol schválený vo výške 1 531 905,3 tis. eur ako záväzný ukazovateľ. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 1 623 212,3 tis. eur. Skutočnosť bola vykázaná vo výške 1 626 364,9 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,2 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 výška skutočných mzdových výdavkov vzrástla o 77 960,0 tis. eur, t. j. o 5,0 %. Na mzdy a platy sa použili aj finančné prostriedky získané z rozpočtu EÚ a spolufinancovania zo ŠR v sume 44 024,0 tis. eur a v súlade s § 23 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy aj prostriedky z mimorozpočtových zdrojov v sume 8 023,0 tis. eur. Záväzný limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania bol dodržaný. Do tejto kategórie patria všetky plnenia fyzickým osobám v pracovnom pomere, v služobnom pomere, v štátno-zamestnaneckom pomere

(vrátane zamestnancov zahraničnej služby) a za výkon verejných funkcií uhrádzané podľa príslušných predpisov a valutová časť plátov zamestnancov zahraničnej služby vyjadrená v eurách.

Mzdové výdavky boli v rozpočtových organizáciách rozpísané pre stanovený limit zamestnancov, pričom skutočný počet zamestnancov bol oproti upravenému limitu nižší. V roku 2014 počet zamestnancov rozpočtových organizácií dosiahol 123 705 osôb, čo je o 1 517 osôb viac oproti skutočnosti roku 2013, t. j. o 1,2 % a oproti upravenému limitu menej o 5 178 osôb, t. j. o 4,0 %. V úradoch ústredných orgánov štátnej správy bolo zamestnaných 10 840 osôb, čo je o 224 osôb menej oproti skutočnosti roku 2013 a o 836 osôb menej oproti upravenému limitu, t. j. o 7,2 %.

Katégória 620 – Poistné

Rozpočet poistného bol schválený vo výške 532 648,6 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 577 907,1 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 579 308,6 tis. eur, čo je o 1 401,5 tis. eur viac oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 skutočné výdavky vzrástli o 34 367,3 tis. eur, t. j. o 6,3 %. Na skutočnom plnení poistného sa najviac podieľali výdavky na poistné do Sociálnej poisťovne vo výške 223 483,6 tis. eur (38,6 %) a výdavky na poistné na osobitné účty v sume 178 205,6 tis. eur (30,1 %), z toho najmä na výsluhový dôchodok (138 423,1 tis. eur).

Katégória 630 - Tovary a ďalšie služby

Rozpočet tejto kategórie bol schválený vo výške 2 508 248,4 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 1 423 132,9 tis. eur, čo je o 1 085 115,5 tis. eur menej. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 1 443 283,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 101,4 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 bolo čerpanie skutočných výdavkov na tovary a služby vyššie o 161 249,9 tis. eur, t. j. o 12,6 %. Výrazný rozdiel medzi schváleným a upraveným rozpočtom je ovplyvnený aj tým, že v rámci služieb sa rozpočtujú zálohové platby na projekty EÚ a prostriedky ŠR na spolufinancovanie projektov. Zúčtovanie poskytnutých zálohových platieb sa vykonáva na príslušných položkách rozpočtovej klasifikácie podľa skutočne realizovaných výdavkov. Úprava rozpočtovaných výdavkov súvisí aj s očakávaným príjmom z prostriedkov EÚ v konkrétnom roku.

Katégória 640 - Bežné transfery

Rozpočet bežných transferov bol schválený vo výške 10 290 091,2 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 9 764 481,2 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 9 791 919,0 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,3 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 vzrástla suma skutočných výdavkov o 203 391,6 tis. eur, t. j. o 2,1 %. Najväčší podiel v tejto kategórii predstavujú transfery v rámci verejnej správy 48,0 % (4 699 522,0 tis. eur). Z toho rozpočtovým organizáciám 1 303 775,8 tis. eur. Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám dosiahli 35,9 % celkového objemu bežných transferov rozpočtovaných v SR v roku 2014 (3 510 552,7 tis. eur).

Katégória 650 - Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úrokmi

Rozpočet tejto kategórie bol schválený vo výške 355,0 tis. eur. Skutočné výdavky boli vo výške 274,4 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 77,3 % oproti upravenému rozpočtu. Patria sem len manipulačné poplatky.

V zmysle zákona č. 291/2002 Z. z. o ŠP bol v roku 2012 pre efektívne fungovanie obsluhy Štátneho dlhu zriadený saldo účet štátneho dlhu. Uvedený účet slúži pre príjmové aj výdavkové transakcie z titulu úrokov a poplatkov, ktoré vykonáva ARDAL v mene MF SR. Stav saldo účtu sa vyrovnáva transferom z výdavkového rozpočtového účtu Štátneho dlhu mesačne a ku koncu roka má nulový zostatok.

Prehľad príjmov a výdavkov na saldo účte Štátneho dlhu za roky 2013 a 2014 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Položka	Čerpanie k 31.12.2013	Čerpanie k 31.12.2014	Rozdiel	Index 2014/2013
a	1	2	3	4=2/1*100
Príjmy	241 784,0	311 236,0	69 452,0	128,7
Výdavky spolu	1 407 122,0	1 591 896,0	184 774,0	113,1
• Úroky zo štátnych dlhopisov + obchody +úvery	1 286 774,0	1 423 384,0	136 610,0	110,6
• Úroky z refinančného systému - ŠP	40 328,0	45 029,0	4 701,0	111,7
• Disážio (diskont CP)	69 705,0	114 180,0	44 475,0	163,8
• Poplatky	10 315,0	9 303,0	-1 012,0	90,2
Spolu saldo	1 165 338,0	1 280 660,0	115 322,0	109,9

Zdroj: MF SR

Rozpočet výdavkov na krytie úrokov štátneho dlhu bol zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 schválený vo výške 1 398 175,0 tis. eur. Skutočne realizované výdavky boli vo výške 1 280 934,0 tis. eur. Prehľad o nákladoch na štátny dlh za roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
dlhová služba - transfer	1 165 339,0	1 397 820,0	1 397 820,0	1 280 660,0	91,6	-117 160,0	109,9
manipulačné poplatky	352,0	355,0	355,0	274,0	77,2	-81,0	77,8
Náklady na štátny dlh	1 165 692,0	1 398 175	1 398 175,0	1 280 934,0	91,6	-117 241,0	109,9

Zdroj: MF SR

6.1.2 Hlavná kategória 700 - Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
700 Kapitálové výdavky	1 855 442,1	2 528 668,9	1 976 946,1	1 979 087,5	100,1	2 141,4	106,7
710 Obstarávanie kapitál. aktív	441 795,7	319 459,8	508 263,8	510 436,0	100,4	2 172,2	115,5
720 Kapitálové transfery	1 413 646,4	2 209 209,2	1 468 682,3	1 468 651,5	100,0	-30,8	103,9

Zdroj: MF SR

Rozpočet kapitálových výdavkov bol schválený vo výške 2 528 668,9 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 1 976 946,1 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 1 979 087,5 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,1 % oproti

upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 skutočné kapitálové výdavky vzrástli o 123 645,4 tis. eur. Táto hlavná kategória zahŕňa výdavky na obstaranie hmotného a nehmotného investičného majetku pre činnosť rozpočtových organizácií, výdavky súvisiace s týmto obstaraním a kapitálové transfery. Podiel kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch predstavoval 12,8 %, čo je o 0,3 % viac oproti podielu v roku 2013.

V prípade kapitálových výdavkov sa opätovne nenaplnili rozpočtové očakávania. V tejto súvislosti NKÚ SR upozorňuje, že na nižšie čerpanie kapitálových výdavkov je spôsobené aj nižším čerpaním finančných prostriedkov EÚ, ktoré majú veľmi vysoký podiel na celkových verejných investíciách v SR. A aj podľa odporúčania EK nedostatočné výsledky Slovenska z posledných rokov vo sfére investícií môžu naštříbiť dlhodobé vyhliadky krajiny v oblasti rastu.

Kategória 710 - Obstarávanie kapitálových aktív

Rozpočet na obstaranie kapitálových aktív bol schválený vo výške 319 459,8 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 508 263,8 tis. eur. Skutočné výdavky dosiahli výšku 510 436,0 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,4 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 skutočné výdavky vzrástli o 68 640,3 tis. eur. Patria sem výdavky na obstarávanie hmotného a nehmotného majetku. V tejto kategórii sa klasifikujú výdavky umožňujúce nadobúdať kapitálové aktíva z vlastných zdrojov rozpočtov. Najvýznamnejšími položkami kategórie boli realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia vo výške 150 377,1 tis. eur, z toho realizácia nových stavieb (97 201,0 tis. eur), nákup pozemkov a nehmotných aktív vo výške 133 164,6 tis. eur, z toho softvér (122 800,3 tis. eur) a nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia vo výške 117 008,0 tis. eur.

Kategória 720 - Kapitálové transfery

Rozpočet kapitálových transferov bol schválený vo výške 2 209 209,2 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 1 468 682,3 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 1 468 651,5 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,0 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2013 vzrástla výška kapitálových transferov o 55 005,1 tis. eur, t. j. o 3,9 %. Táto kategória zahŕňa platby vykonané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie.

6.2 Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

V rozpočtovom roku 2014 sa pri tvorbe rozpočtu i pri sledovaní jeho plnenia uplatnilo triedenie aj podľa funkčnej klasifikácie. Toto triedenie umožňuje sledovať výdavky podľa oddielov, ktoré zohľadňujú jednotlivé odvetvia verejnej správy. V rámci oddielov sa uplatňuje podrobnejšie členenie na skupiny, triedy a podtriedy.

Funkčná klasifikácia umožňuje sledovanie výdavkov verejnej správy podľa ich účelu a tiež medzinárodné porovnanie. Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčného členenia sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
01 - Všeobecné verejné služby	3 160 157	4 147 683	3 457 845	3 346 439	96,8	-111 406	105,9
02 - Obrana	624 924	663 676	660 122	659 274	99,9	-848	105,5

Výdavky	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
03- Verejný poriadok a bezpečnosť	1 405 405	1 372 670	1 449 283	1 462 222	100,9	12 939	104,0
04 - Ekonomická oblasť	2 920 052	3 978 289	3 049 721	3 047 896	99,9	-1 825	104,4
05 - Ochrana životného prostredia	274 835	387 733	220 866	222 890	100,9	2 024	81,1
06 - Bývanie a občianska vybavenosť	163 309	191 170	186 738	186 721	100,0	-17	114,3
07 – Zdravotníctvo	131 875	91 430	100 964	100 710	99,7	-254	76,4
08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo	279 136	296 872	300 988	300 786	99,9	-202	107,8
09 – Vzdelávanie	1 908 417	1 970 974	1 975 046	1 977 559	100,1	2 513	103,6
10 – Sociálne zabezpečenie	3 951 592	4 291 420	4 189 747	4 115 741	98,2	-74 006	104,2
Spolu	14 819 702	17 391 917	15 591 321	15 420 238	98,9	-171 083	104,1

Zdroj: MF SR

7 Stanovisko k vybraným kapitolám ŠR a štátnym účelovým fondom

Na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR vykonal kontroly vo vybraných rozpočtových kapitolách a štátnych účelových fondoch. Účelom kontrolných akcií bolo okrem iného preveriť správnosť zostavenia záverečných účtov kapitol za rok 2014 a overiť, či podávajú verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii kapitoly.

Kontrolami bolo zistené, že údaje vykázané vo výkazoch ŠP a jednotlivých návrhov záverečných účtov súhlasia s údajmi vykazanými v Návrhu ŠZÚ SR a účtovné a finančné výkazy neobsahujú významné nesprávosti a poskytujú verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovných jednotiek.

Návrhy záverečných účtov kapitol a štátnych účelových fondov boli vypracované v súlade so Smernicou MF SR z 23. októbra 2014 č. MF/23510/2014-31 na vypracovanie záverečných účtov kapitol ŠR a štátnych fondov a Smernicou MF SR z 23. októbra 2014 č. MF/23511/2014-31 o predkladaní údajov kapitolami ŠR na účely zostavenia NŠZÚ SR. Len v návrhu záverečného účtu MZ SR za rok 2014 chýbalo jednoznačné členenie na:

- prostriedky EÚ zaradené do príjmov ŠR, prostriedky EÚ nezaradené do príjmov ŠR a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté SR na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi SR a inými štátmi,
- výdavky kapitoly hradené z európskych prostriedkov a zo spolufinancovania k nim na spoločné programy SR a EÚ zaradené do výdavkov štátneho rozpočtu, na spoločné programy SR a EÚ nezaradené do výdavkov ŠR,
- výdavky z iných prostriedkov zo zahraničia poskytnuté SR na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi SR a inými štátmi.

Kontrolou rozpočtového procesu NKÚ SR zistil, že kapitoly a štátne účelové fondy dodržali záväzné ukazovatele a rozpočtové opatrenia boli vykonané v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na rok 2014 a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kancelária prezidenta SR

NKÚ SR v rámci kontroly „Finančné prostriedky a majetok kapitoly“, ktorej súčasťou bola aj kontrola správnosti zostavenia záverečného účtu kapitoly, zistil, že kapitola porušila zákon o účtovníctve tým, že k faktúre nebol doložený doklad, ktorý by preukazoval vecné plnenie požadovaných služieb, Občiansky zákonník tým, že zmluva neobsahovala sankčné podmienky a zákon o verejnom obstarávaní tým, že verejný obstarávateľ nezverejnil zákazku v profile verejného obstarávania na stránke Úradu pre verejné obstarávanie.

Z uvedeného vyplýva, NKÚ SR zistil porušenia zákona o účtovníctve, Občianskeho zákonníka a zákona o verejnom obstarávaní.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

NKÚ SR v súlade s plánom kontrolnej činnosti na rok 2015 vykonal v kapitole kontrolu „Finančné prostriedky a majetok kapitoly“, v rámci ktorej zhodnotil aj správnosť zostavenia ZÚ a kontrolu plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly správnosti zostavenia záverečného účtu.

NKÚ SR kontrolou zistil nesúlad so zákonom o správe majetku štátu v súvislosti s evidenciou pohľadávok po lehote splatnosti, pri ktorých bolo zrejmé, že ďalšie vymáhanie pohľadávky by bolo neúspešné alebo neekonomické, pohľadávky sa premlčali, alebo ekonomické alebo sociálne pomery dlžníka neumožňujú pohľadávky vymôcť. Vo viacerých prípadoch bol zistený nesúlad s postupmi účtovania v nadväznosti na zákon o účtovníctve. Ďalej bol zistený nesúlad s postupmi účtovania v nadväznosti na zákon o účtovníctve a tiež v nadväznosti na zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď kontrolovaný subjekt pri obstarávaní dvoch motorových vozidiel nesprávne zaúčtoval preddavok a tento do konca roka nevysporiadal.

V rámci kontroly boli zistené porušenia zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o správe majetku štátu.

Ministerstvo obrany SR

NKÚ SR vykonal v kapitole kontrolu „Obmena výzbroje, techniky a správnosť postupov pri správe majetku“. Predmetom kontroly bola: analýza finančných prostriedkov v nadväznosti na hnutelný a nehnuteľný majetok, vrátane výzbroje a techniky, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri evidencii, nakladaní a ochrane majetku štátu a hospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov.

Kontrolou bolo zistené nedodržiavanie ustanovení zákonov o účtovníctve, o správe majetku štátu, o slobodnom prístupe k informáciám a Občianskeho zákonníka. Nehospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov v zmysle ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy nebola na vybratej vzorke dokladov kontrolou zistená. Kontrolou zistené nedostatky sú uvedené v protokole v stupni utajenia „Vyhradené“.

Ministerstvo vnútra SR

NKÚ SR v súlade s plánom kontrolnej činnosti na rok 2015 vykonal kontrolu „Finančné prostriedky a majetok kapitoly“. V rámci kontroly zhodnotil aj správnosť zostavenia záverečného účtu kapitoly a vykonal kontrolu plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly. Kontrolou boli zistené viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, keď MV SR:

- konalo v rozpore so zákonom o účtovníctve, lebo nezaradilo obstaraný majetok niekoľko rokov do užívania a tým ho neodpisovalo,
- nenakladalo s majetkom štátu podľa zákona o správe majetku štátu, lebo nenaložilo s prebytočným majetkom v zmysle vydaných rozhodnutí o prebytočnosti majetku štátu, ani tieto rozhodnutia písomne nezrušilo; lebo neupustilo od vymáhania pohľadávok v prípadoch, u ktorých bolo zrejmé, že ich vymáhanie by bolo neúspešné a nehospodárne; lebo neriešilo niektoré škodové prípady,
- v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách pri vynakladaní prostriedkov štátneho rozpočtu niekoľko rokov nevyúčtovalo zálohové platby vypožičiatel'ovi za služby spojené s užívaním vypožičanej nehnuteľnosti,
- v rozpore s Občianskym zákonníkom dohodlo v zmluve platbu v mene USD bez uvedenia podmienok, akým kurzom a ku ktorému dňu bude vykonaný prepočet na menu EUR a tiež neuviedlo podmienky, ktoré mali byť splnené pred úhradou prvej a tretej splátky,
- pri nakladaní s nehnuteľnosťou v Bratislave, Drotárska 46, keď ako správca majetku štátu sa nesprávnym konaním podľa zákona o rozpočtových pravidlách vyhol konaniu podľa § 8 zákona o správe majetku štátu, keď túto nehnuteľnosť na základe protokolu o delimitácii nehnuteľného majetku štátu z 18.12.2014 previedol do správy svojej príspevkovej organizácie,
- v rozpore s internými predpismi v zápise z inventarizácie majetku na účte 042 neuviedlo zmarené investície v počte 5 prípadov spolu v sume 80 942 eur, ktoré boli navrhnuté na vyradenie, ani 17 prípadov obstarávaného majetku spolu v sume 867 015 eur, ktorý bol komisiou navrhnutý na posúdenie a rozhodnutie, či k zmareniu investícií nedošlo; niektoré prípady škôd neboli v knihe škôd evidované správne, v niektorých prípadoch neboli škody riešené v škodovej komisii a pohľadávky neboli vykázané v správnej výške.

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov bolo zistené porušenie viacerých ustanovení zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách, zákona o správe majetku štátu, Občianskeho zákonníka a interných predpisov MV SR.

Ministerstvo financií SR

NKÚ SR vykonal v kapitole kontrolu „Správnosť zostavenia účtovnej závierky MF SR“. Účelom kontrolnej akcie bolo overenie správnosti zostavenia účtovnej závierky MF SR a overenie, či poskytuje verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii účtujúcich jednotiek úrad MF SR, európske fondy, platobná jednotka MF SR, VPS, štátny dlh, kapitola MF SR.

Kontrolou bolo zistené, že Inventarizácia majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov kapitoly MF SR za rok 2014 nebola vykonaná v súlade s § 29 a § 30 ods. 2 zákona o účtovníctve. V rámci majetku bol zistený vysoký objem nezaradeného dlhodobého nehmotného majetku vo výške 115 248,0 tis. eur a dlhodobého hmotného majetku vo výške 2 221,1 tis. eur.

V kapitole bolo ďalej zistené, že dlhodobu absentuje právny nástroj na vymożenie pohľadávky v prípade odvolacieho konania, ktorý by colným orgánom umožnil včas zablokovať majetok dlžníka, ktorý by aspoň z časti pokryl pohľadávku. V dôsledku toho FR SR čerpalo výdavky na pokuty a penále v sume 1 096,9 tis. eur. Išlo o úhradu úrokov z omeškania podľa zákona o správe daní v sume 324,9 eur a platieb EK za oneskorenú úhradu tradičných vlastných zdrojov a úhradu úrokov z omeškania súvisiacich s oneskoreným prístupnením tradičných vlastných zdrojov v sume 763 tis. eur. FR SR už predložilo MF SR návrh na legislatívnu zmenu, ktorá by mala uvedený problém pomôcť eliminovať.

Ministerstvo životného prostredia SR

NKÚ SR v rámci kontroly „Správnosť zostavenia záverečných účtov vo vybraných kapitolách a za príslušné štátne fondy za rok 2014“ zistil nízke čerpanie EÚ prostriedkov na projekty Operačného programu životné prostredie, nepripravenosť projektov, problémy vo verejnom obstarávaní a vysoký počet neukončených projektov.

Ďalej kontrolou uzatvorených zmlúv na prieskum environmentálnych záťaží, do ktorých bolo zahrnutých celkom 55 lokalít, a ktoré mali byť ukončené do 15 mesiacov od účinnosti zmluvy (približne koniec apríla 2015) bolo zistené, že v roku 2014 boli ukončené len dve lokality. NKÚ SR identifikoval riziko plynulého čerpania finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ a zo ŠR v roku 2015 a tiež riziko nedodržania termínov pri 12 projektoch.

V oblasti zmluvných vzťahov, na základe predaja emisií a spolupráce medzi MŽP SR a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj vo výške 5 810 000 eur, NKÚ SR navrhol tri odporúčania, ktoré smerovali k vyhotoveniu zmlúv aj v slovenskom jazyku, informovaní Environmentálneho fondu a k vyhodnoteniu použitia finančných prostriedkov. Kontrolou bol zistený aj poplatok EBRD za vedenie účtu vo výške 116 000 eur za rok 2014, na ktorom nebol žiadny pohyb.

V priebehu roka 2014 vykonal NKÚ SR na MŽP SR a v Slovenskom hydrometeorologickom ústave kontrolu plnenia cieľov a záväzkov vyplývajúcich z členstva SR v EÚ v oblasti biopalív v doprave. Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť implementáciu predpisov EÚ v oblasti biopalív v doprave ako súčasť politiky zabezpečenia obnoviteľných zdrojov energií do legislatívy SR a vyhodnotiť plnenie povinností orgánov štátnej správy v oblasti biopalív v doprave.

Kontrolou bolo zistené porušenie ustanovení zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby, nakoľko SHMÚ vykonával činnosť odborne spôsobilej osoby aj po vytvorení registra odborne spôsobilých osôb a neplnil povinnosti (napr. najmenej jedenkrát ročne skontrolovať plnenie kritérií trvalej udržateľnosti a hmotnostnej bilancie u právnických osôb a fyzických osôb, ktorým overuje potvrdenia o pôvode biopaliva alebo biokvapaliny).

MŽP SR a SHMÚ tiež nevykonali kontrolu odborne spôsobilých osôb, čím nepostupovali v súlade s § 8 ods. 2 Vyhlášky MŽP SR č. 271/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti a ciele na zníženie emisií skleníkových plynov z pohonných látok. SHMÚ archivoval iba potvrdenia o pôvode biopaliva alebo biokvapaliny, ktoré sám overil. Právnické osoby a fyzické osoby, ktorým potvrdenia overila iná odborne spôsobilá osoba si povinnosť zaslať kópiu potvrdenia SHMÚ neplnili.

Ďalej bolo zistené, že SHMÚ ani MŽP SR nemali informácie o tom, ktoré právnické osoby a fyzické osoby uviedli pohonnú látku inú ako biopalivo na trh v SR. Z toho dôvodu NKÚ SR odporučil MŽP SR aby v spolupráci so SHMÚ, MH SR, FR SR a Slovenskou obchodnou inšpekciou vytvorili systém poskytovania informácií o právnických osobách a fyzických osobách, ktoré uviedli pohonnú látku inú ako biopalivo na trh v SR.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

NKÚ SR vykonal v kapitole kontrolu „Finančné prostriedky a majetok kapitoly“. Kontrola bola zameraná na hospodárenie kapitoly, správnosť vypracovania návrhu záverečného účtu a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

V rámci kontroly NKÚ SR zistil:

- nesúlad údajov v účtovných a finančných výkazoch s Obchodným registrom o majetkových podieloch rezortu v spoločnosti Biont, a. s., Bratislava,
- aktuálne znenia smerníc o účtovníctve, o obehu a kontrole účtovných dokladov, o inventarizácii majetku, sú ako metodické nástroje, ktoré neumožňujú v dostatočnej miere zabezpečiť správnu aplikáciu relevantnej legislatívy. NKÚ SR odporučil uvedené skutočnosti odstrániť vypracovaním nových smerníc, najmä smernice o účtovníctve a o obehu dokladov,
- nedostatky v inventarizácii a nakladaní s majetkom, v dodržiavaní ustanovení zákona o finančnej kontrole, v účtovníctve ako aj nakladaní s rozpočtovými prostriedkami pri uzatváraní zmlúv.

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov bolo zistených viacero porušení zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o finančnej kontrole.

Ministerstvo zdravotníctva SR

NKÚ SR v súlade s plánom kontrolnej činnosti na rok 2015 vykonal kontrolu „Finančné prostriedky a majetok kapitoly“. Kontrolou bolo zistené nevhodné konanie, keď MZ SR vynakladalo finančné prostriedky na základe uzatvorených zmlúv, ktorých predmetom boli činnosti uvedené v náplni činností vlastných odborov, hlavne poskytovanie právnych služieb a poskytovanie poradenských služieb vo verejnom obstarávaní.

Ďalej ministerstvo porušilo zákon o účtovníctve pri vykonávaní inventarizácie, tým že neboli inventarizované účty nevysporiadaný výsledok hospodárenia a záväzky zo sociálneho fondu, chýbali prílohy k finančným prostriedkom vo výške 1 151 845,2 eur, organizácia nepreukázala dokumentáciu k záväzku a inventúrny súpis depozitného účtu v niektorých prípadoch nezabezpečoval preukázateľnosť účtovníctva.

Zákon o účtovníctve bol porušený aj tým, že kapitola v dvoch prípadoch viedla celú dokumentáciu v cudzom jazyku a v 74 prípadoch pri neskorom zaraďovaní majetku. MZ SR tiež nedodržalo zákon o sociálnom fonde tým, že nevykonalo zúčtovanie finančných prostriedkov sociálneho fondu za rok 2014.

V troch prípadoch rezort porušil Občiansky zákonník tým, že zmluvy neobsahovali dátum a podpis obidvoch zmluvných strán a v jednom prípade bola zmluva zverejnená v Centrálnom registri zmlúv s nesprávnou sumou.

NKÚ SR konštatuje, že pôvodne predpokladanú a v januári 2014 zo strany MZ SR aj garantovanú finančnú úsporu v rámci programu ESO sa nepodarilo dodržať, čím bol ŠR ukrátený o sumu 4 234 201 eur. Tiež upozorňuje na riziko nevyčerpania finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ, nakoľko aktuálna výška čerpania za 2. programové obdobie bola len 47 % a aktuálna prognóza vyčerpania do 31.12.2015 bola vo výške 55 %. K tak nízkemu čerpaniu prostriedkov došlo z dôvodu zastavenia jedného z najväčších projektov „Národný zdravotnícky informačný systém“, ktorý tvoril 45 % z celkových zazmluvnených prostriedkov obdobia 2007 – 2013 (celkom 109,4 mil. eur vrátane spolufinancovania zo ŠR) a ktorý sa začal realizovať až v roku 2013, teda na konci programového obdobia.

Kontrolou bolo zistených viacero porušení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o účtovníctve, zákona o správe majetku štátu, zákona o sociálnom fonde a Občianskeho zákonníka.

Ministerstvo kultúry SR

NKÚ SR v súlade s plánom kontrolnej činnosti na rok 2015 vykonal na MK SR kontrolu „Finančné prostriedky a majetok kapitoly“ v rámci ktorej preveril správnosť zostavenia záverečného účtu kapitoly za rok 2014.

Kontrolu bolo zistené, že inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov nebola vykonaná v súlade so zákonom o účtovníctve. Ďalej bolo zistené, že MK SR pri odpísaní pohľadávky v sume 35 603,8 eur z účtovníctva nepostupovalo v súlade s listom MF SR, čím porušilo zákon o pohľadávkach štátu.

Pohľadávky v celkovej sume 755 720,5 eur MK SR odúčtovalo z účtovníctva skôr ako umožňoval zákon o pohľadávkach, podľa ktorého pohľadávka štátu zaniká uplynutím jedného roku od platnosti rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu, ak dlžník neuspokojí pohľadávku štátu. Pri niektorých pohľadávkach po lehote splatnosti dlhšej ako jeden rok kapitola nekonala v súlade so zákonom o správe majetku štátu.

NKÚ SR konštatuje, že kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov bolo zistených viacero porušení zákona o účtovníctve, zákona o pohľadávkach štátu a zákona o správe majetku štátu.

Ministerstvo hospodárstva SR

NKÚ SR vykonal v rezorte kontrolu „Správnosť zostavenia záverečných účtov vo vybraných kapitolách a za príslušné štátne fondy za rok 2014“, ktorej účelom bolo prekontrolovať správnosť zostavenia záverečného účtu kapitoly a overiť či podáva verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii.

NKÚ SR kontrolou zistil, že celkové čerpanie za operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast k 31.12.2014 dosiahlo len 52,44 % z alokovanej sumy 1 132 071 979 eur, z toho boli prostriedky EÚ čerpané na 52,54 %. Vzhľadom k tomu, že k 31.12.2015 sa skončí 2. programové obdobie 2007 - 2013, nie je možné hodnotiť stav čerpania finančných prostriedkov EÚ ako uspokojivý, ani z pohľadu plnenia cieľa operačného programu v oblasti podpory zvyšovania zamestnanosti.

V súvislosti s odporúčaním predsedu NR SR, aby NKÚ SR v rámci svojich kompetencií prijal opatrenia v súvislosti s hospodárením spoločnosti MH Development s.r.o., oslovil predseda NKÚ SR ministra hospodárstva SR so žiadosťou o informáciu, aké kroky boli vykonané zo strany MH SR na preverenie hospodárenia a aké boli prijaté opatrenia.

NKÚ SR v rámci výkonu kontroly overil realizáciu prijatých opatrení, ktorých cieľom bolo dosiahnuť efektívny mechanizmus kontroly tak, aby bola v čo najvyššej možnej miere eliminovaná možnosť neefektívneho a protiprávneho nakladania so zverenými prostriedkami. Z realizovaných opatrení možno za významné považovať najmä výrazné posilnenie kontrolnej funkcie dozornej rady na činnosť konateľa. NKÚ SR odporučil MH SR priebežne vyhodnocovať realizáciu a účinnosť prijatých opatrení a komplexne analyzovať možnosť zlúčenia spoločností MH Development s.r.o. a MH Invest s.r.o., s cieľom zefektívnenia kontrolných mechanizmov, zvýšenia transparentnosti podnikania a úspory finančných prostriedkov.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

NKÚ SR vykonal v rezorte kontrolu „Správnosť zostavenia záverečných účtov vo vybraných kapitolách a za príslušné štátne fondy za rok 2014“, ktorej účelom bolo prekontrolovať správnosť zostavenia záverečného účtu kapitoly a overiť či podáva verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii.

NKÚ SR kontrolou zistil nedostatky v oblasti programového rozpočtovania, kde bol vo viacerých prípadoch stanovený cieľ určený nemerateľne a nejednoznačne čo nebolo v súlade s príslušným metodickým pokynom MF SR na usmernenie programového rozpočtovania.

Ďalšie nedostatky boli zistené pri inventarizácii majetku, kde ministerstvo v niektorých prípadoch nepostupovalo v zmysle zákona o účtovníctve.

Pri zabezpečovaní právnych služieb dodávateľským spôsobom formou dohôd o pracovnej činnosti nekonalo ministerstvo v rámci princípu hospodárnosti zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

NKÚ SR konštatuje, že kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a metodického pokynu MF SR na usmernenie programového rozpočtovania.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

NKÚ SR vykonal v rezorte kontrolu „Správnosť zostavenia záverečných účtov vo vybraných kapitolách a za príslušné štátne fondy za rok 2014“, ktorej účelom bolo prekontrolovať správnosť zostavenia záverečného účtu kapitoly a overiť či podáva verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii. Kontrolou bolo zistené:

- porušenie zákona o účtovníctve tým, že ministerstvo nezabezpečilo preukázateľnosť účtovných záznamov, úplnosť a preukázateľnosť inventárnych kariet majetku, kde v inventárnych kartách pozemkov chýbal údaj o výmere obstaraných pozemkov a inventárne karty hmotného majetku neobsahovali dátum zaradenia hmotného majetku do používania, údaje o dobe odpisovania a odpisové sadzby majetku,

- porušenie zákona o verejnom obstarávaní pri obstaraní služieb, kde nebol dodržaný princíp hospodárnosti a efektívnosti tým, že zmluvná cena bola vyššia o 4 666,7 eur bez DPH, ako bol výsledok elektronickej aukcie, nesprávny výsledok súťaže bol zverejnený vo Vestníku verejného obstarávania a pri dodávke služieb v oblasti stavebného konania nebola zmluva o dielo dohodnutá v súlade s podmienkami súťaže tým, že zmluvná cena za konzultácie bola dohodnutá v osobohodinách, pričom v podmienkach súťaže a v celom obstarávacom procese boli súťažné ceny deklarované v „človekodňoch“. V uvedenom prípade hrozí riziko, že dodávateľ služby si bude za konzultačné služby účtovať za jednu hodinu 965 eur s DPH a nie 965 eur s DPH za 1 deň konzultácie,
- porušenie zákona o cestovných náhradách tým, že zamestnancom pracujúcim na základe dohody o vykonaní práce bolo preplácané stravné aj napriek tomu, že nebolo v zmluvách písomne dohodnuté,
- porušenie zákonníka práce a zákona o štátnej službe, keď ministerstvo nepreukázalo činnosť škodovej komisie, neriešilo škodové udalosti spôsobené na majetku MDVRR SR v roku 2014 a nevyvodilo dôsledky v rámci zodpovednosti spôsobenú za škodu.

Na základe výsledkov kontroly možno konštatovať, že bolo zistených viacero porušení zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o cestovných náhradách, Zákonníka práce a zákona o štátnej službe.

Všeobecná pokladničná správa

NKÚ SR v kapitole zistil, že negatívny vplyv na výšku daňových príjmov aj v roku 2014 mali daňové nedoplatky. Podľa údajov FR SR v roku 2014 bola výška vymožiteľných daňových nedoplatkov 773 890 tis. eur. V porovnaní s rokom 2013 ide o mierny nárast vo výške 19 660 tis. eur (2,6 %). Vymožené daňové nedoplatky boli vykázané vo výške 205 090 tis. eur, čo v porovnaní s rokom 2013 predstavovalo nárast o 22 130 tis. eur (12,1 %).

MF SR pri vymáhaní pohľadávok z poskytnutých dotácií a návratných finančných výpomocí nepostupovalo v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o správe majetku štátu, nakoľko nezabezpečilo, aby všetky povinnosti dlžníkov boli včas a riadne splnené a nevyužilo všetky právne prostriedky na ochranu majetku tak, aby nedošlo k jeho zmenšeniu. Ide nevymožiteľné o pohľadávky voči 6 krajským úradom vo výške 275,6 tis. eur, 4 neziskovým organizáciám vo výške 16,9 tis. eur, 1 pohľadávka (Slovenský lyžiarsky zväz) vo výške 5 691,6 tis. eur a 1 pohľadávka z poskytnutej NFV vo výške 42,9 tis. eur.

Ďalej NKÚ SR identifikoval možné riziko nesplatenia pohľadávok a z toho vyplývajúci negatívny dopad na ŠFA pri dvoch pohľadávkach z NFV, pri ktorých sa opätovne predĺžili termíny splatnosti a pri jednej pohľadávke sa znížila istina NFV.

V prípade poskytnutia NFV vo výške 2 500 tis. eur a dotácie vo výške 3 500 tis. eur hlavnému mestu SR Bratislava bol účel použitia finančných prostriedkov stanovený všeobecne, čo sťažuje následnú kontrolu účelového, efektívneho a hospodárneho použitia finančných prostriedkov.

Potenciálne riziko spojené s negatívnym dopadom na štátny rozpočet by mohla mať realizácia záruk za úvery poskytnuté SZRB, a. s. malým a stredným podnikom na podporu

udržania zamestnanosti v dôsledku nepriaznivej finančnej situácie podnikov. Úvery boli poskytnuté spolu 149 podnikom v celkovej výške 10 296,6 tis. eur. MF SR ako ručiteľ sa zaviazalo plniť vo výške 75 % zostatku nesplateného úveru. V roku 2014 bola realizovaná záruka za 1 dlžníka vo výške 108,5 tis. eur.

Environmentálny fond

NKÚ SR vykonal vo fonde kontrolu „Správnosť zostavenia záverečných účtov vo vybraných kapitolách a za príslušné štátne fondy za rok 2014“, ktorej účelom bolo prekontrolovať správnosť zostavenia záverečného účtu fondu a overiť či podáva verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii.

V roku 2014 Environmentálny fond splnil plánovaný rozpočet príjmov len na 73,35 %, čo bolo spôsobené najmä nenaplnením očakávania vyšších príjmov z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín.

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie ustanovenia § 8 ods. 1 ako aj § 10 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. Nedostatky boli zistené v oblasti účtovnej evidencie zabezpečovania služieb pre potreby fondu.

V súvislosti s uzatvorenou zmluvou o zriadení zeleného kooperačného účtu medzi MŽP SR a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj (vo výške 5 810 000 eur), NKÚ SR navrhol odporúčanie, ktoré smerovalo k zabezpečeniu správneho postupu pri ukončení platnosti zmluvy.

Štátny fond rozvoja bývania

NKÚ SR vykonal vo fonde kontrolu „Správnosť zostavenia záverečných účtov vo vybraných kapitolách a za príslušné štátne fondy za rok 2014“, ktorej účelom bolo prekontrolovať správnosť zostavenia záverečného účtu fondu a overiť či podáva verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii.

Kontrolou hospodárnosti vynakladania verejných prostriedkov a nakladania s majetkom štátu bolo NKÚ SR zistené porušenie zákona o účtovníctve a zákona o správe majetku štátu. Nedostatky boli zistené pri ponukovom konaní na odpredaj prebytočného hnuťelného majetku - motorového vozidla. Taktiež boli zistené nedostatky v súvislosti s nedodržiavaním zmluvných podmienok a nesprávnym vykazovaním zostatku pohonných hmôt.

8 Stanovisko k rozpočtovým vzťahom SR a EÚ

Všeobecným rozpočtom EÚ sú financované politiky EÚ, administratívne výdavky európskych inštitúcií a osobitné nástroje. Na rozdiel od národných rozpočtov musí byť vždy vyrovnaný. Pre členský štát to z pohľadu maximálnej využiteľnosti prostriedkov rozpočtu EÚ znamená, že zatiaľ čo odvody, ktoré platí členský štát do rozpočtu EÚ sú povinné a stanovené, príjmy členského štátu z rozpočtu EÚ závisia od absorpčnej kapacity členského štátu. Absorpčná kapacita znamená snahu o maximálne čerpanie prostriedkov z rozpočtu EÚ, avšak za dodržiavania všetkých stanovených pravidiel, zásad, princípov vrátane riadneho finančného hospodárenia. Posudzovanie a analýza rozpočtových vzťahov EÚ a SR je preto

dôležitou súčasťou procesu smerujúcemu k zabezpečeniu náležitej absorpčnej kapacity SR využiť fondy EÚ aj z dôvodu, že SR využíva fondy EÚ na financovanie verejných investícií, ktoré predstavujú významný príspevok k hospodárskemu rastu.

8.1 Charakteristika vplyvu prostriedkov EÚ na ŠR

Rozpočet EÚ má predstavovať pre vnútroštátne verejné výdavky pridanú hodnotu pri iniciovaní, podpore a dopĺňaní investícií do tých oblastí, ktoré boli určené ako hlavné ciele politik, ktoré sú jadrom národnej a európskej stratégie. Rozpočtová politika musí preto vytvárať dostatočný fiškálny priestor, aby absorbovala granty EÚ a aby platila národné príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ. RVS je v príjmovej i výdavkovej časti ovplyvňovaný vzťahmi so všeobecným rozpočtom EÚ. Pri posudzovaní týchto vzťahov a analyzovaní bilancie medzi objemom prostriedkov, ktoré SR musí odvieť do všeobecného rozpočtu EÚ a objemom prostriedkov, ktoré SR prijme zo všeobecného rozpočtu EÚ je potrebné brať do úvahy tieto charakteristiky a väzby:

- odvody a príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ:
  - odvody vlastných zdrojov (založené na DPH, na HND a zahŕňa podiel SR na korekcii Veľkej Británie a podiel SR na korekciách pre Holandsko a Švédsko),
  - odvody tradičných vlastných zdrojov (clo, poľnohospodárske poplatky a odvody z produkcie cukru),
  - príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu,
- príjmy a výdavky, ktoré sú rozpočtované, a teda sú zaradené do príjmov a výdavkov ŠR:
  - Poľnohospodárske fondy (2. a 3. programové obdobie),
  - Štrukturálne fondy (2. a 3. programové obdobie),
  - Kohézny fond (2. a 3. programové obdobie),
- prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR SR.

Miera pozitívneho finančného vplyvu členstva SR v EÚ a finančných možností v priebehu roka 2014 závisela od schopnosti SR maximálne, zákonným a správnym spôsobom využiť disponibilné finančné zdroje z prostriedkov EÚ, nakoľko odvodová povinnosť vo vzťahu k všeobecnému rozpočtu EÚ je presne vymedzená právnym rámcom, a teda je „daná“.

Bilancia medzi prostriedkami, ktoré SR v roku 2014 odvieďa do rozpočtu EÚ a príjmami, ktoré z rozpočtu EÚ získala je čistou finančnou pozíciou SR. Ako bola táto finančná pozícia rozpočtovaná a aká skutočnosť sa dosiahla ukazuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% pln. upr. rozpočtu	Rozdiel	Index 14/13
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
Odvody a príspevky SR spolu	825 098	826 209	784 330	785 366	100,1	1 036	95,2
Odvody do rozpočtu EÚ spolu	818 903	819 258	777 727	778 763	100,1	1 036	95,1
• Tradičné vlastné zdroje	85 940	92 120	92 120	95 499	103,7	3 379	111,1
• Odvody SR do rozpočtu EÚ bez TVZ	732 963	727 138	685 607	683 264	99,7	-2 343	93,2
Príspevky SR do Eur. rozvojového fondu	6 195	6 951	6 603	6 603	100,0	0	106,6

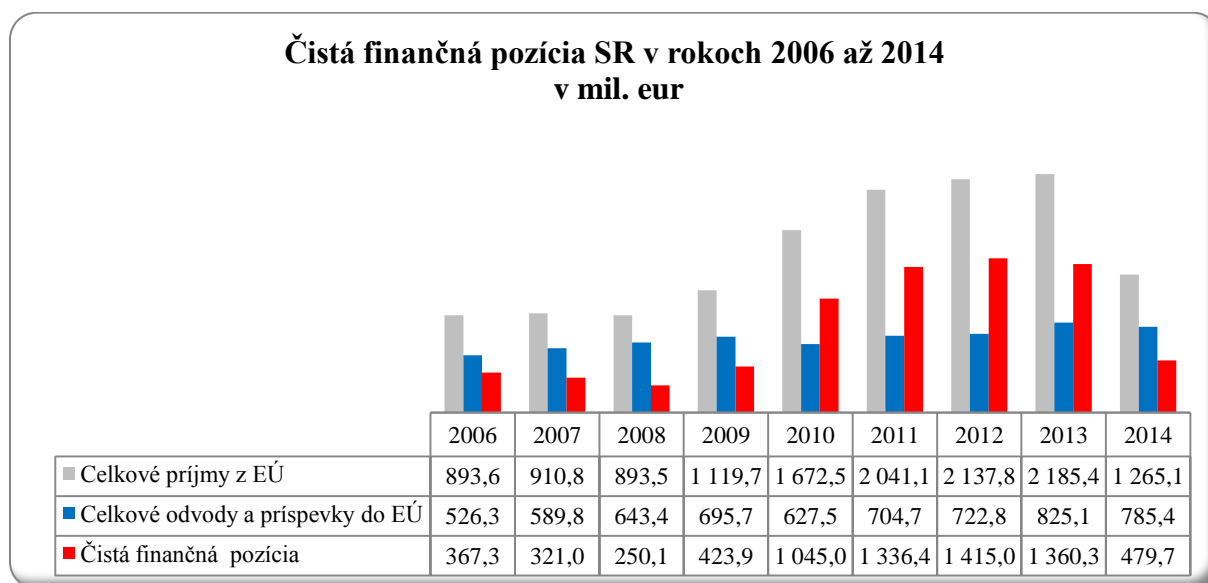

Ukazovateľ	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% pln. upr. rozpočtu	Rozdiel	Index 14/13
		schválený	upravený				
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	2 185 358	3 173 198	1 205 421	1 265 091	105,0	56 670	57,9
• Zahraničné transfery	2 174 997	3 173 198	1 205 421	1 257 505	104,3	52 084	57,8
• Zahraničné granty z EÚ	10 361	0	0	7 586	-	7 586	73,2
Čistá finančná pozícia	1 360 260	2 346 989	421 091	479 725	113,9	58 634	35,3

Zdroj: MF SR

Z analýzy údajov vyplýva, že rozdiel medzi celkovým objemom príjmov, ktoré SR v roku 2014 z rozpočtu EÚ skutočne získala a finančnými prostriedkami, ktoré SR do rozpočtu EÚ odvieďla dosiahol sumu 479 725 tis. eur. V porovnaní s rokom 2013 to predstavuje medziročný pokles o 880 535 tis. eur a v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2014 je to menej až o 1 867 264 tis. eur. Znamená to teda, že očakávania SR na čistú finančnú pozíciu, vyjadrené v schválenom rozpočte na rok 2014 sa naplnili len na 20,4 %. NKÚ SR konštatuje, že skutočné plnenie príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ bolo ovplyvnené nedostatočnou likviditou na účtoch certifikačného orgánu, ktoré bolo spôsobené pretrvávajúcim pozastavením platieb zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu.

Vývoj čistej finančnej pozície SR (príjmy z rozpočtu EÚ, odvody a príspevky do EÚ) za obdobie rokov 2007 až 2013 je znázornený v nižšie uvedenom grafe:

Zdroj: MF SR

8.2 Analýza rozpočtovaných a skutočne získaných prostriedkov z EÚ

Príjmy SR z rozpočtu EÚ tvoria zahraničné transfery a zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ. Príjmy zo zahraničných transferov boli rozpočtované na rok 2014 vo výške 3 173 198 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené o 1 967 777 tis. eur na úroveň 1 205 421 tis. eur. Skutočné plnenie príjmov SR z rozpočtu EÚ bolo vykázané vo výške 1 265 091 tis. eur, z toho príjmy zo zahraničných transferov vo výške 1 257 505 tis. eur a príjmy zo zahraničných grantov poskytnuté z rozpočtu EÚ vo výške 7 586 tis. eur.

Prehľad plnenia príjmov z rozpočtu EÚ zaradených do príjmov ŠR je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 201	% pln. upr. rozpočtu	Rozdiel	Index 14/13
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
Poľnohospodárske fondy spolu	509 825	667 974	509 706	505 754	99,2	-3 952	99,2
Poľnoh. fondy 2. program. obdobie	509 825	162 449	127 526	127 513	100,0	-13	25,0
Poľnoh. fondy 3. program. obdobie	0	505 525	382 180	378 241	99,0	-3 939	-
Štrukturálne operácie spolu	1 665 172	2 505 224	695 715	751 751	108,1	56 036	45,1
ŠF 1. prog. obdobie	16 919	0	0	0	-	0	0,0
ŠF 2. prog. obdobie	978 337	1 359 349	447 149	447 149	100,0	0	45,7
ŠF 3. prog. obdobie	0	270 000	0	0	-	0	-
KF 1. prog. obdobie	5 471	0	0	56 036	-	56 036	1 024,2
KF 2. prog. obdobie	664 445	875 875	248 566	248 566	100,0	0	37,4
Spolu zahraničné transfery	2 174 997	3 173 198	1 205 421	1 257 505	104,3	52 084	57,8
Zahraníčné granty z rozpočtu EÚ	10 361	0	0	7 586	-	7 586	73,2
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	2 185 358	3 173 198	1 205 421	1 265 091	105,0	59 670	57,9

Zdroj: MF SR

Skutočné plnenie príjmov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu bolo ovplyvnené nedostatočnou likviditou na účtoch CO, ktorá bola spôsobená pozastavením platieb z EÚ v nasledovných operačných programoch: OP Bratislavský kraj, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, OP Technická pomoc, OP Vzdelávanie, OP Výskum a vývoj, OP Zdravotníctvo, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, OP Doprava, OP Informatizácia spoločnosti, Program cezhraničnej spolupráce SR - ČR a Regionálny OP.

Dôvodom na prerušenie a pozastavenie priebežných platieb z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu bolo, že EK zistila závažný nedostatok v systéme riadenia a kontroly operačných fondov, ktorý ovplyvnil spoľahlivosť postupu certifikácie platieb a na odstránenie ktorého neboli prijaté nápravné opatrenia. Tento nedostatok sa týkal druhostupňových auditov orgánu auditu a ich následnej kontroly plnenia odporúčaní.

EK dospela počas auditu k mnohým zisteniam, ktoré mal orgán auditu odhaliť, ale neodhalil. Zistenia sa týkali týchto nedostatkov:

- predražovania, pri výbere operácií riadiaci orgán dostatočne nepreskúmal projektové rozpočty, ktoré spolu so žiadosťami o nenávratný finančný príspevok predložili príjemcovia,
- počas výberu operácií sa neoverovala primeranosť rozpočtov,
- absencia postupov zabezpečujúcich primeraný výpočet príspevku z fondov EÚ pri projektoch generujúcich príjmy.

Z analýzy vnútorného kontrolného systému za rok 2013 navyše vyplynulo, že orgán auditu:

- nezistil a ani neohlásil všetky nezrovnalosti, ktoré boli zistené EK,
- nevyčíslil finančný dosah nezrovnalostí, ktoré zistil,
- vylúčil nezrovnalosti bez primeraného odôvodnenia z výpočtu predpokladanej miery chybovosti,

- neanalyzoval záporné sumy zahrnuté do žiadostí o platbu a neposudzoval ich osobitne, a v dôsledku toho neoveroval napríklad to, či sa finančné opravy uplatňujú primerane,
- vybral aspoň v jednom prípade vzorku nesprávne,
- zoznam výdavkov, z ktorých bola vybratá vzorka, nebolo možné zosúladiť s výdavkami certifikovanými EK.

V dôsledku toho neboli druhostupňové kontroly vykonané orgánom auditu ani ich následné kontroly plnenia odporúčaní považované za dostatočne účinné a spoľahlivé, čiže nespĺňali požiadavky. V tejto súvislosti sa od slovenských orgánov vyžadovalo, aby do dvoch mesiacov od doručenia listu v štátnom jazyku prijali nápravné opatrenia, ktoré sa týkali:

- zlepšenia auditov operácií,
- zabezpečenia spoľahlivosti miery chybovosti uvedenej vo vnútornom kontrolnom systéme,
- zlepšenia organizácie a administratívnej kapacity orgánu auditu.

V polovici októbra 2014 EK oficiálne rozhodla o čiastočnom obnovení dočasne zablokovaných platieb, keďže zhodnotila, že orgán auditu (MF SR) vykonal dostatočné nápravné opatrenia a boli splnené podmienky pre obnovenie platieb pre 9 operačných programov financovaných z fondov ERDF a KF vo vzťahu k nedostatkom identifikovaným v oblasti auditu. Konkrétne boli odblokované 4 operačné programy: OP doprava, OP Bratislavský kraj, OP Technická pomoc, OP cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013.

Pri zvyšných OP – OP Zdravotníctvo, OP Výskum a vývoj, OPIS, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, Regionálny operačný program, prebehli osobitné rokovania Riadiaceho orgánu so zástupcami EK vzhľadom na potrebu prijatia individuálnych nápravných opatrení príslušnými riadiacimi orgánmi. Vyššie uvedené nedostatky pretrvávali aj ku koncu roka 2014. Aj z uvedených dôvodov neboli naplnené príjmy platobných jednotiek vo výške 784 137 tis. eur, z toho, napr.: pohľadávka PJ MF SR bola vykázaná vo výške 141 301 tis. eur. Vyplácanie prostriedkov bude opäť uvoľnené až po úplnom implementovaní nápravných opatrení.

Podľa Správy o stave implementácie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 z mája 2015 z jedenástich operačných programov NSRR je v súčasnosti v procese uhrádzania platieb zo strany EK šesť operačných programov - OP Životné prostredie, OP Bratislavský kraj, OP Zdravotníctvo a OP Technická pomoc, OP Doprava a OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

K 30. 04. 2015 sú pozastavené platby pri ostávajúcich piatich operačných programoch – OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, OP Výskum a Vývoj, OP Informatizácia spoločnosti, Regionálny operačný program a OP Vzdelávanie.

Rozpočet výdavkov z prostriedkov EÚ bol na rok 2014 schválený vo výške 3 173 198 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený o 1 157 206 tis. eur na 2 015 992 tis. eur z dôvodu viazania prostriedkov podľa § 8 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v dôsledku prijatých prostriedkov od prijímateľov z nezrovnalostí a vratiek a viazania finančných opráv. Skutočné čerpanie výdavkov za prostriedky EÚ bolo vo výške 2 013 514 tis. eur (63,5 % k schválenému rozpočtu).

Čerpanie prostriedkov EÚ zaradených do výdavkov štátneho rozpočtu a ich percentuálne plnenie vo vzťahu k schválenému a upravenému rozpočtu je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2013	Rozpočet		Skutočnosť 2014	% pln. upr. rozpočtu	Rozdiel	Index 14/13
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
Poľnohospodárske fondy spolu	510 311	667 974	509 716	505 776	99,2	-3 940	99,1
Poľnoh. fondy 2. programové obdobie	510 311	162 449	127 536	127 536	100,0	0	25,0
Poľnoh. fondy 3. programové obdobie	0	505 525	382 180	378 240	99,0	-3 940	-
Štrukturálne operácie spolu	1 525 465	2 505 224	1 506 276	1 507 738	100,1	1 462	98,8
Štrukturálne fondy 1. programové obdobie	0	0	0	0	-	0	-
Štrukturálne fondy 2. programové obdobie	977 591	1 359 349	973 729	975 191	100,2	1 462	99,8
Štrukturálne fondy 3. programové obdobie	0	270 000	0	0	-	0	-
Kohézny fond 2. programové obdobie	547 874	875 875	532 547	532 547	100,0	0	97,2
Spolu výdavky za prostriedky EÚ	2 035 776	3 173 198	2 015 992	2 013 514	99,9	-2 478	98,9

Zdroj: MF SR

Finančné prostriedky EÚ sa v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy zaraďujú do príjmov ŠR po ich prevode z osobitného mimorozpočtového účtu MF SR na príjmový účet platobnej jednotky.

Na použitie účelovo určených prostriedkov rozpočtu Európskych spoločenstiev poskytnutých SR, zaradených do príjmov ŠR, sa v štátnom rozpočte rozpočtujú príslušné výdavky v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Tieto výdavky sa poskytujú prijímateľovi prostredníctvom platobných jednotiek na základe podmienok určených v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.

Výsledkom spracovania žiadosti prijímateľa o platbu je povinnosť platobnej jednotky uskutočniť výdavok alebo uskutočniť rozpočtové opatrenie. Pri priebežných a záverečných žiadostiach o platbu je možné uskutočniť úhradu až po prijatí oznámenia o schválení súhrnnej žiadosti o platbu CO, ktoré nie je podmienené príjmom prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ.

NKÚ SR konštatuje, že na základe pozastavenia platieb neboli naplnené príjmy platobných jednotiek vo výške 784 137 tis. eur a rozdielu výdavkov a príjmov vo výške 810 571 tis. eur. Aj z týchto dôvodov prebiehalo financovanie jednotlivých projektov v roku 2014 na úkor ŠR.

8.3 Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ

Na spolufinancovanie výdavkov na spoločné programy EÚ a SR v rámci poľnohospodárskych fondov, štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v roku 2014 rozpočtovali prostriedky ŠR vo výške 624 114 tis. eur. Rozpočet bol rozpočtovými opatreniami znížený o 252 000 tis. eur na sumu 372 114 tis. eur. Skutočné čerpanie bolo vo výške 372 290 tis. eur, čo znamená plnenie na 100,0 % upraveného rozpočtu, ale len 59,7 %

schváleného rozpočtu. Tento údaj o percentuálnom plnení k schváleného rozpočtu preukazuje, že sa pôvodne plánovalo výrazne vyššie spolufinancovanie. Je to previazané s nízkym čerpaním prostriedkov EÚ najmä v štrukturálnych operáciách 2. programového obdobia.

Spolufinancovanie zo ŠR na použitie prostriedkov EÚ nezaradených do výdavkov ŠR a iných prostriedkov zo zahraničia bolo rozpočtované na rok 2014 vo výške 15 729 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bolo znížené na 10 545 tis. eur. Skutočné spolufinancovanie v sume 10 545 tis. eur predstavuje 100,0 % upraveného rozpočtu, ale len 67,0 % schváleného rozpočtu na rok 2014.

NKÚ SR konštatuje, že z dôvodu pozastavenia platieb z prostriedkov EÚ bol zaznamenaný znížený objem výdavkov na spolufinancovanie projektov EÚ o 257 008 tis. eur, čo síce malo pozitívny vplyv na saldo verejnej správy, ale na druhej strane bolo znížené aj financovanie verejných investícií, ktoré prispievajú k hospodárskemu rastu.

8.4 Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR vo vzťahu k prostriedkom EÚ

V roku 2014 sekcia vykonala kontrolu výkonnosti „Kontrola efektívnosti riadenia vybraných operačných programov Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013“.

Snahou kontroly NKÚ SR bolo identifikovať prípady dobrej praxe, ktoré by mohli byť uplatnené pri implementácii operačných programov v programovom období 2014 - 2020 a upozorniť na procedúry, ktoré sa javia ako funkčne implementované s jasnými prvkami transparentnosti. Závety kontrolnej práce vyústili do viacerých odporúčaní na zlepšenie stavu alebo odstránenie zistených nedostatkov.

Z údajov, ktoré NKÚ SR vyhodnotil, boli preukázané ako rizikové hlavne prvé roky programového obdobia, v ktorých bol vykázaný najväčší počet zrušených výziev na predloženie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, najväčší počet zmien v harmonogramoch výziev. Ďalej boli kontrolou identifikované nasledovné oblasti, ktoré mali výrazný dosah na implementáciu operačných programov:

- vývoj vyhlasovania výziev, harmonogram výziev a jeho menenie, rušenie výziev,
- administratívne kapacity, fluktuácia,
- verejné obstarávanie,
- vznik nových sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom, presun kľúčových orgánov na iné organizácie,
- neprijatie možností zjednodušenia pri implementácii projektov.

Ďalej v rámci kontroly „Kontroly vybraných výziev v rámci Operačného programu Výskum a vývoj a kontrola opatrení“ NKÚ SR zistil pretrvávajúce nedostatky. Prijaté opatrenia, ktoré deklaroval kontrolovaný subjekt neboli splnené, prípadne boli splnené, ale neodstránili pôvodne identifikovaný nedostatok. Nebolo vykonávané hodnotenie kvality práce odborných hodnotiteľov, dochádzalo k rozdielu medzi slovným a bodovým hodnotením subkritérií a niektorí hodnotitelia nemali preukázané dostatočne skúsenosti v hodnotenej oblasti. Opakujúce sa nedostatky boli spôsobené nedostatočným dohľadom zo strany MŠVVŠ SR ako riadiaceho orgánu a Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ ako sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom.

Pri mimoriadnej kontrole vlastných výdavkov MF SR – orgánu auditu a certifikačného orgánu „Kontrola oprávnenosti v rámci Operačného programu Technická pomoc“ boli nedostatky zistené hlavne pri kontrole žiadostí o platbu, a to časový nesúlad medzi dokladmi, ktoré tvorili súčasť žiadostí o platbu, nesprávne vykazovanie položiek v detailnom pracovnom výkaze a najmä nedostatočné preverovanie realizovanej činnosti kontrahovaných audítorov SR a nedostatočná publicita o realizácii projektov.

Celkové čerpanie prostriedkov EÚ na operačné programy Národného strategického referenčného rámca v súčasnom programovom období 2007 – 2013 k 15.05.2015 predstavovalo 7,7 mld. eur, čo predstavuje 67,32 % z celkovej alokácie vo výške 11,5 mld. eur. Najnižšie čerpanie bolo zaznamenané v troch programoch a to OP Životné prostredie (56,43 %), OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (55,10 %) a OP Doprava (63,91 %). Aj z toho dôvodu je potrebné mobilizovať všetky zložky systému finančného riadenia a kontroly k snahe o maximalizáciu využitia disponibilných zdrojov zákonným a správnym spôsobom, pričom sa musí zabezpečiť dodržanie stanovených cieľov, indikátorov, dopadu a udržateľnosti výsledkov podporených projektov.

Značné riziko straty zdrojov vyčlenených pre SR indikuje aj skutočnosť, že naďalej pretrvávajú pozastavenie platieb v prípade 5 operačných programov z dôvodu individuálnych zistení a problémy s absorpciou súvisiacou so slabou administratívnou kapacitou.

V programovom období 2014 - 2020 je taktiež potrebné eliminovať hroziace riziká na najnižšiu možnú mieru. NKÚ SR dospel z výsledkov svojej kontrolnej činnosti k záveru, že včasnosť vyhlasovania výziev a ich rozloženie do prvých rokov programového obdobia má strategický význam, ktorý vplýva na čerpanie finančných prostriedkov z európskych fondov. NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje, že z 3. programového obdobia už uplynulo 17 mesiacov a ešte nebola vyhlásená žiadna výzva, čo indikuje skutočnosť, že chyby a problémy 2. programového obdobia sa môžu opakovať.

9 Stanovisko k hospodáreniu obcí, dopravných podnikov a VÚC za rok 2014

Hospodárenie obcí, dopravných podnikov a VÚC v roku 2014 vychádzalo z platného legislatívneho rámca so zohľadnením ich špecifik pri uplatňovaní ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Rozpočtový proces územnej samosprávy bol regulovaný zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozpočty územnej samosprávy podľa týchto zákonov tvoria rozpočty obcí a rozpočty VÚC.

Preradenie troch dopravných podnikov v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Košice a Žilina do sektora verejnej správy vyplynulo zo zavedenia novej metodiky vykazovania európskych štatistických štandardov – ESA 2010, ktorá nadobudla účinnosť v septembri 2014.

NKÚ SR v tejto súvislosti pripomína, že v rámci procesu fiškálnej decentralizácie sa po roku 2004 preniesli nielen kompetencie zo štátu na obce a VÚC, ale decentralizovali sa aj

finančné toky a tomu zodpovedajúca delimitácia majetku. V tejto súvislosti bolo vykonaných viacero legislatívnych zmien, a to predovšetkým v oblasti miestnych daní, rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb územnej samospráve a rozpočtových pravidiel územnej samosprávy.

Fiškálna decentralizácia priniesla podľa NKÚ SR zásadnú zmenu. Nový systém financovania územnej samosprávy bol postavený na pevne daných kritériách, podľa ktorých sa daň z príjmu fyzických osôb prerozdeľuje medzi jednotlivé subjekty územnej samosprávy a stáva sa ich vlastným príjmom. Územná samospráva je tiež napojená finančnými vzťahmi na SR, v rámci ktorých sa z príslušných rozpočtových kapitol SR poskytujú transfery na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy a spoločných projektov v rámci EÚ a rôzne dotácie. Ďalšiu významnú časť príjmov získavajú územné samosprávy z miestnych daní, o výške ktorých majú právomoc rozhodovať.

Celkovo sa tak zvýšila zodpovednosť územnej samosprávy za správu a rozvoj, pričom sa kládol dôraz na zvyšovanie efektívnosti využitia zdrojov v mieste ich vzniku a obmedzenie prerozdeľovacích procesov. Rozsahu kompetencií, ktoré prešli na územnú samosprávu, by však podľa NKÚ SR mal adekvátnym spôsobom zodpovedať aj objem prostriedkov na krytie jej činnosti a úloh.

V tejto súvislosti NKÚ SR vykonal prostredníctvom svojich expozitúr v roku 2014 kontrolu, ktorá bola zameraná na overenie efektívnosti a účinnosti výkonu samosprávnych pôsobností obcí.

Táto kontrolná akcia bola síce realizovaná len na vzorke 93 obcí v Banskobystrickom kraji, ale napriek tomu jej výsledky je možné zhrnúť do všeobecného záveru, že medzi obcami existuje rozdielna úroveň výkonu ich originálnych a prenesených kompetencií v závislosti od veľkosti obce, jej ekonomickej sily a od manažérskych zručností jej volených predstaviteľov.

NKÚ SR k tomuto záveru dospel na základe stanovených kritérií kontroly, vyhodnotením ktorých bolo preukázané, že so zvyšujúcou sa veľkosťou obcí rástla aj efektívnosť a účinnosť vykonávania ich originálnych a prenesených kompetencií. Najzávažnejšie nedostatky boli zistené u obcí s veľkostnou kategóriou do 199 obyvateľov, čo súviselo predovšetkým s kumuláciou viacerých činností z dôvodu nezabezpečenia dostatočného počtu kvalifikovaného personálu.

V prípade obcí s veľkostnou kategóriou do 499 obyvateľov NKÚ SR na základe výsledkov kontroly dospel k záveru, že z hľadiska organizačných štruktúr obecných úradov nebolo možné vykonávať predbežnú finančnú kontrolu v zmysle platnej legislatívy.

V súvislosti s povinnosťami obcí v oblasti preneseného výkonu štátnej správy bola kontrolou NKÚ SR zistená nižšia efektívnosť ich plnenia, a to predovšetkým v tých prípadoch, u ktorých sa vyžadovali náročnejšie, resp. špecifické odborné znalosti, adekvátne personálne obsadenie alebo primeraná priestorová a materiálno-technická vybavenosť. Tieto kontrolné zistenia do značnej miery súviseli s tým, že príjmy obcí z transferov SR na prenesený výkon štátnej správy nepostačovali na pokrytie ich skutočných výdavkov.

U všetkých veľkostných kategórií obcí boli kontrolou NKÚ SR zistené závažné nedostatky v oblasti spoľahlivosti vykazovania údajov v porovnaní s údajmi získanými

z DataCentra, FR SR a ŠÚ SR. Tieto nedostatky poukazujú na vysoké riziko týkajúce sa relevantnosti údajov poskytovaných obcami a následne aj DataCentrom za účelom ich ďalšieho analytického spracovania v rozpočtovom procese verejnej správy.

NKÚ SR zo záverov tejto kontroly zameranej na overenie efektívnosti a účinnosti výkonu samosprávnych pôsobností obcí odporúča:

- venovať zvýšenú pozornosť predbežnej finančnej kontrole v obciach a v prípade potreby zabezpečenia jej výkonu prijať aj prípadnú legislatívnu zmenu v tejto oblasti,
- prehodnotiť princíp dobrovoľnosti spolupráce medzi obcami s cieľom zavedenia systémových opatrení zameraných na podporu vzniku a usporiadania centier spoločných obecných úradov,
- prijať koncepciu postupnej konsolidácie sídelnej štruktúry obcí.

Porovnanie bilančného zostatku subsektora územnej samosprávy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 s jeho rozpočtom na rok 2014 a skutočnosťou za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	Rozdiel	Rozdiel
a	1	2	3	4=3-2	5=3-1
Bilančné zostatky	166 072	35 688	-36 219	-71 907	-202 291
z toho:					
• obce	115 951	22 357	-11 099	-33 456	-127 050
• príspevkové organizácie obcí	1 392	-1 057	1 690	2 747	298
• neziskové organizácie obcí	0	0	192	192	192
• dopravné podniky	0	0	-46 100	-46 100	-46 100
• VÚC	53 741	15 019	15 781	762	-37 960
• príspevkové organizácie VÚC	-5 012	-631	3 317	3 948	8 329

Zdroj: Návrh SZÚ SR za rok 2014

Bilančný zostatok subsektora územnej samosprávy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom bol o 71 907 tis. eur nižší na úrovni - 36 219 tis. eur, čo v porovnaní s jeho skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný pokles o 202 291 tis. eur.

Positívny príspevok k tomuto bilančnému zostatku mali výsledky hospodárenia VÚC a príspevkových organizácií obcí a VÚC. Negatívne sa v ňom premietlo nielen zhoršenie výsledkov hospodárenia obcí, ale aj 3 dopravných podnikov, ktorých príjmy a výdavky neboli súčasťou rozpočtu RVS na rok 2014, nakoľko vyplynuli automaticky zo zavedenia novej metodiky ESA 2010.

NKÚ SR pripomína, že údaje o hospodárení subjektov územnej samosprávy vychádzajú z finančných výkazov za rok 2014, ktoré ešte neprešli schvaľovacím procesom a auditom.

9.1 Stanovisko k hospodáreniu obcí

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je podľa zákona o obecnom zriadení jej rozpočet, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku.

Postavenie rozpočtu obce, jeho tvorbu a obsah, pravidlá rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob vysporiadania finančných vzťahov medzi obcami a finančné vzťahy k ŠR ustanovuje zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Porovnanie bilančného zostatku obcí na hotovostnej báze za rok 2014 s jeho rozpočtom na rok 2014 a skutočnosťou za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5 = 4/3*100$	$6 = 4 - 3$	$7 = 4/1*100$
Bilančný zostatok	183 414	28 777	58 536	173 991	297,2	115 455	94,9
z toho:							
• príjmy	3 863 249	3 789 376	4 140 956	4 029 110	97,3	-111 846	104,3
• výdavky	3 679 835	3 760 599	4 082 420	3 855 119	94,4	-227 301	104,8

Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

Bilančný zostatok obcí na hotovostnej báze za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom bol o 115 455 tis. eur vyšší na úrovni 173 991 tis. eur, čo v porovnaní s jeho skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný pokles o 9 423 tis. eur. Na tomto vývoji sa podľa NKÚ SR premietlo vyššie plnenie príjmov obcí pred čerpaním ich výdavkov.

NKÚ SR v súvislosti s hospodárením obcí vykonal prostredníctvom svojich expozitúr v roku 2015 kontroly, ktoré boli zamerané aj na overenie dlhovej politiky vybraných miest a obcí za rok 2014, a to v 22 kontrolovaných subjektoch.

Kontrolou NKÚ SR boli zistené viaceré závažné nedostatky, a to predovšetkým:

- nesplnenie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v prípade 7 obcí, a to buď z dôvodu, že celková suma dlhu obce prekročila 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, alebo z dôvodu, že suma ročných splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov prekročila 25 % bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,
- nesprávne a neúplné údaje o skutočnom stave návratných zdrojov financovania v súvahe a vo vybraných finančných výkazoch predložených MF SR prostredníctvom Štátnej pokladnice, ktoré mali za následok aj skresľovanie údajov o skutočnom stave dlhu a o plnení podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania, ako napr. v súvislosti s obsahovým vymedzením údaju o predčasnem jednorazovom splatení návratných zdrojov financovania, chybami pri triedení príjmov a výdavkov týkajúcich sa návratných zdrojov financovania a pod.,
- ďalšie nedostatky súvisiace s dodržiavaním finančnej disciplíny,
- nedodržiavanie postupov účtovania,
- porušovanie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

NKÚ SR na základe týchto kontrolných zistení dospel k záveru, že viaceré nedostatky sú spojené s nesprávnou aplikáciou všeobecne záväzných právnych predpisov, a to predovšetkým zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o obecnom zriadení, zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní a zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Vo viacerých prípadoch tieto nedostatky podľa NKÚ SR súviseli nielen s kumulovanými funkciami zamestnancov obecných úradov, ale v mnohých prípadoch aj s ich nedostatočnými odbornými vedomosťami.

Ďalším závažným zistením kontroly NKÚ SR je aj skutočnosť, že väčšina hlavných kontrolórov obcí a miest nevenovala dostatočnú pozornosť kontrole stavu a vývoju dlhu v obciach alebo mestách, čím nepriamo prispievali k nesprávnemu a neúplnému vykazovaniu údajov o ňom.

NKÚ SR viaceré z týchto zistených nedostatkov, po ich prerokovaní so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných obcí, odstúpilo príslušným orgánom, a to predovšetkým v súvislosti s nedodržiavaním pravidiel hospodárneho a efektívneho nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom obcí. Prípady, u ktorých vzniklo podozrenie zo spáchania trestného činu, boli odstúpené orgánom činným v trestnom konaní.

Celkové príjmy obcí na hotovostnej báze za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom boli o 111 846 tis. eur nižšie na úrovni 4 029 110 tis. eur, čo však v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný nárast o 165 861 tis. eur. V tomto vývoji sa podľa NKÚ SR prejavilo predovšetkým nižšie plnenie grantov a transferov poskytnutých obciam.

Porovnanie príjmov obcí na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočnosťou za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5 = 4/3*100$	$6 = 4 - 3$	$7 = 4/1*100$
Príjmy	3 863 249	3 789 376	4 140 956	4 029 109	97,3	-111 846	104,3
z toho:							
• daňové príjmy	1 721 501	1 748 346	1 781 470	1 797 688	100,9	16 218	104,4
z toho:							
o miestne dane	495 065	493 169	500 070	497 303	99,4	-2 767	100,5
o prevod podielovej dane	1 226 436	1 255 177	1 281 400	1 300 385	101,5	18 985	106,0
• nedaňové príjmy	618 646	431 999	489 194	634 656	129,7	145 462	102,6
• granty a transfery	1 261 739	1 286 693	1 357 074	1 198 298	88,3	-158 776	95,0
z toho:							
o transfery zo ŠR	1 118 864	1 146 074	1 200 545	1 073 689	89,4	-126 856	96,0
o z toho: na úhradu prenes. výkonu štátnej správy	498 431	481 974	525 912	529 587	100,7	3 675	106,3
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek a z predaja majetkových účastí	121 932	134 392	239 547	176 650	73,7	-62 897	144,9
• prijaté úvery	139 431	187 946	273 671	221 817	81,1	-51 854	159,1

Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

NKÚ SR v súvislosti s hodnotením celkových príjmov obcí za rok 2014 poukazuje na skutočnosť, že ich skutočný vývoj nezodpovedá schválenému a ani upravenému indikatívnemu rozpočtu MF SR na rok 2014. Napr. nedaňové príjmy obcí na hotovostnej báze za rok 2014 boli v porovnaní s upraveným rozpočtom vyššie o 145 462 tis. eur na úrovni 634 656 tis. eur.

Napriek medziročnému nárastu celkových príjmov obcí za rok 2014 NKÚ SR zastáva názor, že niektoré obce a mestá boli v rizikovej situácii, čo okrem iného súviselo aj s otázkou efektívnosti decentralizácie systému verejnej správy, v rámci ktorej boli postupne od roku 2004 prenášané časti kompetencií orgánov štátnej správy na obce do ich samosprávnej pôsobnosti, vrátane prenosu finančných právomocí a majetku. Odôvodnením tohto názoru je skutočnosť, že procedúra decentralizácie si od jej začiatku vyžadovala systémové riešenia spojené s mnohými reformnými krokmi, ktoré boli a sú sprevádzané viacerými problémami.

NKÚ SR v tejto súvislosti pozitívne hodnotí snahu vlády SR analyzovať prenesený výkon štátnej správy, revidovať jeho financovanie a prijímať relevantné opatrenia na vytvorenie podmienok pre audit kompetencií subjektov verejnej správy, vrátane obcí.

NKÚ SR tiež pozitívne hodnotí prevod 67 % výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam na hotovostnej báze za rok 2014 v zmysle zákona o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ktorý v porovnaní s upraveným rozpočtom bol o 18 985 tis. eur vyšší na úrovni 1 300 385 tis. eur, čo v porovnaní s jeho skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný nárast o 73 949 tis. eur.

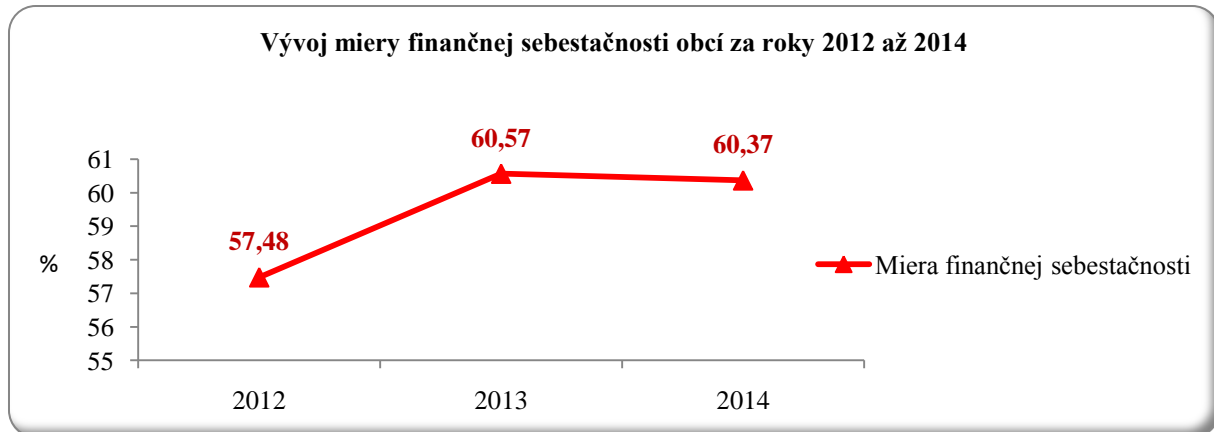
V tomto plnení sú podľa NKÚ SR zahrnuté aj preplatky a nedoplatky, ktoré vznikli pri rozdeľovaní a poukazovaní tohto výnosu podľa § 2 a § 3 zákona o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, ktoré boli vyrovnané medzi daňovými úradmi a obcami k 31. marcu príslušného kalendárneho roka.

Miestne dane obcí na hotovostnej báze za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom boli o 2 767 tis. eur nižšie na úrovni 497 303 tis. eur, čo však v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný nárast o 2 238 tis. eur.

NKÚ SR v súvislosti s plnením miestnych daní obcí pozitívne hodnotí snahu vlády SR zmeniť nastavenie dane z nehnuteľností, ktorú v súčasnosti upravuje zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Zároveň vyjadruje presvedčenie, že zmena existujúceho stavu a vyššieho progresívneho zdaňovania majetku v závislosti napr. od ceny a polohy nehnuteľnosti by malo zásadne zrealizovať výnosy tejto dane v budúcnosti.

Vlastné príjmy obcí sú predpokladom ich úspešného fungovania, čo je možné podľa NKÚ SR vyjadriť mierou finančnej sebestačnosti. Tento ukazovateľ vyjadruje, koľko percent z celkových príjmov získavajú obce z vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov. Výsledkom je nielen určitá alebo požadovaná miera finančnej sebestačnosti, ktorá má byť v priemere dosiahnutá, ale aj miera závislosti na iných rozpočtoch, a to predovšetkým na ŠR. Prípadné dosiahnutie úplnej miery sebestačnosti na úrovni 100 % je prakticky nemožné, a ak áno, tak výnimočne len na krátke obdobie.

Skutočnosť miery finančnej sebestačnosti obcí na hotovostnej báze za roky 2012 až 2014 vypočítanej podielom ich vlastných príjmov, t. j. nedaňových a daňových príjmov na ich celkových príjmoch dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

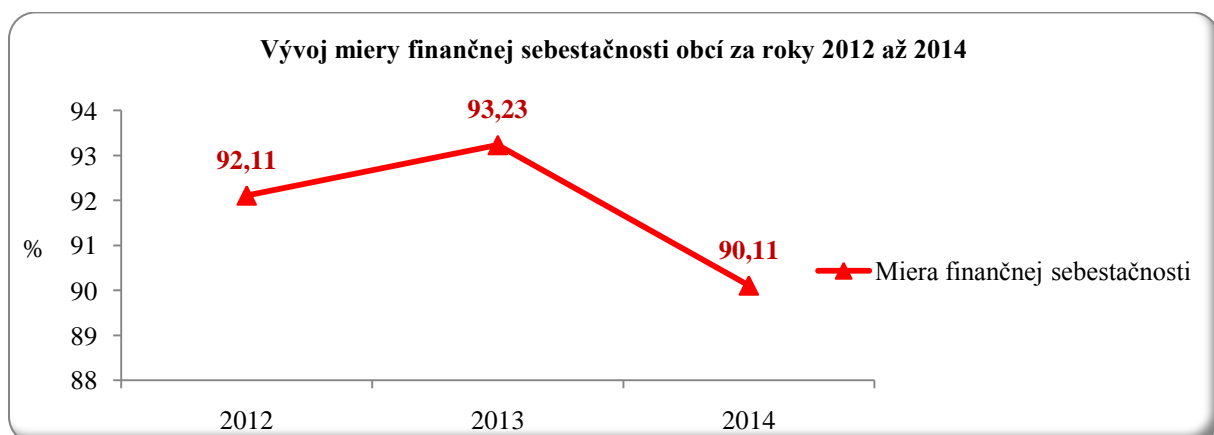
Miera finančnej sebestačnosti obcí na hotovostnej báze za rok 2014 sa podľa prepočtov NKÚ SR medziročne znížila o 0,20 p. b. na úroveň 60,37 %, čo potvrdzuje nielen zachovanie úrovne finančnej sebestačnosti obcí na úrovni roka 2013, ale aj skutočnosť, že vlastné príjmy a príjmy z grantov a transferov rástli približne rovnakým tempom.

Na druhej strane NKÚ SR pripomína, že ukazovateľ miery finančnej sebestačnosti vyjadruje tiež závislosť obcí na grantoch a transferoch predovšetkým z príslušných kapitol ŠR, aby obce mohli v dostatočnej miere financovať svoje potreby spojené s ich plnením tak originálnych, ako aj prenesených kompetencií.

V tejto súvislosti je podľa NKÚ SR potrebné brať do úvahy, že miera finančnej sebestačnosti obcí, ako predpoklad ich úspešného fungovania, teda nezávisí len od vlastných príjmov, ale aj od finančných vzťahov s inými subjektmi verejnej správy. Vysvetlením je skutočnosť, že čím je zložitejšia štruktúra verejnej správy, tým je pre obce dôležitejšie nielen stanovenie ich daňového určenia, ale aj optimalizácia ich finančných vzťahov s príslušnými rozpočtami verejnej správy, a to predovšetkým ich finančných vzťahov so ŠR.

Podľa NKÚ SR vláda SR totiž prostredníctvom týchto finančných vzťahov s obcami môže napr. prostredníctvom grantov a transferov zo ŠR ovplyvniť nielen plnenie preneseného výkonu štátnej správy, ale zároveň aj podporiť rozhodovanie obcí pri plnení ich samosprávnych funkcií.

Skutočnosť miery finančnej sebestačnosti obcí na hotovostnej báze za roky 2012 až 2014 vypočítanej podielom ich vlastných príjmov, grantov a transferov zo ŠR na ich celkových príjmoch dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

Miera takto vypočítanej finančnej sebestačnosti obcí za rok 2014 sa podľa prepočtov NKÚ SR medziročne zhoršila o 3,12 p. b. na úroveň 90,11 %, čo z hľadiska zabezpečenia financovania vlastných potrieb obcí NKÚ SR nehodnotí pozitívne.

Podľa NKÚ SR v zhoršení miery finančnej sebestačnosti obcí za rok 2014 sa negatívne premietli predovšetkým nižšie príjmy obcí z grantov a transferov na hotovostnej báze, ktorých plnenie za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom bolo o 158 776 tis. eur nižšie na úrovni 1 198 298 tis. eur, čo v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný pokles o 63 441 tis. eur. Z toho transfery obciam poskytnuté z príslušných kapitol ŠR za rok 2014 boli v porovnaní s upraveným rozpočtom nižšie o 126 856 tis. eur na úrovni 1 073 689 tis. eur, čo v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný pokles o 45 175 tis. eur.

NKÚ SR v tejto súvislosti pozitívne hodnotí, že transfery obciam na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na hotovostnej báze za rok 2014 boli v porovnaní s upraveným rozpočtom vyššie o 3 675 tis. eur na úrovni 529 587 tis. eur, čo v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo nárast o 31 156 tis. eur.

Porovnanie grantov a transferov obciam na hotovostnej báze, poskytnutých z kapitol ŠR za rok 2014, s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočnosťou za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Kapitola	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
Úrad vlády SR	5 063	0	2 804	2 848	101,6	44	56,3
Ministerstvo vnútra SR	697 982	675 874	744 190	744 498	100,0	308	106,7
Ministerstvo životného prostredia SR	121 793	61 438	76 720	76 720	100,0	0	63,0
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	10 978	10 859	6 825	6 825	100,0	0	62,2
Ministerstvo zdravotníctva SR	1 770	0	734	734	100,0	0	41,5
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny	72 856	67 043	64 510	63 196	98,0	-1 314	86,7
Ministerstvo hospodárstva SR	14 043	28 039	11 554	11 554	100,0	0	82,3
Ministerstvo kultúry SR	2 629	1 524	3 594	3 583	99,7	-11	136,3
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	141 917	170 048	72 483	72 482	100,0	-1	51,1
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR	34 040	25 734	57 119	56 976	99,7	-143	167,4
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí	0	0	5	5	100,0	0	0,0
Úrad geodézia, kartografie a katastra	342	0	0	0	0,0	0	0,0
Všeobecná pokladničná správa	22 271	4 713	16 339	16 322	99,9	-17	73,3
Spolu	1 125 684	1 045 272	1 056 877	1 055 743	99,9	-1 134	93,8

Zdroj: Návrh ŠZÚ SR

NKÚ SR konštatuje, že najvýznamnejšiu položku predstavoval transfer z kapitoly MV SR v sume 744 498 tis. eur, ktorý smeroval najmä do oblasti školstva na výchovu a vzdelávanie žiakov základných a stredných škôl. Ďalšie významné položky predstavovali transfery z kapitoly MŽP SR v sume 76 720 tis. eur, ktoré boli určené najmä na nakladanie s odpadovými vodami, odpadmi a na vodné hospodárstvo a transfery z kapitoly MPRV SR v celkovej sume 72 482 tis. eur, ktoré smerovali na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva, výstavbu maloplošných komunikácií, cyklistických trás, rozvoj cezhraničného turizmu a iné.

Do sociálnej oblasti, najmä na financovanie prevádzky zariadení sociálnych služieb, na dávky sociálnej pomoci bolo určených 63 196 tis. eur formou grantov a transferov z MPSVR SR. Na podporu cestnej a železničnej dopravy a bývania občanov obcí boli vyčlenené prostriedky z MDVRR SR v sume 56 976 tis. eur.

Z kapitoly VPS, spravovanej MF SR, boli poskytnuté obciam dotácie v celkovej sume 16 322 tis. eur, z toho na individuálne potreby obcí 4 453 tis. eur. Na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok Banskej Štiavnice, Bardejova, Kremnice, Levoče a Martina boli poskytnuté dotácie v celkovej sume 2 025 tis. eur. Dotácie na osobitné účely, na základe rozhodnutia vlády SR, boli poskytnuté viacerým subjektom, napr. mestu Bratislava na rozvoj a podporu plnenia jej funkcií ako hlavného mesta SR vo výške 3 500 tis. eur, obci Terchová na odstraňovanie následkov povodní vo výške 1 260 tis. eur, okresom Bytča, Žilina, Prešov, Humenné, Medzilaborce, Snina a Stropkov na zlepšenie sociálno-ekonomickej situácie v celkovej výške 4 249 tis. eur.

Problematike financovania kompetencií preneseného výkonu štátnej správy sa NKÚ SR venoval už v spomínanej kontrole efektívnosti a účinnosti výkonu samosprávnych pôsobností obcí, ktorú vykonal v roku 2014 na vzorke 93 obcí v Banskobystrickom kraji.

Zo záverov tejto kontroly vyplynulo, že príjmy 93 kontrolovaných obcí na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy nepostačovali na krytie výdavkov spojených s vykonávaním týchto kompetencií. Napr. na úseku matriky bolo zistené, že výdavky v kontrolovanom období boli v priemere o 15 % vyššie ako príjmy z transferov MV SR, ktoré boli poskytnuté na financovanie tohto preneseného výkonu štátnej správy. Z tohto dôvodu boli obce nútené vyššie výdavky na zabezpečovanie tohto preneseného výkonu štátnej správy financovať zo svojich vlastných príjmov na úkor financovania svojich originálnych kompetencií.

Na druhej strane však jedným zo záverov tejto kontroly bolo aj zistenie, že napr. výkon pôsobnosti stavebného konania na základe zmluvne dohodnutých a zriadených spoločných obecných úradov bol mimoriadne efektívny a účinný, a to pri nižších nákladoch.

Aj preto NKÚ SR v súvislosti s touto kontrolou odporučil MV SR prehodnotiť princíp dobrovoľnosti spolupráce medzi obcami, napr. pri zriaďovaní spoločných obecných úradov, a to s cieľom zaviesť efektívnejší a účinnejší systém zabezpečovania preneseného výkonu štátnej správy, ktorý by mal byť v legislatíve upravený omnoho precíznejšie.

Celkové výdavky obcí na hotovostnej báze za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom boli o 227 301 tis. eur nižšie na úrovni 3 855 119 tis. eur, čo však v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný nárast o 175 284 tis. eur, v čom sa podľa NKÚ SR premietlo predovšetkým zvýšenie bežných výdavkov obcí spojených s vyššími mzdami a odvodmi do poisťovních odvodov a výdavkami na tovary a služby.

Porovnanie výdavkov obcí na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočnosťou za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5 = 4/3*100$	$6 = 4 - 3$	$7 = 4/1*100$
Výdavky	3 679 835	3 760 599	4 082 420	3 855 119	94,4	-227 301	104,8
z toho:							
• bežné výdavky	2 926 117	2 752 977	2 938 394	3 042 061	103,5	103 667	104,0
○ mzdy a odvody	1 431 111	1 396 659	1 470 059	1 525 254	103,8	55 195	106,6
○ tovary a služby	1 055 382	937 910	1 031 865	1 066 871	103,4	35 006	101,1
○ bežné transfery	414 716	391 315	410 057	425 438	103,8	15 381	102,6
○ splácanie úrokov	24 908	27 093	26 413	24 498	92,7	-1 915	98,4
• kapitálové výdavky	576 946	781 150	881 864	587 406	66,6	-294 458	101,8
• výdavky z transakcií s FA a FP	176 772	226 472	262 162	225 652	86,1	-36 510	127,7

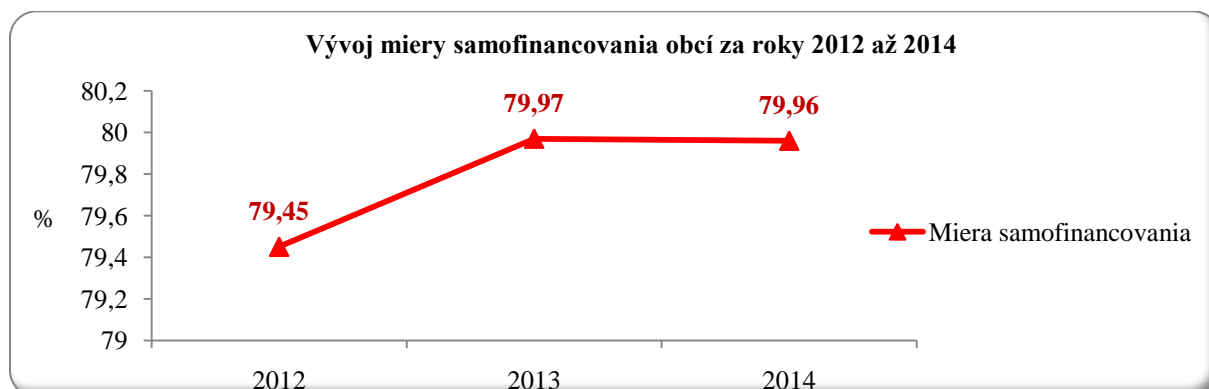
Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

NKÚ SR rovnako ako pri celkových príjmoch obcí v súvislosti s hodnotením celkových výdavkov obcí za rok 2014 poukazuje na skutočnosť, že ich skutočný vývoj nezodpovedá schválenému a ani upravenému indikatívnemu rozpočtu MF SR na rok 2014. Napr. kapitálové príjmy obcí na hotovostnej báze za rok 2014 boli v porovnaní s upraveným rozpočtom nižšie o 294 458 tis. eur na úrovni 587 406 tis. eur, v čom sa podľa NKÚ SR negatívne premieta nielen nižšie čerpanie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania, ale aj preradenie troch dopravných podnikov v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Košice a Žilina do sektora verejnej správy, ktoré vyplynulo zo zavedenia novej metodiky vykazovania európskych štatistických štandardov – ESA 2010.

V súvislosti s vyšším medziročným čerpaním výdavkov obcí za rok 2014 oproti roku 2013 si NKÚ SR uvedomuje na jednej strane zložitú finančnú situáciu miest a obcí a na druhej ich snahu plniť si svoje záväzky zo spoločného Memoranda o spolupráci medzi vládou, ZMOS a Združením samosprávnych krajov SK8, ktorým sa zaviazali k úsporám v rámci realizácie stabilizácie a konsolidácie verejných financií.

Schopnosť obcí financovať svoje rozvojové projekty je možné podľa NKÚ SR vyjadriť mierou samofinancovania, ktorá sa počíta podielom vlastných príjmov obcí na ich bežných výdavkoch. Ak je hodnota vyššia ako 100 % ukazovateľ vyjadruje koľko percent vlastných príjmov majú obce k dispozícii na kapitálové výdavky. Ak je hodnota nižšia ako 100 % ukazovateľ vyjadruje koľko grantov a transferov obce potrebujú na krytie svojich bežných výdavkov.

Skutočnosť miery samofinancovania obcí na hotovostnej báze za roky 2012 až 2014 vypočítanej podielom ich vlastných príjmov na bežných výdavkoch dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

Miera samofinancovania obcí za rok 2014 sa podľa prepočtov NKÚ SR medziročne znížila o 0,01 p. b. na úroveň 79,96 %, čo preukazuje skôr vyššiu ako primeranú finančnú závislosť obcí na grantoch a transferoch predovšetkým zo ŠR, ktoré rastú približne rovnakým tempom ako podiel vlastných príjmov obcí, t. j. ich daňových a nedaňových príjmov.

Podľa NKÚ SR jednou z možností ako si obce môžu zvýšiť mieru samofinancovania je znižovanie bežných výdavkov, a to nielen zvyšovaním hospodárnosti a efektívnosti správy obcí, ale aj racionalizáciou ich činnosti, zabezpečením potrebného počtu zamestnancov v požadovanej profesijnej a kvalifikačnej štruktúre a pod.

NKÚ SR v tejto súvislosti vykonal prostredníctvom svojich expozitúr v roku 2015 kontroly, ktoré boli v 42 obciach zamerané na ich hospodárenie s finančnými prostriedkami a nakladanie s majetkom. Kontrolou boli zistené viaceré nedostatky spojené predovšetkým s porušovaním finančnej disciplíny a nedodržiavaním rozpočtových pravidiel územnej samosprávy a zákona o verejnom obstarávaní.

V oblasti porušovania finančnej disciplíny kontrolou zistené nedostatky súviseli predovšetkým s používaním verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom alebo nad rámec oprávnenia, umožňovaním bezdôvodného obohatenia získaním prospechu z verejných prostriedkov, ich nevhodným a neefektívnym vynakladaním, nedodržiavaním pravidiel a podmienok pri poskytovaní finančných prostriedkov z rozpočtu obce a pod.

V oblasti nedodržiavania zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o obecnom zriadení boli kontrolou zistené nedostatky v súvislosti so zostavovaním, schvaľovaním, zverejňovaním rozpočtu a vykonávaním jeho zmien, nesprávnym vyčíslovaním výsledkov hospodárenia, neprerokovávaním záverečných účtov v obecnom zastupiteľstve, poskytovaním nerozpočtovaných dotácií, nevymedzením zvereného majetku v zriaďovacích listinách rozpočtových a príspevkových organizácií obcí a pod.

NKÚ SR viaceré z týchto zistených nedostatkov po ich prerokovaní so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných obcí odstúpi MF SR, ktoré jediné môže ukladať sankcie za porušenie finančnej disciplíny subjektom územnej samosprávy, vrátane ich vymáhania, nakoľko správy finančnej kontroly takúto právomoc nemajú. Niektoré prípady budú odstúpené orgánom činným v trestnom konaní.

9.2 Stanovisko k hospodáreniu VÚC

Základným nástrojom finančného hospodárenia VÚC je podľa zákona o samosprávnych krajoch jeho rozpočet, ktorého tvorbu, obsah, schvaľovanie atď., vrátane pravidiel rozpočtového hospodárenia upravuje zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Porovnanie bilančného zostatku VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 s jeho rozpočtom na rok 2014 a skutočnosťou za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2014

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5 = 4/3*100	6= 4 - 3	7=4/1*100
Bilančný zostatok	60 857	0	3 543	61 272	1729,5	57 729	100,7
z toho:							
• príjmy	1 252 059	1 156 463	1 349 131	1 356 423	100,5	7 292	108,3
• výdavky	1 191 202	1 156 463	1 345 588	1 295 151	96,3	-50 437	108,7

Zdroj: Štátna pokladnica FIN 1-12

Bilančný zostatok VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom bol o 57 729 tis. eur vyšší na úrovni 61 272 tis. eur, čo v porovnaní s jeho skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný nárast o 415 tis. eur. V tomto vývoji sa podľa NKÚ SR premietlo predovšetkým výrazne nižšie ako rozpočtované čerpanie výdavkov VÚC pri vyššom ako rozpočtovanom plnení príjmov.

NKÚ SR vykonal prostredníctvom svojich expozitúr v roku 2015 kontroly, ktoré boli zamerané nielen na hospodárenie VÚC, ale aj na vykazovanie ich dlhu. Výsledky týchto kontrol preukázali, že ani jeden zo samosprávnych krajov pri dosiahnutom dlhu neprekročil zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy stanovenú hranicu 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka, nakoľko výška ich dlhov k 31.12.2014 sa pohybovala v rozpätí od 20 % do 46 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka, čo vo finančnom vyjadrení predstavovalo rozpätie od 29 694 tis. eur do 67 259 tis. eur.

Celkové príjmy VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom boli o 7 292 tis. eur vyššie na úrovni 1 356 423 tis. eur, čo však v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný nárast o 104 364 tis. eur. V tomto vývoji sa podľa NKÚ SR prejavilo predovšetkým vyššie plnenie daňových príjmov.

Porovnanie príjmov VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočnosťou za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5 = 4/3*100	6= 4 - 3	7=4/1*100
Príjmy	1 252 059	1 156 463	1 349 131	1 356 423	100,5	7 292	108,3
z toho:							
• daňové príjmy	551 061	561 572	572 363	577 830	101,0	5 467	104,9
z toho:							
○ prevod podielovej dane	410 961	421 634	424 803	426 658	100,4	1 855	103,8
○ daň z motor. vozidiel	140 100	139 938	147 560	151 172	102,4	3 612	107,9
• nedaňové príjmy	143 397	77 558	75 981	132 540	174,4	56 559	92,4
• granty a transfery	482 502	481 967	517 059	488 624	94,5	-28 435	101,3
z toho:							
○ transfery zo ŠR	451 331	470 296	498 969	466 331	93,5	-32 638	103,3
○ z toho: na úhradu preneseného výkonu štátnej správy	283 932	277 466	287 664	287 699	100,0	35	101,3
• príjmy z transakcií s FA a FP	43 717	21 215	68 129	51 764	76,0	-16 365	118,4
z toho:							
○ zo splátok úverov a predaja maj. účastí	1 119	913	943	739	78,4	-204	66,0
○ zostatok finančných prostriedkov	11 701	6 119	9 086	4 942	54,4	-4 144	42,2
○ prevod prostriedkov	30 897	14 183	58 100	46 083	79,3	-12 017	149,2

Príjmy	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
z peňažných fondov							
• prijaté úvery, pôžičky a NFV	31 382	14 151	115 599	105 665	91,4	-9 934	336,7

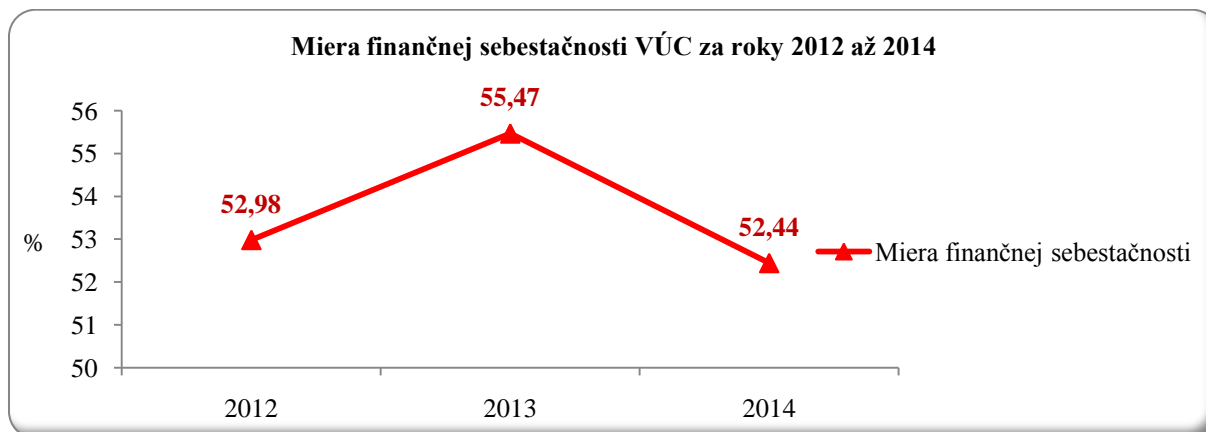
Zdroj: Štátna pokladnica FIN 1-12

V súvislosti s hodnotením celkových príjmov VÚC za rok 2014 NKÚ SR rovnako ako v prípade obcí poukazuje na skutočnosť, že ich skutočný vývoj nezodpovedal schválenému a ani upravenému indikatívnemu rozpočtu MF SR na rok 2014, ako napr. v prípade nedaňových príjmov VÚC na hotovostnej báze, ktoré boli za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom vyššie o 56 559 tis. eur na úrovni 132 540 tis. eur.

NKÚ SR pozitívne hodnotí prevod 21,9 % výnosu dane z príjmov fyzických osôb VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 v zmysle zákona o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ktorý v porovnaní s upraveným rozpočtom bol o 1 855 tis. eur vyšší na úrovni 426 658 tis. eur, čo v porovnaní s jeho skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný nárast o 15 697 tis. eur, vrátane vyrovnaní s daňovými úradmi k 31. marcu príslušného kalendárneho roka.

Plnenie výnosu dane z príjmov fyzických osôb spolu s plnením nedaňových príjmov VÚC za rok 2014 malo vytvoriť lepšie predpoklady pre úspešné fungovanie VÚC, čo je možné rovnako ako u obcí vypočítať pomocou miery finančnej sebestačnosti, ktorá vyjadruje koľko percent z celkových príjmov získavajú VÚC z vlastných príjmov, t. j. aká je miera ich finančnej sebestačnosti, resp. závislosti na iných rozpočtoch, a to predovšetkým na ŠR.

Skutočnosť miery finančnej sebestačnosti VÚC na hotovostnej báze za roky 2012 až 2014 vypočítanej podielom ich vlastných príjmov, t. j. nedaňových a daňových príjmov na ich celkových príjmoch dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

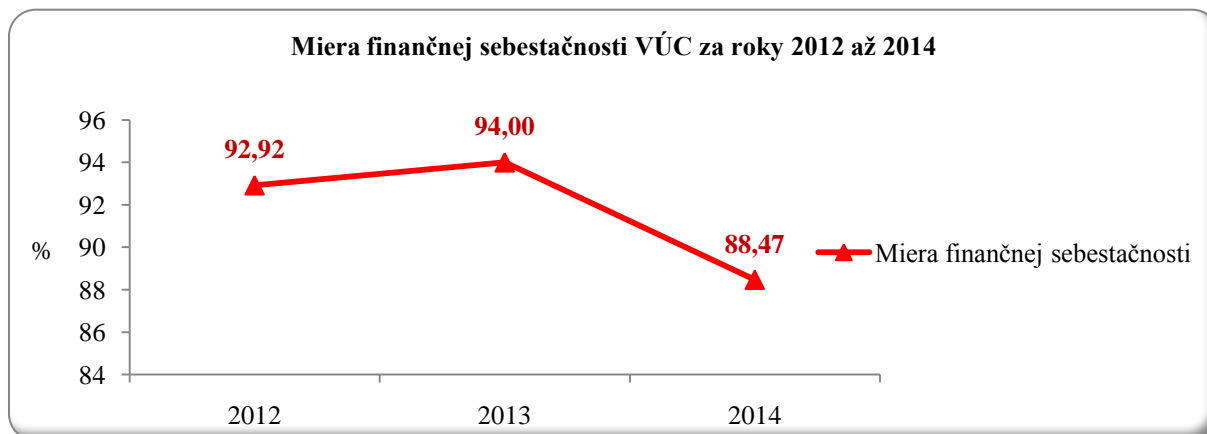
Miera finančnej sebestačnosti VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 sa podľa prepočtov NKÚ SR medziročne znížila o 3,03 p. b. na úroveň 55,47 %, čo potvrdzuje výraznejšie zníženie úrovne finančnej sebestačnosti VÚC približne na úroveň roka 2012, čo nie je možné hodnotiť pozitívne, nakoľko sa tým zvýšila závislosť VÚC na grantoch a transferoch predovšetkým zo ŠR v súvislosti s potrebou financovania tak originálnych ako aj prenesených kompetencií.

V tejto súvislosti z hľadiska úspešného fungovania VÚC je podľa NKÚ SR potrebné brať do úvahy okrem ich vlastných príjmov aj finančné vzťahy s inými rozpočtami, a to

predovšetkým finančné vzťahy so ŠR, prostredníctvom ktorých vláda SR ovplyvňuje nielen plnenie preneseného výkonu štátnej správy, ale zároveň aj podporuje rozhodovanie VÚC pri plnení ich samosprávnych funkcií.

Skutočnosť miery finančnej sebestačnosti VÚC na hotovostnej báze za roky 2012 až 2014 vypočítanej podielom ich vlastných príjmov, grantov a transferov zo ŠR na ich celkových príjmoch dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

Miera takto vypočítanej finančnej sebestačnosti VÚC za rok 2014 sa podľa prepočtov NKÚ SR medziročne zhoršila až o 5,53 p. b. na úroveň 88,47 %, čo z hľadiska zabezpečenia financovania vlastných potrieb VÚC nie je možné hodnotiť pozitívne. V tomto vývoji sa negatívne premietli predovšetkým nižšie príjmy VÚC z grantov a transferov na hotovostnej báze, ktorých plnenie za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom bolo o 28,435 tis. eur nižšie na úrovni 488 624 tis. eur, čo však v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročné zvýšenie o 6 122 tis. eur.

Celkové výdavky VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 v porovnaní s upraveným rozpočtom boli o 50 437 tis. eur nižšie na úrovni 1 295 151 tis. eur, čo však v porovnaní s ich skutočnosťou za rok 2013 predstavovalo medziročný nárast o 103 949 tis. eur, v čom sa podľa NKÚ SR premietlo predovšetkým zvýšenie bežných výdavkov VÚC spojených s vyššími mzdami a odvodmi do poisťovních odvodov a výdavkami na bežné transfery.

Porovnanie výdavkov VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 s ich rozpočtom na rok 2014 a skutočnosťou za rok 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014		Skutočnosť 2014	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2014/2013
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5 = 4/3*100$	$6 = 4 - 3$	$7 = 4/1*100$
Výdavky	1 191 202	1 156 463	1 345 588	1 295 151	96,3	-50 437	108,7
z toho:							
• bežné výdavky	1 038 703	982 318	1 048 252	1 076 261	102,7	28 009	103,6
o mzdy a odvody	383 883	360 318	375 566	398 848	106,2	23 282	103,9
o tovary a služby	228 155	204 497	222 875	222 717	99,9	-158	97,6
o bežné transfery	420 671	407 242	442 880	448 539	101,3	5 659	106,6
o splácanie úrokov	5 994	10 261	6 931	6 157	88,8	-774	102,7
• kapitálové výdavky	107 071	134 423	158 458	90 493	57,1	-67 965	84,5
• výdavky z transakcií s FA a FP	45 428	39 722	138 878	128 397	92,5	-10 481	282,6

Zdroj: Štátna pokladnica FIN 1-12

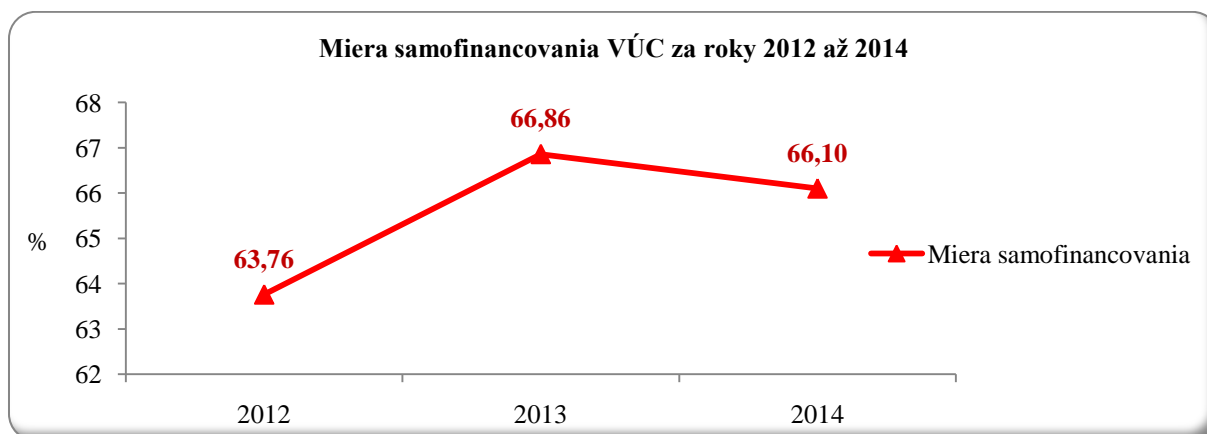

NKÚ SR rovnako ako pri celkových príjmoch v súvislosti s hodnotením celkových výdavkov VÚC za rok 2014 poukazuje na skutočnosť, že ich skutočný vývoj nezodpovedá schválenému a ani upravenému indikatívnemu rozpočtu MF SR na rok 2014. Napr. kapitálové príjmy VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 boli v porovnaní s upraveným rozpočtom nižšie o 67 965 tis. eur na úrovni 90 493 tis. eur, v čom sa podľa NKÚ SR negatívne premieta predovšetkým nižšie čerpanie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania. Pokles kapitálových výdavkov môže súvisieť aj s odsúvaním realizácie investičných projektov z dôvodu dodržania konsolidácie rozpočtového hospodárenia.

Schopnosť VÚC financovať svoje rozvojové projekty je možné podľa NKÚ SR rovnako ako u obcí vyjadriť mierou samofinancovania vypočítanej podielom vlastných príjmov VÚC na ich bežných výdavkoch.

Aj v tomto prípade, ak je hodnota vyššia ako 100 % ukazovateľ vyjadruje koľko percent vlastných príjmov majú VÚC k dispozícii na kapitálové výdavky. Ak je hodnota nižšia ako 100 % ukazovateľ vyjadruje koľko grantov a transferov VÚC potrebujú na krytie svojich bežných výdavkov.

Skutočnosť miery samofinancovania VÚC na hotovostnej báze za roky 2012 až 2014 vypočítanej podielom ich vlastných príjmov na bežných výdavkoch dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: DataCentrum FIN 1-12

Miera samofinancovania VÚC za rok 2014 sa podľa prepočtov NKÚ SR medziročne znížila o 0,76 p. b. na úroveň 66,10 %, čo na jednej strane preukazuje vysokú finančnú závislosť VÚC predovšetkým na grantoch a transferoch zo ŠR a na druhej nízku schopnosť VÚC financovať si svoje rozvojové programy z vlastných príjmov. Jednou z možností zvyšovania miery samofinancovania VÚC je rovnako ako v prípade obcí zvýšenie hospodárnosti a efektívnosti pri vynakladaní verejných prostriedkov a nakladaní s majetkom.

Tejto oblasti NKÚ SR venoval pozornosť pri kontrole hospodárenia VÚC, ktorú vykonal prostredníctvom svojich expozitúr v roku 2015. Kontrolou bolo pri nakladaní s vlastnými rozpočtovými prostriedkami zistených viacero porušení finančnej disciplíny v celkovej sume 176,9 tis. eur, napr. použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom, poskytnutie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, nehospodárne a neefektívne vynakladanie verejných prostriedkov, nedodržanie určeného spôsobu

nakladania s verejnými prostriedkami a porušenie pravidiel a podmienok pri poskytovaní prostriedkov z rozpočtu verejnej správy.

Kontrolami hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom VÚC, vykonanými v roku 2015 na jednotlivých VUC bolo zistené nedodržanie viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o účtovníctve, zákona o majetku VÚC a zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

V oblasti účtovníctva kontrolované subjekty najčastejšie nedodržiavali záväzné postupy účtovania pri evidencii majetku, pri jeho zaradovaní do používania, pri oceňovaní majetku a jeho inventarizácii, ako aj pri účtovaní vecnej a časovej súvislosti účtovných prípadov.

Pri hospodárení a nakladaní s majetkom boli zistené nedostatky pri neplnení si povinností vyplývajúcich zo zákona o majetku VÚC tým, že kontrolované subjekty nepoužili všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi.

Pri posúdení úrovne vnútorného kontrolného systému boli zistené nedostatky v procesoch overovania pripravovanej finančnej operácie.

NKÚ SR v roku 2015 vykonal prostredníctvom svojich expozitúr aj kontrolu majetku a finančných prostriedkov, s ktorými hospodária organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC pôsobiace v oblasti kultúry, a to v 18 organizáciách, z toho v 11 múzeách, 2 osvetových strediskách, 3 divadlách a v 2 knižniciach.

Podľa výsledkov týchto kontrol boli zistené tiež porušenia finančnej disciplíny v celkovej sume 41 227,94 eur. Tieto nedostatky súviseli nielen s nedodržiavaním zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ale aj s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.

V oblasti dodržiavania povinností vyplývajúcich zo zákona o verejnom obstarávaní bolo napríklad zistené, že väčšina kontrolovaných subjektov nezabezpečila na webovom sídle Úradu pre verejné obstarávanie vytvorenie svojich profilov verejného obstarávateľa, dôsledne neuplatňovala pri priamom zadávaní zákaziek jednému uchádzačovi princípy rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti a pod.

Tieto nedostatky však nemali zásadný vplyv na rozpočty VÚC a nezakladali dôvod na ich odstúpenie orgánom činným v trestnom konaní.